425

Alonso Zamora Vicente

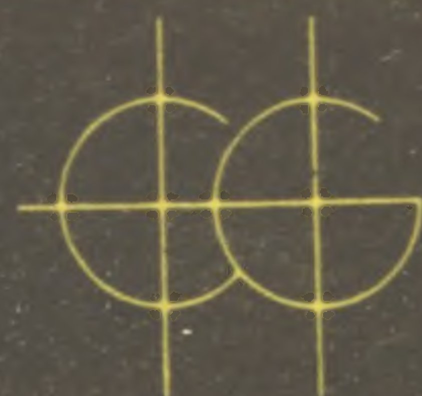
Banchetul

Premiul Naţional de Literatură, 1980.

Personalitate marcantă a vieţii literare şi culturale spaniole, Alonso Zamora Vicente excelează in genul prozei realiste. Roman de acută actualitate, BANCHETUL este o frescă realistă, cu puternice accente critice, a unor aspecte fundamentale ale societăţii spaniole contemporane. Satiră vehementă la adresa corupţiei şi frivolităţii, romanul se desfăşoară pe două planuri, diferenţiate şi prin procedeul grafic al punerii in pagină : un prim nivel, sugerind conversaţia dintre persoanele participante la un banchet ; al doilea nivel narativ ne introduce in micul univers al fiecărui personaj, dezvăluind adevărata lor personalitate, denunţind putreziciunea unei lumi, in tonuri de un realism dur, minios şi indurerat.

EDITURA UNIVERS

GLOBUS

Lei 9

5

Alonso ZAMORA VICENTE

BANCHETUL

1986

Alonso ZAMORA VICENTE

BANCHETUL

Colecţia GLOBUS / Editura Univers

COPERTA COLECŢIEI DE ION STATE
Grafica : Nicolae Sârbu. Ilustraţia : Petru Lucaci

ALONSO ZAMORA VICENTE
MESA, SOBREMESA.
Segunda edición
Editorial Magisterio Español, S. A.

GLOBUS

Alonso Zamora Vicente

Banchetul

Traducere și note
de TUDORA ȘANDRU OLTEANU

Editura Univers

București
1986

SCRISOARE — PROLOG

DRAGUL MEU *José Luis Sastre,*

Din rațiuni editoriale, mă rogi să găsesc un prolog pentru paginile mele. Prea bine : dumneata îți îndeplinești îndatorirea, conform obiceiului. Iar eu, vorba aceea, să vedem ce-o să iasă, îți dau ascultare. Totdeauna am crezut că cel mai bun lucru pentru a-ți demonstra personalitatea, șlefuind-o și reliefînd-o, este să o supui opiniei altora. Zis și făcut : m-am apucat să caut un scurt prolog.

N-o să-ți vină să crezi, probabil, fiindcă faima mea de om nițel glumeț și cam dat naibii o să te influențeze. Cînd îmi vei citi scrisoarea, o să dai compătimitor din cap, și o să telefonezi la mulți prieteni comuni să afli dacă te trag pe sfoară sau nu... N-am dreptate ? Vezi... ? Năravul din fire...

Mai întîi mi-au venit în minte alte experiențe cu cărțile mele. Mi-am amintit cum, la publicarea volumului Primele pagini, *într-un moment cînd la noi nu se făcea altceva decît să se tot repete un fel de barojism*[1] *bolnăvicios și să se considere că „a scrie" înseamnă „a umple niște file", persoanele care dădeau pe atunci verdicte mi-au spus, foarte afectate : „Dragule, păi nu știi să pui semnele de punctuație ! Vezi-ți de-ale tale și lasă treaba asta în seama noastră." Zadarnic le-am spus eu, sfios și cu brațul apărîndu-mă de lovituri în cap, pentru orice eventualitate, că publicasem aproape totul, încetul cu încetul, departe de Spania (foarte puține capitole au văzut lumina tiparului aici) și că așa și pe dincolo. Era pe atunci un ilustru scriitoraș care, la încercarea mea de a-i aminti de Joyce, într-un dialog întîmplător, s-a revoltat că aș pretinde să invoc în sprijinul meu nume „de dincolo de ocean". Nici vorbă de așa ceva. Presupun că, pînă la urmă, o fi aflat și el. Am renunțat la genul ăsta de posibil prefațator la cărțulia mea.*

Am luat-o pe altă cale. Să faci parte din această castă năpăstuită nu-i ceva lipsit de urmări, crede-mă, prietene Sastre. Avînd în vedere că nu eram altceva în ochii lor decît un ignorant care nu știa să pună semnele de punctuație și care, mai mare rușinea, nu era în

[1] Tendința de a imita scrierile romancierului Pío Baroja (1872—1956).

stare să-şi imagineze sau să scornească nimic, m-am decis să încerc ceva unde, cel puţin, aveau să se îngrămădească tot felul de peripeţii. Şi am luat hotărîrea să supun acest ceva, oricît de jerpelit ar fi fost, la cele mai ortodoxe reguli de punctuaţie, ortografie, retorică etc. Treaba asta a fost destul de încurcată: nu-ţi poţi închipui ce puzderie de paragrafe, diviziuni de paragrafe şi aliniate mai are Ortografia *Academiei Regale Spaniole! Dar cred c-am ieşit victorios. Cu cartea gata, am căutat un prefaţator, pe cît posibil bătăios şi rentabil. Volumul se intitula... Mă rog, îl trec sub tăcere şi de data asta, tot pentru orice eventualitate. Am fost nevoit să-i schimb titlul: „savantul" de gardă mi-a spus că cineva s-ar putea simţi vizat, recunoscîndu-se în titlu, şi ştii şi dumneata ce-ar fi urmat: darea în judecată, tribunalul de onoare*[1]*, privarea de drepturi, poate şi leprozeria... Încă mi se mai face părul măciucă, dragul meu prieten, şi cînd te gîndeşti cîte file am mai smuls de atunci din calendar...! Acum cred că înţelegi de ce-mi duc la editor originalele fără titlu. Să-l pună el, să-l pună, să n-avem vorbe apoi. În sfîrşit, după multe nopţi albe, cartea s-a numit*

[1] Tribunal spaniol autorizat să judece greşelile de comportament.

Smith şi Ramírez, S.A. *şi, pe cînd paginile trimise în lume plăceau şi erau comentate, mai ales micul roman (sau ce-o fi fiind) de unde se trage şi numele cărţii (viaţa în interiorul unui Serviciu de Copii Pierduţi, într-unul din magazinele astea mari din zilele noastre), aici mi-a spus cineva, cu solemnitatea unei statui alegorice: „Omul lui Dumnezeu, ce ţi-a făcut Sepu*[1]*?" Îţi povestesc anecdota asta să vezi care-s exigenţele meseriei mele. Pe atunci nu se spunea încă* bărbate, *ci* omul lui Dumnezeu *sau* stimate domn *şi începea să se audă* dragule *(în unele cartiere,* darling*). Ce tipi grozavi mai eram, nu? Atît de internaţionali şi de vorbăreţi!*

N-o să te plictisesc cu istoria cărţuliilor mele. Dar o să insist în următoarea privinţă. Un posibil prefaţator mi-a descoperit „profunde reminiscenţe calitative, cu tensiune ermeneutică şi tempo lent kafkiene sau pseudo-kafkiene..." şi nu mai ştiu cîte altele în genul ăsta, provenind toate de la Dino Buzzati. Am tăcut, nu era cazul să-mi dau în vileag ignoranţa, care cine ştie ce grad de seism o fi avut, sărmana. M-am străduit să mă informez. Cred că nu-i aşa, că viaţa noastră colectivă, băgată într-un

[1] Numele unui cunoscut lanţ de mari magazine din Spania.

monumental Serviciu de Copii Pierduți, fără punere imediată în libertate, nu seamănă deloc cu dezinvoltura tulburătoare a lui Buzzati. Nu cunoșteam, pe atunci, decît Deșertul tătarilor. *Cine n-avea însă nici cea mai vagă idee despre Buzzati era cel care-mi vorbea așa, cu atîta suficiență. Am aflat curînd și motivul. Tipul tocmai se întorsese de la Roma, îți amintești, peregrinările alea pe linie de parohie, ieftine de tot și incluzînd și audiența publică la papă, ca să te rogi pentru convertirea întregii omeniri, și de unde ieșeai cu sufletul apretat vreme de două ierni și cu avînt pentru dezvoltarea planificată. Precis că a dat de numele lui Buzzati în vreun ziar, în vreun afiș întîlnit în cale. Fusese tocmai premiera la* Un caz clinic...

Acum mă tem că s-ar putea să pățesc ceva foarte asemănător. Nu, nu te deranja să mă procopsești cu o prefață. (Da, știu la ce te gîndești. O altă carte de-a mea, publicată în editura dumitale, avea un prolog de Camilo Cela, într-adevăr. Dar iată ce-i, trebuie să lămurim treaba asta. Camilo și cu mine sîntem prieteni de pe vremea cînd aveam frageda și nădădăioasa vîrstă de șaptesprezece, optsprezece ani. Avem deci aceleași experiențe, atît culturale cît și dureroase, o atitudine vitală asemănătoare.

Și sîntem pesemne la fel de ciudați, închipuiește-ți că încă ne place să ne întîlnim să stăm la taifas, să ne plimbăm. În colțul acesta al planetei pe unde trece rătăcitoare umbra etcaetera etcaetera, nu crezi că o atare împrejurare e cît se poate de stranie, atît amar de ani fără să ne fi luat la harță? N-ar trebui să consultăm un psihiatru? Ca să vezi, o jumătate de veac în bună înțelegere...) (Vai, dragă Sastre, ce paranteză lungă! Închide-o, închide-o iute!) Îți spuneam deci că n-o să punem nici o prefață. Cu toate astea, și ca să-ți fac pe plac, am încercat cîte ceva. Aproape că făcusem rost de una minunată, de-a dreptul minunată. Arăta (am reușit să văd prima schiță) că narațiunea mea nu se băga în parapsihologie, nu se pasiona de moderna fizică nucleară sau interplanetară, ci că abia cunoștea limbajul economiei contemporane și nu se preocupa de interesul foarte recent, aproape dureros, pentru meșteșugurile artizanale pe cale de dispariție. Îți jur că, citind afirmațiile astea, eram în extaz. Cred că am trecut dincolo de toată experiența omenească atunci cînd am putut întrezări un poem dedicat personajelor mele mîncăcioase (deși menționarea expresă a numelui restaurantului, pe care eu l-am ascuns cu grijă, mi s-a părut o propagandă infamă). Bineînțeles că totdeauna se găsește cîte un Paco ce-ți trîntește una ca

un duș rece[1]*... Da, dragă, da, acum se pot spune vorbulițele astea, doar s-a dat amnistie! A-ceeași persoană mi-a cerut să suprim moartea socrului Rosendei (fiind scatologică...), aluziile la dictatorul răposat (și ce bine-ar mai fi fost ca mulți să afle, odată și odată, de incomparabila durere) și mai cu seamă mi-a spus că socotea cu totul nepotrivit ca eu, un om cu greutate socială (profesor universitar, o decorație, o rubedenie mare demnitar religios..., ce-ai crezut doar?) să-mi etalez arțagul atît de pe șleau... Nu, nu! Fără prolog. Să-și înghită versurile, să-i fie de bine și pace bună!*

Totuși, ca să nu rămînă clape neatinse (și din pricina uniformei de învins, haină pe care n-am să mi-o mai scot niciodată, oricîte reforme ne-ar trînti), am recurs la ceva care mi-a trecut deodată, ca o licărire veselă, prin minte: să-mi consult personajele. Chiar de-ar trebui să le plătesc un alt banchet. Mulți nici n-au răspuns. Domnul sărbătorit, don Carlos Luis Hontañón de la Calzada, mi-a trimis un secretar, un prost care face pe nebunul, crezînd că ce voiam eu era o pilă în aparatul administrativ. Nicolás și Timoteo... Mă rog, îți cer scuze

[1] Zicală spaniolă folosită aici ca aluzie la Franco, al cărui prenume, Francisco, este unul din cele mai răspîndite, mai ales sub forma populară *Paco*.

că nu le pot reproduce spusele. Slobod la gură mai e și poporul ăsta al nostru! Rosenda a bocit cu lacrimi de crocodil, nu știu dacă pentru socru-său ori fiindcă dădusem în vileag sfîrșitul lui atît de rușinos. Ce păcat că babalîcul a lăsat biștari așa de puțini! Se vede că prea cucernicul individ știa el bine cu cine are a face. În sfîrșit... Ah, da, stewardesa era în cursă, iar Lourdes într-o excursie cu iubitul ei, sărind peste ruguri în San Pedro Manrique[1]*, mi se pare; don Rufino, părințelul progresist, era la cinema, îți închipui cam ce fel de film vedea; familia Ríus nu figurează în cartea de telefon, că de, prea i-ar deranja toată lumea, iar Javier, fotograful, ia-l de unde nu-i... Dolorinas mi-a propus o petrecere fără pretenții, cină,* bingo[2]*, spectacol flamenco și odihnă tihnită la vila lui... Mi-a trîntit telefonul, ofensată foc, cînd i-am mărturisit că n-am mașină și nici vreun prieten căruia să i-o cer. Doar Luisa a răspuns rugăminții mele, mărturisindu-mi că micile ei aventuri amoroase s-au terminat, slavă Domnului, și implorîndu-mă să nu dezvălui niciodată numele colaboratorului ei, să-i zicem așa... E un tînăr de valoare și nu-i drept ca renumele lui să aibă de suferit fiindcă s-a lăsat*

[1] Obicei tradițional spaniol ca, la anumite sărbători populare, îndrăgostiții să sară peste focuri aprinse.
[2] Fel de loterie.

iubit de o cucoană cam coaptă și caraghioasă. E adevărat că acum nu-l mai iubește, dar cît de mult l-a iubit, îngrozitor de mult. Spunea asta cu ochii în lacrimi și zîmbind, cu o duioșie ce i se revărsa peste mîinile tremurătoare, peste respirația fugară. Era cu adevărat frumoasă, o savoare de fruct tîrziu îi străjuia vocea, gesturile... După conversația cu ea am rupt cîteva pagini din original, cele care o priveau mai îndeaproape. Cel mai interesant a fost don Mario, spiritistul. A venit iute ca vîntul, foarte bucuros. Trăncăneala lui m-a îngrijorat de la bun început. M-am necăjit grozav că a recunoscut mai multe citate pe care le strecurasem în text, să nu fie chiar totul rău în el. Asta trebuie s-o lăsăm pentru ceilalți, nu crezi ? Cam ca la pronosport... Da, știu că don Mario nu le-a descoperit singur, ci a fost înștiințat din planul astral de autorii legitimi, dar totuși, ce mai... Cum îți spuneam, don Mario mi-a adus cele mai calde mulțumiri. Divulgarea indiscrețiilor mele a făcut ca renumele lui să sporească, iar despre relații, ce să mai vorbim ! A reușit să vorbească chiar cu Miguel de Cervantes (el, care se plîngea că nu stabilește nici un contact important). E ceva ! I-a fost însă tare greu să-l înțeleagă, Cervantes are dantura paradită, așa că... Don Mario se jură în fel și chip, uluit, că Cervantes nu înțelege nici o iotă din situația noastră politică actuală. I-a spus însă că eu, dacă voiam să fac ceva ca lumea și, în același timp, să ies din încurcătură, să-i copiez prologurile, cel cu citatul în latină și cel cu cîinele umflat... N-am fost în stare s-o fac, mă copleșise tristețea... Don Mario a luat-o din loc să-i mai ceară idei pentru a depăși momentul critic, gata să se proclame consulul său general. Cînd a dat să plece, frecîndu-și mîinile, l-am auzit bolborosind ceva despre Unamuno, sau așa mi s-a părut. Am senzația că îi cam bîrfea pe cei doi Miguel. Oricine ar zice că aici trebuie să mori pentru a da prilej de gîlceavă, nu-i așa ? Bietul don Mario, nenorocitul ! Rămas singur, mi-am dat seama de fapt că l-am copiat încă o dată pe Cervantes, fiindcă scrisoarea aceasta va trebui să servească de prolog, prietene Sastre. Prolog care va fi, ca în cele amintite puțin mai înainte, un adevărat epilog.

Ne mai rămîne acum mica problemă de totdeauna : ce titlu să aibă cartea ? Am întrebat și eu mai mulți cărturari. Unii socotesc că cel mai potrivit ar fi un titlu comercial, care să prindă. Mă atrage ideea asta, să vedem dacă se vînd odată și cărțile mele, ce naiba ! Mi s-au propus și chestii cu clenci, ca Meditație despre calorii *sau* Mîncarea, firea și digestia hispani-

cilor, *sau titlul atît de plin de rezonanță :* Mica burghezie își organizează situația ei de orfană. *E impresionant. Alții din cei consultați, pricepuți în ale televiziunii, mi-au sugerat titluri scurte, năvalnice, corespunzînd întru totul cerințelor momentului actual :* Crăpelnița, Banchetisimo. *Don Apolinar, profesorul epurat, mi-a dat soluția : „Dumneavoastră încercați să povestiți un banchet, cu meniu fix, un pește groaznic — ce era, la urma urmelor, peștele ăla ? — și o friptură de care mai bine te lipseai. Lectura cronicii pe care o faceți va dura cam tot atît cît ține banchetul, adică un prînz lung și perioada imediat următoare, plină de sughițuri, de somnolență și trăncăneală. De ce nu vă botezați povestirea așa, pur și simplu,* Banchetul ?"

Așa am și făcut. Nu mai am nimic de adăugat ; te rog doar să ai grijă de acest text, ba chiar să dai să i se controleze ortografia. Nu vreau ca mai apoi să se iște gîlceavă.

Al dumitale,

A. Z. V.

BANCHETUL

APERITIV

AGRESIV LUX BURGHEZ de restaurant cu cinci stele [1]. Mochete care înăbușă pașii, forfotă de chelneri spilcuiți. Se duc și vin printre plante tropicale, agățate spre cerul lor iluzoriu. Fond muzical pe care nu-l ascultă nimeni. Pe un perete, un portret mare : un general călare, plin de prestanță și medalii, iar în depărtare, explozii și incendii, cadavre, război... Ceva care trezește năvalnic fiorul Istoriei naționale. Zumzet stins de conversații, moliciune de blănuri scumpe, modele de croitori renumiți, vîrtej de parfumuri. Fețe acoperite de creme și farduri, culori țipătoare pe orbite, tonuri strălucitoare pe frunte. Cravate explozive, un iz de suficiență fără iluzii și fals nonșalantă în cuvintele puține pe care și le spun bărbații, și o agitată simpatie falsă în sporovăiala femeilor, ascuțită, agramată și plictisitoare. Decolteuri generoase, amenințînd abisuri, știință despre bijuterii — diamantele pe care negrișorii din

[1] Categoria restaurantelor în Spania se notează cu un număr de stele, maximum, pentru restaurantele de lux, fiind cinci stele.

Africa de Sud le scot din inima pămîntului — și despre perfidele obiceiuri nupțiale și de alte soiuri ale animălușelor de la care provin pieile de mantouri, gulere și portofele. Așezare leneșă pe fotolii și pe banchete, mîngîieri fugare pe statuile goale, gesturi de complezență erudită în fața litografiilor, perdelelor, păhărelelor cu aperitiv, roșii, jerez, crochete, creveți, bucățele de brînză, măsline, cartofi prăjiți, midii, calmari, felii de *tortilla* [1] spaniolă, oh, *tortilla* spaniolă... Du-te vino de chelneri, grabă, ordine tăcute, o mulțime de tăvi oferite cu perseverență, *maître*-ul lac de sudoare, miros de la o bucătărie din apropiere, uși trîntite, sudălmi sufocate...

[1] Fel de mîncare specific spaniol, omletă din cartofi, ceapă, ouă, eventual și cu alte ingrediente.

DE CE TREBUIE să conduci desfășurarea unei mese, poți să-mi spui ? Era și timpul să vă faceți odată apariția, ori de cîte ori e vreo petrecere mai de soi toți sosesc tîrziu, cucoanele cer întruna fel de fel de aperitive, mereu pretind ceva diferit, întreabă de toate bazaconiile auzite sau văzute prin reviste, la rubrica gospodinei, și dă-i și înfulecă neîncetat, de parc-ar fi butoaie fără fund, zău dacă s-au văzut vreodată tipe mai grase, cum mai înșală vinul ăsta, poșircă nu alta, nu știu să vorbească decît tîmpenii, să vezi numai cum se prefac că nu ne observă cînd ne apropiem cu tăvile, blondei de colo i-am dat niște pateuri, mă rog, ce mai pateu i-aș da... la dracu cu babornița, ce-o fi crezînd, ia te uită, toate-s trăsnite, iar bărbații acolo, în picioare, se prefac că nu iau în seamă și nu observă cum își arată tipele coapsele, de parcă noi, chelnerii, adică, mă rog, cei care servim, n-am avea nici suflet nici trup, tipele astea s-ar putea așeza naibii la masă în loc să tot înfulece la sandvișuri și să dea pe gît păhărel după păhărel, sfîrșind apoi prin a vomita, asta absolut toate, și ce mizerie mai fac, iar cum sînt tare distinse, de, nume, funcții, rubedenii — mereu apar pe la televiziune în niște planuri teribil de studiate, merită să le vezi, pot să facă ce le trăsnește prin cap, și ele și ei, niciodată nu sînt chercheliți, ci nițeluș indispuși, cel mult... ce indispoziție v-aș mai arăta eu... noi, în schimb, într-o asemenea situație, sîntem niște bețivani, ăia de cădem sub masă, noi sîntem niște pilangii ordinari, și unde mai pui că nu ne-atingem nici de la o poștă de tot ce trag la măsea nenorociții ăștia, să-l vezi numai pe individul de colo, sărbătoritul, ăsta n-a făcut nici o brînză toată viața lui, e un neisprăvit, pe mine nu mă duce, n-ai decît să vezi cum se mai dă de ceasul morții să înhațe din *tortilla* fără să-i cadă sau să dea mai departe creveții fierbinți... grozav, lua-l-ar naiba, tocmai s-a fript, na-ți-o bună, la dracu' cu toți tipii ăștia, dar, în fine, ei plătesc, ce mai, societatea asta de consum despre care vorbește mandatarul restaurantului, ei plătesc și noi încasăm și adio și n-am cuvinte, dar adevărul e că cine profită de fapt e patronul, trebuie să fie galician [1], drace, sînt frînt de atîta corvoadă, a căzut ceva pe covor, ia să vedem cine-i tipul care se apropie, sigur... așa... fleoșc, da, da, știam că așa o să se întîmple, au călcat tocmai pe acolo, strigătele femeii de serviciu or să se audă pînă la El Ferrol del Caudillo [2], toți sînt

[1] Locuitor din Galicia, unde oamenii au faima de zgîrciți.
[2] Port în nord-vestul Spaniei, unde s-a născut Franco.

puși pe pisălogeală, mă rog, cum să stea ei liniștiți, cînd îndată ce se apucă să vorbească de politică prostiile se țin lanț, nu știu decît să amenințe și iar să amenințe, cică o să vedem noi cînd or să ne ceară socoteală la toți, ăștia se pare că nu se gîndesc la altceva decît să vîndă sinecuri, o să plătească ei pentru asta, așa, o să vedem cît au mai furat ca să-și cumpere țoalele și bijuteriile astea, că uite ce mai coliere au stricatele de colo, pe mine nu mă duc de nas, dintr-o leafă nu iese așa ceva, cum să iasă... da, da, leafă, leafă... oamenii ăștia n-au încetat să sugă sîngele nu numai al poporului, ci al propriei lor umbre, al mamei lor, al oricui din preajmă, al tuturor celor care le apar în față, ce să zic, sînt nemaipomeniți, n-ai decît să-i asculți, acțiuni și iar acțiuni, și bănci și conturi în străinătate, și case și aici și acolo, călătorii, raiul pe pămînt... nu, n-or să leșine cînd o să le servim consomeul, nu, să mănînce ce-o fi, oricum vor spune că nu-i bun și că în cutare sau cutare loc, și dă-i cu marea cu sarea, dar s-o lăsăm baltă, sînt lihniți de-a binelea, acum totul e de fațadă, să vezi numai cum se dușmănesc între ei și își zîmbesc, drace, își zîmbesc, cînd adevărul e c-ar trebui să-și implînte zdravăn unul altuia un cuțit în coaste, pînă în prăsele, să nu dea greș, ce mi-ar mai plăcea să le cadă în mîncare o otravă din alea pentru șobolani de se pune prin beciuri, să ne lase odată în pace, nu-i corvoadă mai nenorocită decît să trebuiască să hrănești liota asta de paraziți blestemați care ne privesc așa...

știu eu bine cum, n-o să treacă mult pînă o să înceapă războiul, or să se pornească pe împărțit victorii și lovituri de tun, și or să regrete, grozav de afectați, că lucrurile nu merg ca înainte, că o duceam mai bine, eram mai siguri, s-au și pus pe trăncănit, cică grevele, cică evaziunea fiscală, nebunii ăștia dau cu oiștea-n gard, și nici nu se învață minte, iar taxa de contribuabil o să ajungă relativ ieftină, ce mai, aproape un cadou, poate angro, și n-or să le fie de mare ajutor pilele, prietenii lor de prin ministere sau de prin alte părți, și cu atît mai puțin blănurile, bijuteriile, ceasurile lor trăsnet, cumpărate în Canare sau la Paris sau la dracu-n praznic, nici stîlcelile lor pe englezește, nici zilnicele rugăciuni cu grămada, că doar atunci cînd nu sînt făcute ca lumea... partea proastă e că au organizat atît de bine tot sistemul ăsta că n-o să scăpăm noi de bubuială, dar, ce naiba, tot o să trebuiască s-o mierlim odată și în vreun chip... ia te uită la aia care-și aprinde țigara ca să se așeze la masă, asta se cheamă să disimulezi ca să-ți faci rost de un tovarăș potrivit de crăpelniță, cine să fie, hodorogul ? prietena cu care stă de vorbă ? popa ? iată că s-a așezat, n-a avut mare baftă, cel puțin așa, aparent, că mai încolo, de, n-ai cum ști ce zace dedesubt... tipul ăla vine numai ca să se îndoape cu haleală... aici schepsisul e să pozezi, să-ți dai aere, să faci pe nebunul, mă rog, să-ți învîrtești degetele prin aer ca să-ți strălucească inelele, și să-ți suni brățările, că sînt mai înzorzonați ca un măgăruș de

țigani, drace, parc-ar fi niște piei roșii, acum s-au pornit să-l felicite pe bărbățelul scrumbiei ăleia, că ce grozav a ieșit ieri la televizor, într-o conferință de presă cu ministrul și așa mai departe, tare mi-ar mai plăcea să știu cine i-a pregătit conferința, că aici tipul nu face altceva decît să rîgîie, i se ridică burta de parcă ar vrea s-o ia la goană și-i miroase răsuflarea de la o poștă, poate de asta a ieșit bine la televizor, acolo nu se simte așa ceva, nici nu i se vede mătreața, nici gîlcile, nici grăsimea nădușită ce i se revarsă peste gușă, Doamne, ce bun ar mai fi de tăiat de-ar fi pe-aproape ignatul, iar ea se leagănă ca o furgonetă din alea cu aprovizionarea, una din DKV-urile alea care... mă rog, tu ești aici *maître* și să-ți mai ții gura, să-ți vezi de servit și cu asta basta, clientul poruncește, trebuie să te străduiești ca s-o duci și tu mai bine... n-ar fi rău să accepți oferta deputaților care și-au ținut aici congresul acum cîteva zile și s-o întinzi cu ei la alt local, îmi promiseseră o pilă la JPZ dacă plecam de la ZPJ, asta ar fi colosal, așa se mai face variație sau, încă și mai grozav, s-o întinzi la mare, cum susține Pepillo, veteranul chelnerilor, pe litoral... trebuie s-o întinzi pe litoral...

CASILDA, FETIȚO, ce teamă mi-era că n-o să te întîlnesc !... Dacă nu veneai...

— Și de ce să nu vin ? Cum era să lipsesc de la adunarea asta, dragă ?

— Vrei calmari ? Sînt excepționali, scumpo. Oh, uite, uite că vine don Mario, spiritistul, un tip grozav, într-adevăr, te distrezi de minune cu el... Încearcă să te așezi aproape de mine, doar așa o să putem suporta banchetul ăsta. Ce brambureală o să mai fie !...

◆

Trebuie să vin, să-mi etalez văduvia, să surîd, n-am încotro, trebuie să trec prin multe, că, de nu, s-a zis cu avansările și cu bursele pentru copii, și să te ții cu proasta dispoziție a șefului, deie Domnul să nu nimeresc alături de tipul ăla care la tot pasul o ține întruna cu bancurile lui de prost gust, caraghioslîcuri vechi, răsuflate, și cu insinuările lui, nu mă miră deloc ce se zvonește, cum că nevastă-sa i-ar pune coarne, mă rog, ăștia care fac pe deștepții mor deja de plictiseală, s-a nimerit lîngă mine

— Da... ? Pe mine să știi că nu mă înșală cu drăcia asta cu morții ascunși sub măsuță, zău. Poate pe altcineva...

— Ei, dragă, și tu, ești ceva de groază !... Haide, dă-mi o bucățică de pateu, mă duc să-mi caut un loc să mă așez...

— Iubito, știi ceva ? mi se pare că ai cam exagerat cu părul, ești prea blondă astăzi, și cu niște reflexe...

— Taci, te rog taci, să nu te audă bărbatu-meu, Casildita, că mă bombăne totdeauna din pricina asta... ! Ah, ce mă mai strîng pantofii, nu mai pot... !

— Bună ziua, Raimundo ! Ce surpriză să vă întîlnesc aici pe dumneavoastră, care sînteți mereu așa de ocupat...

— ...să ne așezăm, nu mai rezist, și uischiul mi s-a cam urcat la cap...

— Ascultă, cu fusta asta așa de crăpată, uneori... ce zici ? Ai grijă scumpo, ai grijă, că...

◆

ditamai profesorul ăla așa de important, am mai stat alături de el și-n alte dăți, și întotdeauna zice exact aceleași chestii, dar exact, ce mai, un pisălog fără pereche, în schimb e și ceva bun în asta, că știu ce trebuie să spun, cînd trebuie să zîmbesc mai insistent, cînd să-l întreb ceva și ce anume, și așa mi-e mai ușor, mai suportabil, n-o să-mi dau seama de prostiile celor din față și-o să pot tăcea dacă am chef, ce păcat că are fața asta tristă de

— O *cuba libre,* doamnă ?

— Mă simt prost, mi-e greață deși n-am mîncat nimic și a trecut mult de cînd am luat gustarea de dimineață. Nu uita că urmez un regim foarte sever, care-mi dă niște rezultate grozave...

— Ei, las-o încolo, doar n-o să ajungem să ne îmbătăm...

— Iată că a sosit don Carlos Luis, pune-te și aplaudă, dragă, că de nu... Dă-i zor, dă-i zor să te vadă, ia te uită cum se mai îmbulzesc în jurul lui toată turma asta de lingușitori, ce părere ai ? Aici cine nu se îndeasă rămîne cu buzele umflate.

— Ei, și tu acum, așa-i de cînd lumea, ăsta-i adevărul. Ce mai faceți ? Ce bucurie să vă văd, don Carlos... ! Nu trece timpul pentru dumneavoastră ! Sînteți neschimbat, exact la fel ca

◆

berbec, sărmanul, se zice că a fost urmărit sau epurat sau naiba știe cum, odată și odată o să se termine nenorocitul ăsta de război dintre noi, că acum, gata, nu mai are nici un rost, partea proastă e că ne bagă pe toți în afacerea asta, ce mai, atîția ani s-au tot încăpățînat să prelungească blestemăția de război, pretexte cu vîrf și îndesat ca să fie tot învingători, călcîndu-și semenii în picioare nitam-nisam... s-a zis cu asta, dar și acum mai sînt unii care se vor simți mereu învinși iar alții mereu învingători, e ceva de groază, ce-aș mai fi stat eu acum acasă, făcînd precis ceva util, aranjînd

la sărbătoarea de acum cîțiva ani și ca la cea de anul trecut.

— Bună, María José ! Cînd pleci în călătorie ? O să te rog să-mi faci un mic comision...

— Crochete, doamnă ? Șuncă ? Mușchi file ?
— Prefer somon afumat...

— Ah, dragă, nu mai spune, atîtea greve... Parcă nu ne e de ajuns, ce naiba ! Pînă și coaforii... Vezi bine ce porcărie mi-au făcut în cap, iar acum ne amenință cu greva la teatre, pe la *bingo*, ba și breasla blănarilor... O nenorocire, o adevărată nenorocire... Înainte, mă rog, înainte... era altceva, dar, bineînțeles, lumea zice că trebuie să se mai schimbe lucrurile... În tot cazul, înainte puteai face rost de orice cît ai bate din palme și mult mai ieftin ca acum.
— Vai, prețurile ! Nu-mi vorbi de prețuri. Dacă ți-aș povesti... Leafa ajunge din ce în ce

lucrurile pentru vacanța din Săptămîna Mare, o să reușim să mergem la țară pentru cîteva zile și să uităm de toată murdăria asta înțepenită, mi se pare că toți sînt pe jumătate nebuni, toți stau acum și-și observă vecinul de alături, să vadă cu ce se pot alege de pe urma tovărășiei trecătoare... precis că spiritistul... miroase a mortăciune de te apucă groaza, ce să zic, mare procopseală cu așa vecini, poate-i dă prin cap să împrăștie suflete pe masă, deie

mai puțin. Și nici vorbă să se îndrepte lucrurile. Noi am fost nevoiți să începem să scoatem de la bancă, pentru cheltuieli mărunte. Cînd s-a mai văzut una ca asta... ?
— Ne cheamă la masă... Hai să ne luptăm cu inevitabilul consome...
— Și cu vecinul de alături... Trebuie să fim pregătite, fiindcă aici, de cînd cu chestia asta cu democrația, nu se mai așază oamenii după rang, și naiba știe ce excroc trebuie să suporți, că în ocazii de astea apar tot soiul de indivizi...
—Nu-ți bate capul, că la al doilea păhărel de vin se au cu toții ca frații... Așa s-a cîștigat războiul și perioada de după război și s-a reușit să se depășească nu mai știu cîte chestii, și așa se întîmplă pe la toate congresele științifice la care am fost...
— Fetițo, nimeni n-o scoate la capăt cu tine...

— L-am văzut pe bărbatul dumneavoastră ieri la televizor, cu ministrul... A fost foarte bine, foarte natural, foarte sobru, foarte po-

Domnul să nu se întîmple una ca asta... și nu-mi vine să m-așez lîngă tinereii ăia nesuferiți, vor izbucni îndată vorbe cu dublu înțeles „Văduva stă trează-n pat, cu gîndul la alt bărbat“ sau chestia cu „Văduvei ce se sulemenește, să doarmă singură nu-i priește“. Povestea asta cu văduvia mea... și cînd te gîndești că ei sînt niște nulități... dintre toți cei de aici numai eu sînt singură, toată lumea o știe, cum mă uit sau zic ceva se și întreabă

trivit ca ton. Şi a spus adevăruri izbitoare, că a cam venit timpul...

— Mulțumesc, Timoteo. Bărbatu-meu zice mereu că ești un tînăr de viitor... Pe Gustavo, vai, nu-l lasă în pace, nu voia să se ducă la televiziune, dar... ! Iese totdeauna foarte bine, e adevărat, foarte avantajat... Şi să fie clar, fără machiaj... ! Şi nu i se vede prea mult nici curba pîntecelui...

— Da' de unde, soțul dumneavoastră e foarte tînăr, doamnă. Don Gustavo ne poate da lecții la mulți tineri, zău că da...

— Bărbatul dumitale știe să se prezinte cum se cuvine, dragă prietenă. Ai gustat pateurile cu carne ? Sînt delicioase... ! Ce zici, ne așezăm la masă ?

— Ce mai faceți, doamnă ? Nu v-am mai văzut de mult... Sigur, locurile noastre de muncă sînt atît de depărtate și apoi dumneavoastră fugiți de mine... N-am cea mai mică îndoială, fugiți de mine, nu vă puteți ascunde. Şi asta mă mîhnește...

care mi-e scopul, ce intenții ascunse am, răutatea-i de vină, insistența, pizma acumulată împotriva vieții însăși, toate astea care ne caracterizează atît de bine... iar pe fetele tinere nu fac altceva decît să le deranjez sau, cel puțin, să le intimidez, și ele mă compătimesc, ceea ce-i mult mai rău... Bineînțeles că Nicolás și Timoteo, încă înainte de a se termina primul fel, te și amețesc cu povestioarele lor, cu

— Eu ? Ce tot spuneți... !

— Dumneavoastră, da, dumneavoastră. Sînteți o ștrengăriță. Zîmbetele și tulburarea asta nu-s pentru mine...

— Ei, lăsați chestiile astea învechite... E prea din cale afară, cum e la modă să se spună acum. Uitați de anii mei, de familia mea, copiii mei și tot restul ?...

— Vă găsesc foarte provocătoare. Ne așezăm ?

— Să vedem cum e cu protocolul. Amintiți-vă că sărbătoritul e foarte exigent în privința asta... Şi în altele... E teribil tipul, nu ?

— Doamnă, sîntem aici...

— Domnule profesor... ! Ce plăcere să vă văd... ! Am zis totdeauna : cînd stai la masă lîngă dumneavoastră, înveți ceva nou... Ce surpriză ne rezervați astăzi ? De bună seamă că ceva extrem de serios. Mi-aduc aminte de ultima dată, la cealaltă sărbătoare... Chestia aia

picanteriile, planurile, călătoriile, amorurile lor... și o fac cu voce tare, ca să supere și mai mult... unde mai pui că totul e o minciună, María José ori Lolina ar fi fost niște tovarășe de masă mai plăcute, însă... fac parte din altă generație și, culmea, mă consideră de pe vremea lui Pazvante, n-ar înțelege nici un cuvînt de apropiere, iar perechea asta, Ríus, ar fi prea de tot să mă așez lîngă ei... or să stea tăcuți, ea o să debiteze vreo prostie cît Palatul Telefoanelor, face mereu pe grozava, dar o să ne

cu doctoratele nemțești... Dar să ne așezăm, sigur că da, e o plăcere... E adevărat că v-au repus în drepturi sau că v-au înapoiat... sau, mă rog, cam așa ceva, în problema de care mi-ați vorbit, știți dumneavoastră, războiul, epurările... ? Felicitările mele, era și timpul să se pună puțină ordine, deși mi-e teamă că or să se găsească prin jur mulți ticăloși gata să profite de suferința celorlalți, n-am dreptate, ce ziceți ?... Ei, don Rufino, părintele nostru cel de toate zilele, vă avem chiar în față, să ne feriți de ispitirile cărnii ! Ați comandat precis o mîncare de post, nu ? Ah, capcanele lăcomiei... ! Cum ? Ah, da, draga mea, mă bucur să te cunosc, măi, măi, cum știe părințelul progresist să se înconjoare de elemente bune. E o fată încîntătoare, și azi, cum nu mai există atîtea prejudecăți în privința străinilor... Ah, ești din Andaluzia... ! Nu bănuiam că don Rufino ar avea slăbiciuni atît de meridionale, mă rog, vorba vine, el care e basc get-beget și așa de...

◆

scoată pe nas că ne permit să supraviețuim, vor trebui să se scrobească în întregime după ce ne vor suporta cît o ține prînzul ăsta, sînt de necrezut, ce mai pereche... și Rosenda... nu știe pesemne altceva decît să vorbească de moștenirea lui socru-său... mă rog... asta mai lipsea : să-l am în față pe popa ăsta plin de ifose, e un reacționar, o spun colegii lui de breaslă, trebuie să ai grijă cu el, profită cît poate și asta crede el că înseamnă să fii progresist, într-un cuvînt nu-i altceva decît un parazit ca

— *Per troppo variar natura é bella...*

— M-ați dat gata, don Rufino. Pe lîngă progresist-basc-partizan-ETA [1] și așa mai departe, sînteți și nițeluș muieratic. Cinstim asta atacînd consomeul ? Ni s-au cam lungit urechile de foame. Nu mai aștept dezlegarea dumneavoastră ca să încep...

—Ei, Dolorinas, ești teribilă, ca totdeauna. Cum îți mai merge ?

— Bine, mulțumesc. Nu face să intrăm în amănunte. Să mîncăm și să bem, că mîine o să murim.

— Și ia spuneți, domnule profesor, soția dumneavoastră nu vine nici azi ?

— E suferindă, Casilda, nu se simte bine în locurile astea, prînzul durează de obicei mult... Cum o scot la capăt copiii dumneavoastră cu

◆

atîția din zilele noastre, iată, s-a așezat chiar lîngă el o fată arătoasă, tinerică, păi mi se pare mie că ai încurcat-o, că respectiva, știu eu ce-i poate pielea, are multe ore de zbor la activ, iar părințelul e bun de pensionat și, pe deasupra, ce figură mai e, oricît parfum și-ar turna, nu scapă de duhoarea de transpirație, i se întîmplă ca ăluia de la televizor cu dezodorantul, nu-

---

[1] Prescurtare de la *Euskadi ta Azcatasuna* („Euskadi și libertate"), numele în limba bască al cunoscutei organizații cu caracter terorist din Țara Bascilor (Euskadi).

galimatia asta de la COU[1] sau de la BUP[2]... sau cu Biblia în versuri... ?

— Mă rog, se descurcă... Știți dumneavoastră, totul e o brambureală grozavă... Mi-ar plăcea s-o cunosc pe soția dumneavoastră... Trebuie să organizăm o întîlnire, la mine acasă, dacă vreți, la primăvară. Anul acesta am avut probleme cu încălzirea, și știți, toată încurcătura asta cu economiile și iar cu economiile... Prostii, ce mai, știți doar...

— Excelent consomeul ăsta, nu-i așa ? Totdeauna cade teribil de bine ceva căldicel la început... Întărește sau nu știu ce naiba face, dar cade bine, zău că da.

mai că pe dos... noroc c-au adus consomeul, ah, e din pastile și din resturi, cine și-o fi clătit gura cu rămășițele astea, acum trebuie să ne punem pe conversat, profesorul ăsta poate fi plăcut, știe să privească, are pe vino-încoa, ascultă dacă e cazul, trebuie că ghicește prin ce greutăți trecem acasă, și necazurile, și certurile, și uitarea tot mai adîncă din partea așa-zișilor prieteni, e ciudat, nu-și aduce niciodată nevasta la ospețele astea, trebuie să fie o femeie deșteaptă...

---

[1] *Cursuri de Orientare Universitară*, institut de învățămînt postliceal și preuniversitar.
[2] *Bacalaureat Unificat Polivalent.*

CONSOME

FORFOTĂ DE CHELNERI servind consomeul, cești aburinde, miros pătrunzător de bucătărie strecurîndu-se prin ușa întredeschisă a oficiului, zăngănit de tacîmuri și crătiți, strigăte stinse brusc cînd se închide ușa... „Consomeul ăsta e o porcărie, la un asemenea banchet, așa de important, și e din cubulețe, mă rog, firicelele astea de pui naufragiat nu sînt din plic, dar provin de la masa de aseară, ce mai, resturile, doamnă, dacă o spuneți în maniera lui Cervantes sună mult mai bine, și se poate zice cu voce tare, fiindcă aici nimeni nu înțelege o iotă despre domnul ăsta... Așa că spuneți resturi, sună foarte șic și savant." „Resturi, auziți ? n-o fi oare vreo glumă proastă, că de mine nu face nimeni bășcălie, e clar ?... Dacă-i ceva așa și pe dincolo... Păi să tot fie..." „Pentru Dumnezeu, doamnă, cum era să fac una ca asta..." „Mă rog, dar noi, bietele femei, în cultura asta dominată de bărbați, cum sîntem puțin neatente, hop, îți vin cu aceeași chestie, nu știu altceva animalele astea..." „Îmi permiteți, doamnă ?" „Na-ți-o bună, m-a stropit zdra-

văn cu supă, ce ți-e și cu chelnerii ăștia, neîndemînaticii naibii, dar n-ai ce face, nu poți spune nimic că, de, nu-i de *bon ton*, și educația nu te lasă, și pe deasupra îl văd și pe *maître* că vine cu talcul, tîmpit mai e... După ce eu m-am prefăcut că nu bag de seamă, vine cobea asta să dea în vileag.“ „Nu, nu-i nimic, n-are nici o importanță, ce mai, cîțiva stropi de consome...“ „Aveți dreptate, dragul meu prieten, n-aveți de ce vă teme de grăsime, că doar consomeul ăsta e apă murdară, lături nu altceva, să vedeți ce consomeuri servesc la *Păstrăvul păstrăvit*... Alea da consomeuri, restul sînt porcării. Bineînțeles că patronul e galician și acolo te servesc excepțional, să vedeți ce bucăți de spată de porc și ce *tortilla*, și ce uscățele, nu vă mai povestesc, ce mai, fructele de mare cele mai bune din lume și din toate mările, alea de la țărmurile Aldán, unde le bate soarele din plin și face să crească la creveți coada aia comestibilă pe care o au. Sînt unii mai mari ca prepelițele, zău că da, odată au cîștigat un premiu internațional de artă culinară la fructele de mare, dar asta era, sigur, pe vremea lui Franco, că în ziua de azi, ce să mai vorbim... În orice local vezi clienți de toate soiurile, acum mănîncă fructe de mare toți muritorii, nu mai există diferențe, nici clase, nu putem să ne mai distingem, vedeți bine doar, sîntem obligați să înghițim consomeul ăsta din pricina celor cinci stele, zău așa... S-a întîmplat ceva ? Nimic, stați liniștit, nu-i nici umbră, mă rog, nici urmă de pată, așa că barem în privința

asta aveți noroc.“ „Măi să fie, ar fi păcat, că doar în astfel de ocazii își pune omul țoalele care-i vin cel mai bine și un nătărău ca ăsta i le nenorocește de tot, o adevărată mizerie...“ „Chestia asta cu mizeria, doamnă, e o expresie sud-americană, argentiniană sau cam așa ceva, nu ? Și eu am o rudă în Argentina, neaoș, cum obișnuiește să zică el, din Tucumán. Dumneavoastră n-aveți vreo rudă la Tucumán ? Nu ? Ce păcat, le-am fi putut pune în legătură, mă rog, acolo, așa departe, cînd vin sărbătorile naționale și cele de familie, sau de hramul sfintei de prin partea locului, trebuie să fie tare plăcut să se adune prietenii și compatrioții... Bărbatu-meu, care a fost odată de doisprezece octombrie la Roma, zice că s-a distrat nemaipomenit la petrecerea de la ambasadă, cred că s-au umflat cu vin de soi și carne și mai și, iar apoi, de, se-nțelege, nu vă mai spun, că bărbații, cînd sînt singuri, știu eu bine ce-or mai fi făcut apoi, totuși eu cred că la Roma, unde-s atîți popi și cardinali și pe deasupra și Papa, trebuie că nu-s primejdii chiar așa de multe, n-am dreptate ?“ „Ah, odată mi-au vărsat vinul peste mine, iar acum nu vedeți ce naiba face chelnerul ăsta, că m-a înnebunit de tot ? Gulerașul meu de dantelă, unicat, că m-a costat o groază să-l dibuiesc ! Vedeți doar, împiedicatul ăsta... Da, sper că s-o putea spăla, că de nu... Îmi vorbeați de ruda dumneavoastră din Tucumán... Cum, n-aveți rude la Tucumán ? Atunci unde ziceați ? N-aveți deloc rude în America ? Păi atunci... Cine-mi povestea acum cîteva minute de un

văr primar din Tucumán ? Ah, doamna aceea... Cum se numește ?" „Doamna Ríus." „Dumneavoastră, doamnă Ríus, n-aveți un văr la Tucumán ?" „Nu, bineînțeles, nu-i de mirare... Cu firea asta..." „Mă rog, eu zic că nu-i așa important să ai o rudă în străinătate, în fine, așa cred." „Da, desigur, dar totdeauna e o chestie, nu credeți ?" „Pe mine, văru-meu mă distrează teribil, zău. Mare păcat că n-aveți un asemenea văr... Are mustăcioară și vorbește foarte ascuțit, uneori pare un pic cam așa, mă rog, te cam pune pe gînduri, dar nu-i nimic nefiresc cu el, da de unde. Cînd vorbește, văru-meu e o nebunie. Zice mereu *che*[1] și *vos*[2] și *nu îndruga brașoave*... Bărbatu-meu spune că i se pare nițel cam așa, cam haios, mă înțelegeți ?" „Cum să nu vă înțeleg... E limpede ca lumina zilei. Așa-i felul de a vorbi de-acolo. Pe meleagurile alea sînt o mulțime de cai, așa am auzit..." „Ce bine, acum ne pun muzică națională, se vede că timpurile nu s-au schimbat chiar atît de tare cum cred unii... Cunoașteți cîntecul ăsta ?... Ah, nu, cum o să fie *Voluntarii*, asta nu-i muzică pentru stat la masă. E un pasodoble de coridă, nu știu cum îi zice. *Ultimul toast ?* Mă rog, nu pot să jur. Cum spuneți, *Pisica sălbatică ?* Drace, da știu că nu vă pricepeți la pasodoble nici atîtica, eu cred

[1] Formulă de adresare specifică spaniolei din Argentina.
[2] Pronume personal de persoana a doua singular, specific spaniolei din Argentina și din alte țări din America Latină, corespunzînd în spaniola generală lui *tú*, „tu".

că e mai curînd... asta... Nu-mi pică fisa. *Corsarii !* Ba nu, *Orgia aurită*, asta e, de Guerrero sau de cine o fi." „Guerrero ăsta e din secolul XVI... Era din orașul meu." „Ce confuzie de neiertat ! Guerrero, don Jacinto, e cel de alaltăieri dimineața." „Ah, iertați-mă, dumneavoastră sînteți profesor, mă rog, pe cînd eu nu-s decît secretara bărbatului meu, așa-i, secretara lui, foarte modestă dar eficientă, zău că sînt eficientă." „Nu, nu mai vreau consome, puteți lua ceașca, dar, vă rog, fără să vărsați pe mine ce-a mai rămas." „În sănătatea dumneavoastră, doamnă !" „Ce amabil sînteți." „E un vinișor tare înșelător, ți se suie la cap." „Adevărul e că eu nu mă prea pricep la vinuri, toate mi se par la fel, dar trebuie să fiu atentă că, vorba bietului Federico, cum nu mă pricep și nu știu să le apreciez, vinurile se răzbună și mă amețesc imediat, în fine, să nu exagerăm, înțelegeți ce vreau să spun, nu ?" „Mie nu că mi s-ar urca la cap, dar totul începe să se învîrtească și mi se face rău, să vedeți, acum cîteva seri, la cina după un concurs literar unde a fost Ricardito în juriu, a trebuit să fiu dusă la mașină pe brațe, că nu mai eram în stare de nimic, și vă asigur că nu obișnuiesc să mă dau în spectacol pe unde mă duc." „Ia ascultă, ospătar, nu mă mai sîcîi te rog, asta-i bună, strînge ceștile pe partea ailaltă că acolo nu deranjezi pe nimeni. Neîndemînatic mai e și flăcăul ăsta, se vede bine că de-abia a venit de la el din sat, din pădure, ce mai, așa stau acum lucrurile, vin de pe la sate, eu cred că-i de vină atîta reclamă

la filmele porno, să vedeți numai ce cozi se fac la cinema, de nici nu îndrăznesc să trec pe acolo, nu vă mai spun..." „Eu fac un ocol. Ați văzut *Ultimul tangou...?*" „Pe mine nu mă lasă Ricardito să merg, trebuie să aranjez să mă duc pe ascuns cu Susi, o veche prietenă din liceu, ne vedem din cînd în cînd, știți, nu prea am încredere, ea lucrează, n-a avut noroc în viață și, mă rog... Ne ducem la prînz, filmul rulează în continuare și atunci nu-i lume, așa că mai poți face și cîte un comentariu... Ce film, nu-i așa, ce părere aveți?" „Cîte asemenea lucruri trebuie să fie prin jur, ce să mai zic; nu, nu rîdeți, eu nu cred că-i de rîs, toată lumea are de învățat multe de la filme de felul ăsta, și socotesc că altele sînt și mai proaste." „Ce spuneți de vin? Au adus altul? Da, într-adevăr, ăsta-i mult mai bun, cel puțin așa găsesc eu, și cum strălucește și ce bine miroase... Tata, care avea o prăvălie înainte de a veni la Madrid, în timpul războiului sau, mai precis, cînd s-a terminat războiul, zicea că pentru a degusta vinul cel mai bine e întîi să-l miroși și apoi să te lași în voia Domnului. Poate era doar o glumă, fiindcă tata, bietul de el, ce mai, era un om de pe vremuri, mă înțelegeți? fără pregătire, așa cum vă spun, fără nici o pregătire, că eu una de cînd s-a apucat Ricardito de chestiile astea literare și ne-am stabilit aici, în capitală, am învățat multe în societate, chiar dacă n-am putut merge la universitate. Vă spun asta deoarece tipul care stă lîngă mine e profesor și nu scapă nici un prilej s-o arate, e un ins foarte periculos.

L-am mai avut vecin și pe la alte banchete, chiar acum o săptămînă, cu ministrul. Ministrul nu e prieten bun și ne face servicii mari, dar nu vă povestesc ce anume, da de unde, nici în schimbul vinului nou, nu, nici vorbă, Ricardito mi-a interzis cu desăvîrșire, dar să nu credeți ceva rău, că vi se vede pe față că sînteți cam malițios, da, zău că se vede, se vede și că aveți fler, ce mai... Serviciile pe care ni le aduce ministrul sînt toate ușor de făcut și legale, asta ar mai lipsi, doar e un ministru democrat... Mă rog, bineînțeles, dar noi toți am trăit și înainte, în celălalt regim... Tata, închipuiți-vă, era gata să ajungă... Din pricina vinurilor..." „Da, da, ce naiba, toate serviciile astea sînt legale, cum scrie la carte, zău, asta înseamnă că putem ține capul sus." „Am luat masa și cu un personaj important din străinătate, ce tipi și ăștia, vorbesc întruna despre ei, iar soția unuia din mamelucii ăia din America, ei bine, nu rupea nici o iotă în spaniolă, ca să vezi, de ce-or mai fi plecînd de la ei de acasă... Asta-i drept, vorbea neîncetat cu nevestele ambasadorilor, șușotind în alte limbi... Așa nu mai merge, nu-mi spuneți mie, ah, începe să se învîrtă sala cu mine, să sperăm că aduc iute felul următor, să-mi treacă amețeala, se vede că am băut pe stomacul gol... Pînă la urmă o să tutuiesc pe toată lumea." „Doamne, Dolorinas, ce porcării ne mai dau prin restaurantele astea, cu cele cinci stele cu tot, cu zorzoanele și uniformele și plantele lor exotice..." „La banchetul de sfîrșit de an

chiulangii ăștia nu erau înțoliți așa, la marele fix, ia te uită la ei ce fumuri mai au, ce chestie, și apoi trebuie să aprobi povestea asta cu egalitatea și democrația, drace, mi-au nenorocit taiorul nou ceva de groază, ce să zic, mai nimic, l-am pus pentru prima oară și trebuie să-l și dau la curățat, nu mai are nici un haz, zău așa, democrația asta de pe la noi e ca pe la unii canibali, pe cuvînt..." „Ascultă, tu, de cîte ori te superi începi să-i dai zor cu politica, și discuțiile astea, ce mai, n-aduc nimic bun. Mai bine să lăsăm chestia asta pe seama deputaților." „Nu mă mai pisa, dom'le, ce se întîmplă la noi e că nu există o mînă de fier, asta-i, o mînă de fier, să vezi tu dacă..." „Haideți, aveți-vă ca frații, să mîncăm liniștiți... Ia pune melodia aia a lui Serrat, poate schimbi subiectul, ce naiba..." „De Serrat îți arde..." „Nu te înfierbînta, amice, că pe aici sînt și turnători, trebuie să fii prudent." „Nu-ți fă probleme, acum vorbesc toți, nimeni nu-și dă seama de nimic..."

CONGELAȚI

IATĂ ȘI PEȘTELE, Javierín." „Era și timpul mi-e o foame... !" „Hai să închinăm..." „În sănătatea ta... Ce naiba mai e asta ? Merluciu ? *Mero* [1] ? Pare conglomerat... Are gust de rumeguș." „Ce chestie, ia te uită cum mai pătează hainele comesenilor. Chelnerii ăștia nu fac nimic ca lumea, sînt neîndemînatici foc. Mai bine rămîneau pe meleagurile lor. Măi, măi, chiar și pe sărbătorit l-au cadorisit cu o pată de grăsime. Drept pe umăr, lîngă rever. Ca s-o ascundă, uite o garoafă. De parcă nu s-ar băga de seamă că garoafa... Parc-am veni de la o nuntă de la țară, ce caraghios ! Mare nătărău și sărbătoritul ! Dar cine-i șef, comandă, asta-i, n-am dreptate, Javi ?" „Măi să fie, chiar așa, toți o să ne ascundem pata cu o garoafă la plecare. Și dacă o ținem tot așa, o să ajungem camuflați de-a binelea după atîtea stropituri pe haine." „Fire-ar să fie, mi-a venit rîndul. Mi-a nenorocit sacoul. Și trebuie s-o iau în glumă. E cam ciudată neglijența asta, zău

[1] Pește din Marea Mediterană, cu carnea foarte gustoasă.

că da. Îmi miroase a subversiune, o fi o rebeliune a breslei chelnerilor, o Cădere a Bastiliei. Să fie clar : cînd o să mă servească din nou, o să fiu cu ochii în patru, să mă prind ce se întîmplă." „Nu cred să fie ceva contra unei anumite persoane, deși sărbătoritul, ce mai, pe timpul Împărăției Domnului și toate celelalte aiureli tîmpite... Chestia asta trebuie că vizează întreaga elită, așa, în bloc. Adică poate fi interpretată, fără să te abați prea tare de la normă, drept tulburare a ordinei publice. Pînă aici ne-a fost dat să ajungem. Nu trebuie să înghițim una ca asta. Dacă sîntem numai miere, în curînd aici n-o să mai fie de trăit..." „Bun, iată că-și exprimă în mod științific îndoielile cu privire la peștele pe care-l băgăm în noi. Să-l ascultăm pe eruditul don Apolinar, profesorul." „Peștele acesta are un nume foarte poetic, începe cu *s*. Trăiește foarte organizat, în mulțimi alcătuite din bancuri : bancul A, bancul B, după cum se mișcă în direcția soarelui sau invers. Au o structură socială perfectă. Sînt mamifere, dar numai puțin... Ah, cum ? salamina, ce prostie ! Salamina a fost locul unei bătălii din antichitate, unde au murit cîțiva pești, dar atîta tot. Salamandră ? Ei nu, nu-i nici salamandră..." „Salamandrele au carnea tare și gust de iepure, că o amică de-a mea, măritată cu un diplomat într-una din țările astea cu multă zăpușeală, s-a săturat de cîte a mai mîncat, și mereu îmi zice : Rosenda, scumpo, nu gusta carnea de salamandră, e scîrbos de tare și pe deasupra mai are și gust de iepure de pădure, adică, mă rog, sălbatic." „Dumneavoastră, doamnă, faceți confuzie cu iguana, un animal care înoată foarte bine, dar care nu-i chiar pește." „Vai, scuzați-mă, fir-ar să fie, cum vă am însă în față pe dumneavoastră, care le știți pe toate... În fine, continuați." „Vă spuneam că bancurile de pești din soiul ăsta sînt grozav de bine organizate, cred și eu, mai cu seamă cele care trăiesc pe lîngă Almería, unde sînt socotite urmașe directe ale peștilor cărora Cristos le-a ținut o predică faimoasă, predică pe care ați ascultat-o probabil cu toții odată în liceu, ori în vreo Săptămînă Mare." „Ah, mi s-a agățat colierul, ce spaimă, mi se face pielea de găină cînd mă gîndesc că pietrele astea mi s-ar putea rătăci pe aici, ca să vezi, și unde mai pui că peste tot e mochetă, de nici nu se știe pe unde se împrăștie, nici nu vreau să mă gîndesc... Ziceți mai departe, haideți, despre peștișori, că sînt într-adevăr o curiozitate. Spuneați că cei care trăiesc pe coastă la Cádiz, adică, mă rog, la Almería, tot un drac, că doar ce-i cam pe-acolo e încă al nostru, nu-i așa ? Păi atunci..." „Ziceți că e folosit ca afrodisiac... ? M-am săturat să tot repet mereu că acum o să le aflăm pe toate... Și, ia spuneți, cum îl prepară ? Căci e pesemne foarte complicat, poate în extract, sau sub formă de prafuri, sau mai știu eu cum, azi sînt atîtea minuni, n-am dreptate, ce părere aveți ?" „Cîte nu se învață la întîlnirile astea, vă ziceam eu înainte că nu-i nevoie să faci facultate, vedeți bine doar, sărbătoritul e de la universitate, mare staroste,

profesor pe viață, iată-l colea, cu mutra lui de tont, zîmbind fără încetare în dreapta și-n stînga, nici că se poate plicticos mai mare... Cu oameni de teapa lui cum era să dureze regimul, era firesc să se aleagă praful, ce mai, e ceva de groază... Și ziceți, cum e cu peștișorii ?“ „Peștișorii ăștia, înainte de a se pomeni în cratiță, de bună seamă, au ochii verzi, foarte strălucitori și expresivi, aproape omenești, și au o pietricică, un osișor cu mari virtuți medicinale. Asigurările Sociale încearcă de zor să obțină monopolul de a pescui vietățile astea în exclusivitate, dar marile puteri, cu interesele lor primejdioase, vor sfîrși prin a-l înhăța ele, așa cum ne-au luat Cuba și Filipinele și încă multe altele. Există mari deosebiri între mascul și femelă, în special psihosomatice. Masculul, cum vă spuneam, are un osișor în cap, cam între urechi, în care parcă-i sculptată Sfînta Fecioară de la Zaragoza. Da, da, are și virtuți împotriva fulgerului. Osișorul ăsta și-l schimbă la fiecare douăzeci sau douăzeci și cinci de ani, iar pe piața pietrelor prețioase e cotat diferit, în raport cu culoarea, duritatea, transparența etc. etc. etc... O mulțime de circumstanțe îi condiționează valoarea, inclusiv alimentația... Pietricelele astea cu sculptura de care pomeneam au fost studiate de un savant german la începutul secolului, pe vremea imixtiunilor în nordul Africii, într-o carte foarte rară, excepțională pentru epoca ei, și care, atunci cînd apare pe piață, e nemaipomenit de scumpă : *Die Pilariken von spanischen*

Mittelmitländer. Mare păcat că fotografiile sînt învechite și nu beneficiază de rezultatele ultimelor planuri de dezvoltare. Să ne străduim să-l convingem pe don Carlos, în calitatea lui de mecena fără pereche, să suporte cheltuielile unei reeditări. Pietricica asta a fost cîntată de cei mai de seamă poeți ai lumii mediteraneene, Vergiliu, Dante, Góngora, Gabriel y Galán... Deși cu o anumită ambiguitate foarte scuzabilă în textele profetice, se înregistrează existența ei în *Biblie* și în *Coran*. Bineînțeles că sînt unele exegeze și traduceri foarte contradictorii în ce privește folosirea sa și cu atît mai mult în legătură cu frecvența apariției ei. Există mărturii foarte valoroase și demne de crezare despre întrebuințarea ei ca amuletă care a salvat capete pe timpul Revoluției Franceze, perioadă în care ajungea la Paris prin contrabandă, peste Pirinei. Mulți nobili spanioli, în complicitate cu iezuiți expulzați, s-au îmbogățit cu îndeletnicirea asta mănoasă. După exegeții italieni, pentru Dante era podoaba pe care o purtau, atîrnată la gît,femeile condamnate pentru desfrîu. Nu se cuvine să le dăm însă prea multă crezare. Sînt excesiv de șovini comentatorii lui Dante. Beethoven a folosit pietricica împotriva surzeniei, și se pare că a fost foarte eficace, dar șmecherul de el, mare amator de talismane, ca orice artist adevărat, a poruncit să fie înmormîntat cu cele care i-au fost de mare ajutor. Dispoziția figurează, scrisă de propria-i mînă, în testamentul său, pe care dumneavoastră îl puteți răsfoi cu toții în orice

clipă liberă la Biblioteca Națională din Viena. Nu, nu trebuie să plătești. E de necrezut că n-ați auzit că Asociația Internațională a Surzilor, condusă de doi cardinali ai bisericii romane și de doi foști președinți ai Statelor Unite, a achiziționat deja biletele ca să asiste la exhumarea rămășițelor marelui muzician, cînd se vor împlini trei sute de ani de la moartea lui... Au plătit, sau sînt pe cale s-o facă, în baza unei înțelegeri ca să fie primii în a scormoni resturile ce vor fi scoase atunci la lumină, să vadă ce-o mai fi rămas... Nu, nu vă minunați, a intervenit UNESCO, și Conservatorul Autonom din Madrid, cu scopul exclusiv de a face analiza chimico-spectrografică a pietricelelor cu Fecioara." „Și dacă reiese mai apoi că nici vorbă de așa ceva, ci doar de un cornet acustic, sau de certificatul de la prima comuniune ori de o măsea artificială ? Asta ar fi bună, nu ?" „N-ar fi ceva nemaipomenit : de-a lungul secolului al XIX-lea au existat procese de epidemie datorită violării de morminte. Era urmarea freneziei literare a unor poeți care-și duc zilele legîndu-se întruna de moarte și iar de moarte..." „Dumnezeule Doamne, mi se face părul măciucă, ce obiceiuri..." „Da, v-am spus doar, UNESCO a contribuit la această acțiune nobilă și a dotat asociația cu elementele necesare : o lupă, o lanternă, o mască antigaz și niște fotografii tridimensionale ale statuii de la Zaragoza, fecioara franceză după cum știe toată lumea și, pe deasupra, le-a mai făcut

rost și de un disc cu *jotas*[1] de pe meleagurile alea, cîntate de *Cei din Huesca*, ansamblu folcloric de primă mînă, al cărui baterist e, bineînțeles, surd de-a binelea. Ar fi o mare catastrofă științifică dacă trecerea timpului ar fi anulat efluviile osișoarelor, sau dacă, și mai îngrozitor, vreun muritor, așa cum spuneați dumneavoastră mai înainte, ar fi profanat mormîntul în timpul ocupației hitleriste. Înțeleg că vă e teribil de greu să vedeți toate împrejurările astea complicate în fileul de pește cu roșii pe care tocmai îl mîncăm..." „Cu roșii și cu o duhoare de te trăsnește, șefule." „Nu, nu mai servesc, mulțumesc. Important e, așa cum vă spuneam, osișorul acela pe care-l au masculii și care, pesemne, abia după împerechere capătă consistență. Înainte, cît timp peștele e burlac, sau în perioada de castitate, e ca o gelatină, ceva așa cam ca virginitatea la bărbat, calitate foarte prețuită în cazurile de încrucișări dirijate între bancul A și bancul B. Desigur că, atunci cînd vine vremea, are loc o călătorie de nuntă într-o direcție necunoscută care constituie, deocamdată, taina cea mai importantă ce stă în fața cercetării științifice spaniole, hotărîtă să-și mențină neclintit locul său de precursoare. Să o ia oare pe anumite rîuri în sus ? Să doarmă prin peșterile de pe malurile abrupte ? Ce legătură au oare cu mareele ? Unele țări au încercat să-i aclimatizeze, și există o întreprindere model, în al

[1] Dansuri populare din Aragón și Valencia.

cărui consiliu de conducere bineînțeles că e membru iubitul nostru sărbătorit, care exportă ouă și icre în conserve, la o temperatură constantă, cu scopul de a se trece la studierea lor amănunțită pe diverse meridiane, dar, nici vorbă, în mai puțin de cincisprezece zile peștișorii apar iar la Almería și prin împrejurimi, fără ca nimeni să fi reușit să captureze măcar unul în lunga și misterioasa lor călătorie. Se vede că la vietățile astea e foarte dezvoltat simțul locului de baștină, și se întorc acasă. Sau, pur și simplu, au chef să dea bătaie de cap. Cu emigranții noștri se întîmplă de obicei tot așa, numai că peștii se întorc ca să ne îmbogățească economia, iar emigranții ca să ne facă praf planurile Ministerului de Finanțe. Chestie de nuanță, dar în ambele cazuri e vorba de dragoste de patrie, ce să-i faci. În ultimele concentrări internaționale de pești contestatari, în balta Proserpina (Mérida, Badajoz, Extremadura, Spania) s-a ivit un comitet al acestor viețuitoare, nițeluș hippy, care s-a și evaporat, după ce și-a expus, desigur într-un mod desăvîrșit și cuceritor, teoriile la crapii disidenți... Aceștia sînt pesemne sătui de protecția ministerială care apasă asupra bălții-monument național, ceea ce face ca băieții crapi indigeni să nu izbutească să-și înnoiască obiceiurile, culorile, nici măcar limbajul... Asta înseamnă un adevărat martiraj, pentru că s-au văzut nevoiți să treacă de la latină la graiul din Extremadura, care nu le place defel, însă... Întorcîndu-ne la

peștișorii noștri, adică *redeamus ad rem*, sau așa cum spuneam, se știe în schimb că, cei care fac călătoriile astea lungi în copilărie sînt foarte apreciați mai tîrziu pentru hrana omului, datorită gimnasticii susținute la care sînt forțați, ceea ce le face carnea grozav de apetisantă, atît doar că-i un pic cam tare și nu suportă deloc congelarea. Nu rezistă, și la temperatură joasă dispar ca prin farmec, fără să lase nici o urmă, ba chiar ajung să repete dramatica poveste cu vasele-fantomă, care nu știu nici ele să traverseze Gibraltarul..." „Nu mai spuneți ! E teribil, tremur toată și-am rămas cu gura căscată." „Păi închideți-o. Nu vă șade bine. Pe deasupra, dragă prietenă, vi se vede omușorul." „Mă rog." „În sfîrșit, puteți mînca felul ăsta liniștiți și fără teamă, așa asigura scrupulos lista de bucate, cu un desen cu tot, cel mai cunoscut din secolul al XVII-lea și, în același timp, cel mai răspîndit prin Calcografia Națională. Se pare că s-a demonstrat deja existența unor exemplare adulte care se lasă hipnotizate dacă li se arată gravura asta : se abandonează fericitul pescar cu ușurință și fără să crîcnească..." „Muzica asta beethoveniană n-a fost programată la întîmplare, precis că e rezultatul vrăjii sau binefacerii fecioarelor cu pricina, zău că da..." „Beethoven ăsta bate întruna ritmul, parcă face maioneză, nu știe cum să termine." „Măi să fie, pe cînd don Apolinar vorbea de pești și de marea unde trăiesc, tot neamul și-a pus o garofiță, ce mai

adunătură de ţopîrlani!... Şi domnişoara aia care ba vine ba se duce tiptil, cînd ici cînd colea, ziceţi că-i o asistentă de-a sărbătoritului ?" „Ah, da, iată că scoate un morman de cărţi, o să le dea cu dedicaţie celor de faţă, altă pacoste, putea s-aştepte sfîrşitul mesei, ori barem friptura, că doar n-o fi vreo altă vietate migratorie, s-o întindem înainte de vreme." „Ce-ţi mai trece prin cap, dragă, ia te uită ce fiţe face cînd iscăleşte... Nu-i aşa că numeri de cîte ori zice mulţumesc... ?" „Iată c-a apărut şi fiţuica de strîns semnături, ca pe timpurile bune. Să vezi acum... Ba pentru amnistii, ba pentru ca să nu se dărîme vreo hardughie veche, ba să li se dea de lucru chilienilor şi naiba mai ştie ce." „Atunci de ce o să semnăm şi noi îndată ?" „O fi ceva împotriva războiului, sau a pedepsei cu moartea, totdeauna în cazuri de-astea sună bine să ceri ceva guvernului, sau primarului, o fi împotriva delincvenţilor, sau împotriva amnistiei, sau în favoarea altui fel de amnistii, diferit, ori pentru copiii părăsiţi ori înapoiaţi mintal, că avem de toate." „Da, da, că şi moacele astea" „... sau ca să se termine odată cu manifestaţiile astea în favoarea adulterului şi a concubinajului liber şi contra proxenetismului..." „Întocmai, da, da, de aici trebuie să iasă ceva, trebuie să se ia notă că ne-am adunat cîţiva inşi, oameni de calitate, preocupaţi de buna convieţuire, de problemele sociale, şi nu numai de peştii ăştia care emigrează, cu o fecioară în ţeastă, mă rog, nici un cuvînt despre peşti, despre masculii

ăştia, ce naiba, de-ar fi fost măcar vorba de femele... Ia spuneţi, femelele n-au şi ele nimic pe dinăuntru... ?" „Începe să devină plictisitoare supremaţia asta a bărbaţilor, blestemată să fie, noi, femeile, n-avem dreptul să crîcnim nici măcar în materie de sardele, nu-i drept, dom'le, nu-i drept, bine ar fi ca semnăturile astea să vizeze odată şi eliberarea femeii... În cazul ăsta sigur că semnez şi eu ce mi-or pune în faţă, chiar de-ar trebui să divorţez şi, fiindcă veni vorba, n-ar fi deloc rău să ameninţăm cu divorţul înainte de a veni la astfel de banchete, ce mai plictiseală, numai ca să-ţi însoţeşti bărbăţelul, asta-i bună..." „Ascultă, dragă, la urma urmelor cum se numeşte peştişorul ăla nenorocit ?" „Păi începe cu *s*, cu *s*, n-ai auzit ?..."

EU, NICOLAS RUIZ DEL PERAL, sînt silit să călătoresc cu renfe [1], mereu cu Renfe, n-am ce-i face. Mi-a plăcut trenul de mic copil, dar recunosc că nu-i grozav, amice, nu-i grozav deloc cu Renfe... Nu știu cum de n-au profitat puțin de marile progrese realizate în atîtea și atîtea privințe ca să mai facă îmbunătățiri și pe la Renfe, s-o modernizeze, s-o facă ieftină

◆

Mă aflu aici ca dracu-n biserică, zău că da, sau chiar mai nepotrivit, sînt un boșorog nenorocit, fără alt costum prezentabil decît cel de pe mine, nu cunosc pe nimeni, sau mai pe nimeni, iar pe Lourdes, funcționara de la arhivă, care mi-ar fi putut face suportabilă toată chestia asta, au așezat-o foarte departe, abia o văd, acolo, aproape lîngă sărbătorit, am bănuit eu totdeauna că Lourditas, nu-i așa?, în fine, doar nu-s prost, dar e o fată cumsecade, nițel cam revoluționară, mă rog, e tinerică, n-o să-și ducă viața ca mine, într-un colț, fără nici

[1] Căile ferate spaniole.

și plăcută fiindcă, amice, să nu-mi îndrugi mie verzi și uscate cu Renfe, s-o lăsăm baltă, dă-ți seama, mă aflu aici printr-o întîmplare, ieri eram în Barcelona, mai nimic, Barcelona, la celălalt capăt al lumii, nu-i așa, și a trebuit să vin cu Renfe, adică, mă rog, cu trenul, nu-ți mai spun, toată noaptea în tren, dar nu voiam să lipsesc de la banchet, asta ar fi fost culmea, eu care mă dau în vînt după șef, maestru și prieten drag. Toate astea se întîmplă din pri-

◆

un haz și nici un răgaz, eu sînt un mare laș și, pe deasupra, mă trag și din popor, ceea ce mi se tot scoate pe nas, dar povestea asta cu banchetul e o tîmpenie, o porcărie, o corupție, da, dom'le, o corupție cît pe colo, toți vin ca să să fie văzuți și ca să stoarcă ceva de la tipul respectiv, un țopîrlan arțăgos, al naibii de tot, nu-i doar o vorbă goală, că pentru un fleac aruncă pe oricine în stradă, eu sînt un mare laș, dar ar trebui să-l trimit la dracu' sau într-un loc și mai rău, ce-ar fi dacă la momentul discursurilor m-aș ridica și-aș spune în gura mare: Individul ăsta e un cretin fără pereche, doar știți ce i-a făcut Julietei, cea de la registratură, i-a făcut zile negre fiindcă a acceptat propunerea aia a femeilor de serviciu, care nu cîștigau nici cît să aibă după ce bea apă, sau ce-a mai ieșit din încurcătura cu tipul ăla de treabă, Ramón Casadesús, care a ajuns acum să meargă cu cerșitul, și cum s-a purtat cu ăștia doi a făcut-o cu atîția alții, doar am ceva vechime în breaslă și am văzut perindîndu-se

cină că n-am lucrat mai departe la dirijabile. Vezi cît de grozav e să călătorești cu avionul ? Păi înainte, cu dirijabilele, era cu mult mai bine, nici vorbă. Dirijabilul, știi, nu se putea înălța foarte sus, deoarece gazul cu care se alimentează, hidrogenul, sau nitrogenul, sau ce mama lui de gen o mai fi, ei bine, se încălzește la peste șapte sute de metri și bum ! S-a zis. Dirijabilul era însă colosal. Niște încăperi nemaipomenite, pasagerii puteau dansa și așa mai departe și, cum zbura foarte jos, se vedea totul, o minunăție. Da de unde, amice, da de unde, au fost sabotaje, o știu prea bine.

◆

multe fețe și dispărînd după o dimineață încordată, plină de discuții, lacrimi, implorări, hîrțogărie, cîteodată vreo îndemnizație și veșnic referințe proaste și apoi du-te dracului direct în stradă, că el nici usturoi n-a mîncat, nici gura nu-i miroase, iar la urmă individul ieșea cu havana lui „Montecristo“ și cu zîmbetul neschimbat, salutîndu-ne pe toți cu o politicoasă înclinare din cap, bătîndu-l pe umăr pe băiatul de la lift și băgîndu-și nasul peste tot... ce mișto ar fi să mă ridic, să mă urc pe scaun și să strig : Așa cum îl vedeți, cu haina și cravata lui strălucitoare, cu perle la butoni și la cravată, s-a dat cît a fost anul de lung la fetița de la contabilitate, dar degeaba, fără pic de succes, pînă cînd s-a prins logodnicul, și totuși ce era să se întîmple, de undeva trebuia să iasă bani pentru mîncare în casa aia așa de sărmană și amărîtă, cu tatăl în închi-

Mi-a povestit tata, care călătorise într-unul, avea armătura de aluminiu care n-avea nici o greutate, chiar nici una, era uluitor, amice, și nu era nevoie de atîta aiureală de piste și iar piste, și semnale peste semnale, se vedea totul foarte bine, iar lumea care călătorea era foarte educată, nu cum se întîmplă acum în avion, cu turiștii ăștia împuțiți care, pentru că își pot plăti niște vacanțe, ajung de nu-i mai poate suporta nimeni, dragă, nici bunul Dumnezeu,

◆

soare acuzat că e roșu, și mama aproape tîmpă de atîtea necazuri, iar singurul frate cu șalele frînte de tot după bătăi crîncene, naiba știe prin ce temniță din țara asta blestemată, Dumnezeu cu mila, și acum sînt nevoit să-l văd cum se leagă de noua funcționară, o valenciană arătoasă, adică cu sînii mari, voinică, și sînt sigur că tot fără spor, că bătrînețea iese la suprafață, sărmanul de el e scîrbos de-a binelea, artroză, un ochi lăcrimînd, precis suferă de mațe, judecînd după zgomote, de parcă-i gata să-și ia zborul, o să i-o comunic din oficiu lui Nicolasito ăla, mare gogoman, să vedem dacă nu-l folosește să-și umple zepelinele, ar însemna să fie în sfîrșit și el de folos, iar din cap îi curge o mătreață respingătoare, ce mai, o încîntare, nu intră bine la el că în birou și miroase a mort, a înmormîntare clasa a treia, că nici nu merită altceva... Ticălosul de el, mi-a pus în dedicația la cartea lui niște cuvinte afectuoase, le-o fi învățat dintr-un manual de naiba știe ce, că în ce-l privește, haida-de, ăsta

ți-o spun eu, nici el nu-i suportă. Dirijabilul era ceva foarte mișto, pe cuvînt, amice, și ce mai viteză pentru matahala aia! Da, avionul zboară foarte repede, ce-mi tot dai zor, dom'le, dar nu-ți dai seama de nimic, drace, abia pleci și nu vezi nici un amărît de munte, bunăoară, nici ceva mai breaz, în schimb, cu dirijabilul... Au fost sabotaje, nu uita că Hitler le-a dat un impuls grozav și, desigur, cu ura pe care i-o

◆

nu-i în stare nici să se uite la semenii lui, iar lingușitorii care mișună în preajmă-i zic cu toții taman pe dos, că e atît de bun, atît de serviabil, de grijuliu să le meargă bine tuturor, însă ți-o spun eu că e un mizerabil, un ipocrit, o tîrîtură care stă mereu la pîndă să vadă cum poate să profite mai mult de orice contact, chiar de-ar trebui să-l vîndă pe propriu-i tată, nu știu de unde o fi ieșit dar nu-i pe lume un gunoi care să zămislească asemenea secătură, mărginit, josnic, interesat, mereu adulînd pe cei de deasupra și desființîndu-i pe cei de dedesubt, acum dă din cap, prefăcîndu-se că urmărește muzica, ce mai geniu al culturii, și se cîntă Cele patru anotimpuri, *un Vivaldi plebeu, încătușat în casete și coborît la orchestrele de tîrg, rușinos mai e să popularizezi ceea ce nu admite transformări, precis că îi povestește de zor vecinei ce extraordinar de mult îi place lui muzica, și de fapt nici n-o aude, știu că are benzi cu diverse chestii, ca să se prefacă și să dea impresia că are aceleași gusturi cu neajutorații sau neajutoratele pe care îi primește la*

purtau englezii și americanii... Eu cred că la baza războiului mondial a stat cucerirea aerului cu ajutorul dirijabilelor, e de-ajuns să te gîndești că, după conflagrație, învingătorii... Conflagrație vrea să zică... Ah, credeam că nu știi, amice, uneori ești cu gîndul aiurea, zău așa... Păi după război învingătorii nu s-au mai ocupat de dirijabile, și ce a-ntîia erau, drace, că tata, care era un tip foarte pașnic, s-a dus

◆

el acasă, în apartamentul său mic, care-i aproape la periferie, cam pe lîngă autostrada nouă, într-unul din cartierele astea populare și la modă, fără portar și cu apă caldă, căci ce-i drept de spălat se spală, e mereu sub duș, îi e frică teribil să nu se molipsească de ceva... Mult Bach, și Teleman, și Haendel, și Debussy, Stravinsky sau De Falla pentru cei care vin cuminți să-l întrebe ceva de ordin profesional, ceva ce-ar trebui să rezolve fulgerător și chiar prin telefon, și apoi, cînd e singurel, fluieră dînd să se culce, cum să nu, foarte satisfăcut de ziua petrecută, sau bărbierindu-se, și cîntă, entuziasmat, Spania nu-i decît una pe lume... *Și n-o să știe în veci cum mai rîd de el toți tinerii, fără deosebire de sex, în mediul lui, adică în branșă, mă rog, nu-i nimic mai rău decît să fii un hodorog și să vrei să faci mai departe pe craiul, da, da, asta să i-o spui lui maică-ta... dar eu sînt un laș și n-o să mă ridic să strig adevărul despre cameleonul ăsta, iar el o să rămînă pentru posteritate drept cetățean-*

odată la Málaga cu dirijabilul, se numea zepelin, va să zică dirijabil, sau un titlu de noblețe al nu mai știu cui, un conte neamț sau elvețian, n-are a face, tata mi-a spus, dragă, dar am uitat, ce mai, doar n-a fost ieri, și cum nu le-am mai văzut... Da, ardeau într-adevăr, dar acum, cred eu, la drept vorbind, s-o fi descoperit ceva cu care să le umple, ceva care să nu poată arde. Ce mai saloane, amice !

◆

întreprinzător-cercetător-model, atent cu subalternii, iar rudele care o să-i supraviețuiască se vor întîlni de două sau trei ori pe an, comemorări, amintiri, reeditări ale cărțoaielor lui din cale-afară de plictisitoare, și-o să-i lustruiască medaliile și titlurile, și eu însumi care-s doar un biet om, o să spun, cînd m-or întreba ziariștii sau cine știe cine, că așa-i, că era o personalitate, ba poate mă vor delega să debitez vreun discurs în cinstea lui cînd va sosi momentul, cînd o să fie gata de dus la groapă, înconjurat de coroane și de oficialități, și în timp ce viermii se vor pune pe treabă, încet, și temeinic, eu o să fiu nevoit să-mi inventez o durere imensă, cînd adevărul e că mi-e indiferent, nu-mi pasă nici atîtica, o să proclam că virtuțile lui m-au impresionat de mic copil, dar totdeauna mi s-a fîlfîit de el, că-i un nesuferit și-un dat naibii, iar cu glas tare o să-i dau mai departe cu tămîiatul, și vreuna din fătu-

N-ai văzut niciodată fotografii ? Nici măcar într-un film ? În ce țară trăiești ? Aveau muzică, un pian și tot tacîmul și, vezi bine, trebuiau luate o mulțime de lucruri, confort berechet, aveau pînă și baie și cinema, să nu-mi spui mie că nu puteau găsi, făcînd cu toții un efort, ceva care să nu ardă pentru a umple burtoiul dirijabilului, care înghițea ce trebuia să înghită. Era ceva grozav, se lăsa mai jos, ca

◆

țele care acum îi ung tartinele cu unt o să plîngă în hohote, și nevastă-sa, văduva, o să creadă că-i de amărăciune pentru pierderea ireparabilă, dar nu, da de unde, o să fie din pricina atîtor amintiri îngrămădite în clipa aceea în cap, de-a valma, umilințe, mituri, șantaje, neplăceri, jigniri îngrozitoare, dar așa a fost să fie, căci doar trebuia să aducă acasă pîinea cea de toate zilele și multe altele încă și nu putea să pretexteze că are ulcer sau barem gripă sau naiba știe ce... Aș vrea eu să văd peștele ăsta indecent pe masa noastră ! Ce de mai baliverne debitează profesorașul de colo despre virtuțile nenorociților ăstora de peștișori, adevărată pomană rușinoasă a apelor comunitare, da, bineînțeles, are haz, dar nu se cade să fie luată în glumă foamea noastră de atîția ani, și tare mi-ar plăcea să văd ce mănîncă excelența sa îndată ce-l lăsăm singur, și ce bea... Iată că au început cu tîmpenia asta cu semnăturile, fără să se știe pentru ce, eu nu iscălesc, sînt sătul

lumea să vadă procesiunile din Săptămîna Mare de la Sevilla, Parada la Madrid, și manifestările feministe la New York, dar să-ți iasă din cap, englezii au fost de vină, ți-o spun eu, ce mai, englezii, care au pică pe toate popoarele din lume și au făcut tot posibilul și imposibilul ca să nu se mai promoveze dirijabilele, sabotaje, sabotaje și nimic altceva decît sabotaje, asta-i, amice, și ca urmare acum trebuie să te

◆

de-atîta tras pe sfoară, semnezi ceva care are sens și apoi te condamnă ba unii, ba alții, că țara asta n-are leac și nici țel care să merite, palmele au fost inventate special pentru noi, bipezii hispanici, să dea Domnul să nu ne rețină mai mult decît leafa pe o zi ca să plătim cheltuielile de la ospățul ăsta, că doar banchetul și l-a pregătit el însuși, în persoană, parcă-l și văd dîndu-și arama pe față, cu hîrtiuțele de mulțumire prin buzunarul interior, și le pipăie din cînd în cînd să verifice dacă n-au dispărut; iată că s-a pus pe scris dedicații pe cartea aia de nimic, de data asta se lasă cu premii pentru cine a fost băiat cuminte, nătărăul ăla cu zepelinele o ține una și bună, să vedem dacă pică odată din cer, ce naiba! Cum m-aș mai simți eu de grozav să fiu acum acasă, precis că la televizor e vreo tîmpenie din alea pe care ni le bagă pe gît, dar aș sta la căldurică, aș asculta cîntece populare, poate or da și ceva de pe meleagurile mele la programul regional, și ce

chinui toată noaptea în tren și să plătești la Renfe de cîteva ori mai mult ca la avion, fiindcă treaba asta cu puntea aeriană [1] e o păcăleală, o minciună colosală, mai niciodată nu sînt locuri și, pe deasupra, nu-mi place să aștept în aeroport, un loc fără orizont și fără nici un fel de ambianță, ca să nu-ți mai pomenesc de atacurile teroriștilor de prin aeroporturi, ei

◆

mi-ar mai plăcea să văd turnurile catedralei, totdeauna sînt așteptat acolo cînd mă duc în vacanță, și oamenii mă ascultă, cînd sosesc eu se cred mai importanți și se mai înviorează un pic, ce încîntare să mă plimb încet către seară prin locurile pe unde, cînd eram flăcău, mă întîlneam la început cu nevastă-mea, ah, eram pe atunci tinerei și veseli, am fost tinerei și veseli la vremea noastră, și nu era bine văzut să ne luăm de braț, dar eram plini de vise, iar acum încă mai avem de plătit rate în fiecare lună, ba frigiderul, ba televizorul, ba „Simca-1000“, bine măcar c-am terminat de achitat apartamentul și că copiii au început s-o ia din loc, să dea din aripi singurei, ce bine, zic, și poate unde s-or duce n-or să fie nevoiți să îndure atîta vai și amar de mizerie cum ne-a fost nouă dat... Ce renghi tîmpit o să ne joace

---

[1] Legătura între Madrid și Barcelona este asigurată prin avioane care decolează la fiecare jumătate de oră, constituind așa-numita *punte aeriană*.

bine nu, nu și nu, trebuie să vin cu Renfe, și dă-i și plătește clasa întîi, și plătește cușetă, și dă bacșiș, și dă bani pe cină și pe nu mai știu ce naiba, și să vezi numai ce bine ajungi cu patru sau cinci ore întîrziere, mie-mi spui, amice, doar zicea taică-meu, care era un om foarte liniștit, că nu-i nimic mai grozav decît dirijabilul, că a fost odată cu el la Málaga și

◆

cînd o să ne oblige să plătim drăciile astea pe care le mîncăm și, culmea, după ce sîntem batjocoriți trebuie să ne arătăm și mulțumiți, da, dom'le, și nici măcar nu merită s-aruncăm vina pe cineva, așa stau lucrurile, așa trebuie să fie, nerușinatul ăsta e făcut să prospere, să-și schimbe convingerile și să-și sîcîie semenii, și o să treacă în Istorie, în timp ce un bleg amărît ca mine n-are nici un drept, decît s-o ducă tot trăgînd din greu mîța de coadă, poate pentru vreme îndelungată, și să ajungă să împlinească ani mulți, cîți or fi să fie, așteptînd să vină vremea și în plină noapte de Anul Nou să-l năpădească o groază de presimțiri, iar apoi să moară în vreun loc oarecare, dea Domnul să fie la el acasă, sub cearșafurile care-au fost odată martore la clipe mai fericite, și-au făcut să fie mai suportabilă deșteptarea, și auzind clinchetul atît de plăcut al unei lingurițe în ceașca de ceai pe care i-o aduc, da, acasă, amăgitoare însănătoșire, poate careva o să-și șteargă o lacrimă, și nu să moară ca un cîine în vreun colț, într-o stație de metrou sau pe la vreun comi-

au fixat hardughia lîngă port, de se putea vedea de sus tot orașul, ba cred că și coasta africană, și luminile sărbătorești de la tîrg, ce mai, ia spune-mi în ce aeroport poți vedea ceva asemănător, ei ? Ba, dacă țipa un pic, putea chiar să stea de vorbă cu tipii care treceau pe alee și încă și mai grozav cu cei ce se plimbau prin Alcazaba, mă rog, fortăreața de-acolo

◆

sariat, ori într-un spital, moartea asta mizeră și tulbure pe masa de marmură și fără de nici unele, cu un doctoraș funcționar, gîngav și cu aspect de pederast, fumînd sau completînd buletine de pronosport, în vreme ce te cuprinde frigul de pe urmă, și încerci zadarnic să te-agăți de ce se aude la nelipsitul tranzistor de pe masă, anunțuri, goluri, construcții de locuințe și, culmea, în clipa aia drăcovenia de aparat o să lanseze în aer vreunul din cîntecele oribile care-s foarte la modă, plin de mult viitor, mult inalienabil, multe reforme și multe prostii, iar ție — nu, n-o să fie o farsă de prost gust — or să ți se pară, tocmai atunci, or să ți se pară frumoase cuvintele astea, cînd o să auzi, fără să pricepi, că nu mai ai scăpare, că cel mai bine e să te întorci nu știu unde, ce mai contează, fiindcă deja... haide, haide, că acum mă întreabă lingăul ăsta de Nicolás ceva despre zepelinele lui... De unde o mai fi scos poliloghia asta cu zepelinele, pișicherul naibii ? Precis că o să i-o debiteze și marelui staroste, ca să facă pe învățatul și, poate, se prinde, așa-i de tîm-

de pe vremea arabilor, toată lumea știe chestia asta, că se numește așa, frate dragă, ce naiba, n-ai habar de nimic, și-n felul ăsta cum să nu trebuiască să înghiți ce ți se dă, fie avionul, fie Renfe, mă rog, s-o lăsăm baltă... Scuză-mă, mă duc să iau cartea sărbătoritului, îmi face plăcere s-o am cu dedicație.

◆

pit boșorogul ăsta troglodit... De-ar ști Nicolasito că eu... că noi... în sfîrșit, că tot cu Renfe, și încă să zicem bogdaproste, că să vii cu mașina, după cît a ajuns benzina de scumpă... Da, da, grăbește-te să iei cartea, îndoaie-ți spinarea zdravăn, să se vadă că ai picat din zepelin ca să-i mulțumești...

ȘI DUMNEAVOASTRĂ, domnule, tot profesor universitar ?

— Nu.

— Ah, desigur, lucrați la laboratorul de...

— Nu.

— Da inspirată mai sînt azi. Ah, acum îmi dau seama, dumneavoastră sînteți cel...

— Nu.

◆

Aici nu mă cunoaște nimeni, dar toată lumea probabil că se întreabă ce caut, adevărul e că am un repertoriu bogat de răspunsuri, un evantai cum se zice acum, toate răspunsurile posibile cu excepția celor adevărate : că nu-l cunosc deloc pe sărbătorit, boșorogul ăsta miop, aproape cocoșat și plin de mătreață, și nici nu mă interesează motivul, pensionare, vreo tinichea din alea pe care guvernul le risipește pe la aniversări importante, apariția vreunui spanac de carte, în fine, e un neisprăvit ca atîția alții, pesemne veșnicul zero barat ca toți

— Dar știți că deveniți cam...
— Nu.
— Mă rog, mă rog, înțeleg. Știți că aveți haz ?
— Ba nu, nu înțelegeți.
— Doamne, cu dispoziția asta a dumneavoastră, ce să înțeleg ?
— Ei bine, nu-l cunosc personal pe sărbătorit. Faima i-a ajuns pînă la mine, îl admir și gata.

◆

oamenii noștri însemnați, tocmai se uită la mine și, cum să nu, îmi zîmbește grețos, dorind desigur să lase impresia c-ar avea memorie bună și agerime, va fi gîndind că sînt unul din proștii ăia cărora le-a făcut vreodată o mică favoare, în strălucita sa viață plină de abnegație, al cărei țel a fost prosperitatea neamului, precis că la desert or să-i trîntească una din crucile alea drept decorație, insignă ori plăcuță cu cordon sau naiba știe ce, păi chiar c-am încurcat-o dacă o să fim nevoiți să suportăm toate astea, eu ar trebui ca, la momentul felicitărilor și îmbrățișărilor călduroase, al loviturilor la țurloaie din pricina unui prea mare entuziasm și a cantității de băutură înghițită, ar trebui să-i spun adevărul : iată ce-i, don cutărică, pe mine mă doare undeva de sărbătoarea dumitale, nu sînt altceva decît un parazit, veșnicul pomanagiu de pe la ospețe, pentru că n-am chef să-mi fac mîncare acasă, fiindcă sînt singur, nevastă-mea a murit îne-

— Ah !
— Este un om excepțional, destoinic, harnic, un cetățean model.
— Mda.
— Și-a petrecut viața înaintînd întruna și demascînd tot soiul de uneltiri, spre binele colectivității, neostoit, spetindu-se cu munca, zi și noapte, fără somn, pe cînd dumneavoastră, mă înțelegeți precis, nu-i așa ?, acum mă înțelegeți, că aveți doar o mutrișoară de șmecheră...

◆

cată într-un bazin, așa că sînt singur, halal banchet, ce să zic, să mă aflu singur în societatea asta de încornorați agresivi și de ticăloși plini de invidie, mai bine păstrează-ți consomeurile și fripturile cu bezele și cartofi, și deserturile cu nume franțuzite și flăcări bețivane, și poate s-o întîmpla minunea să nu mai puți atît, trebuie să fii nevolnic de-a binelea, nu știu de unde naiba faima de mare crai pe care ți-o răspîndesc cretinii ăștia peste tot, cînd în realitate ești un babalîc neputincios și, poate, tocmai cel înșelat, în sfîrșit, eu sînt văduv și nu se cade să vorbesc despre asta, iar la mine acasă e o harababură de groază, de nu te poți mișca, zău așa, mă lipesc la o mulțime de ospețe, mai ales cele ca ăsta de azi, plătit de cineva, o să te învîrți dumneata să scoți banii de mîncare de pe la careva, ce-mi pasă mie, eu mănînc fără să fac exces, mă cunosc doar, și apoi, încetișor, o întind acasă, s-ascult ceva muzică, să recitesc după pofta inimii, Baroja, Dostoievski, Machado, Ulysses, *de obicei nu mai*

De bună seamă că tipul respectiv va trece în posteritate, și copiii vor trebui să facă la școală compuneri despre el, și o să fie studiat la cursurile pregătitoare la facultăți, iar numele său va fi dat unei străzi și încă multor alte chestii, poate vreunei insecte prost clasificate, unui uragan, unei boli, unui fel de mîncare, unei școli profesionale...

— Mda.

◆

citesc lucruri noi, sînt cam bătrîior, dar nu-mi trece prin cap s-o ascund, cum faci tu, boșorog caraghios, că te ții pe picioare printr-o adevărată minune, dacă-i dai tot așa cu băutura mi se pare că n-o să mai avem discursul de felicitare, ceea ce n-ar fi rău deloc, fiindcă ce-ai de gînd să spui e cum nu se poate mai răsuflat, o să mă duc acasă s-ascult cîte ceva, De Falla, cîntece vechi, Hindemith, Berg, și o s-aștept să treacă după-amiaza, o să văd cum, dincolo de geam, jocurile de lumini se schimbă încetișor, o să fie tot mai cald și o să asfințească, zăresc de la fereastră amurgul peste copacii din parc, soarele apune și umple casa de ceva inefabil, mașinile trec în goană pe stradă în jos, nimeni nu-și dă seama că-i privesc, nimeni nu știe că stau aici singur, ascultînd cîntecele pe care înainte le ascultam împreună, Isabel, Isabel cea mai mîndră..., Călătorule care vii, *pentru mine singurel belșugul de prisos al serii ce se coboară învăluitoare, și-am s-o privesc în liniște, cu aceeași duioșie cu care o privea ea, și cînd se vor fi perindat toate culorile imaginabile, ra-*

— N-ați observat ce bine se ține ? Pentru vîrsta lui e tînăr, socot că ar putea să-și facă de cap fără prea mare efort.

— Mda.

— Mda, mda, mda... Altceva nu știți să spuneți ?

— Păi aveți un fel de a vorbi irezistibil. E din altă epocă, mă face să mă simt romantică. Pe deasupra, înainte nu spuneați altceva decît nu. Așa că...

◆

fale de vînt, primii fiori de răcoare, păsările pe la cuiburi, o să mă duc la cinematograful din cartier, Amarcord, Confidențe, Roma 70, Dincolo de bine și de rău, Tigrii de hîrie, *azi rulează ceva de Bergman, acum precis că strip-tess-ul va ajunge și la cinematografele astea ascunse, și-mi voi imagina că e adevărat tot ce se întîmplă pe ecran, împușcăturile, urmăririle, capcanele, eroismul polițiștilor, veșnic atît de grozavi, poate și cuvintele de dragoste, și chiar scenele de alcov, fiindcă, zic eu, trebuie să existe vreun colțișor pe lume unde lucrurile să fie adevărate, da, adevărate pe de-a-ntregul, unde cuvintele să nu fie doar un tremur ușor în adierea zefirului, unde mîncarea să nu fie obligație și prietenia salut întîmplător, bătăi pe umăr și cu asta basta, și mă voi întoarce alene, așa cum ne întorceam împreună comentînd întîmplările din film, făcînd comparație cu actorii din vremea noastră, tu, sărbătoritule, ce naiba știi tu de toate astea, se vede pe mutra ta că n-ai fost niciodată la cinema, era o ex-*

— Nu.
— Vedeți ? O luați iar de la început.
— Vă place cinematograful ?
— Mie ? Teribil. Ceva de groază.
— Greta Garbo ?
— L-am auzit pe bunicul vorbind de ea. Eu știu altele, din vremea mea. Liz Taylor, Gracita Morales, Rafaela Aparicio... Ah, bineînțeles, și Sofia Loren. Și încă... și... mă rog, nu-mi amintesc, mă faceți să mă fîstîcesc, dar

◆

pediție care nu încăpea în impecabila ta structură ordonată, pe bază de manual și de catehism și împărtășanie colectivă la liceu, cu gulerele călcate și sufletele tot așa, manevrînd pe atunci recomandările părintești pentru a termina cu bine cursurile, cu diplome de onoare, adică, mă rog, veșnica minciună, da, bineînțeles, o să mă întorc vorbind de unul singur cu glas tare, amintindu-mi de vremea cînd veneam spre casă după ce văzuserăm Gran Hotel *sau* Timpuri noi, *sau* Metropolis, Visul unei nopți de vară, Trăiască libertatea, Marea iluzie, *și discutam, și treceam strada discutînd, cumpăram ziarul la chioșcul din colț și discutam mai departe, intram în lift tot discutînd, descuiam ușa discutînd, cinam și mîncam desertul și ascultam știrile discutînd întruna, dorind de fapt amîndoi ca toată minciuna aceea de la cinema să fie un adevăr adînc, de neînlocuit, și ne trezeam în zori amintindu-ne poate argumentele de cu seară și, rîzînd, ne mărturiseam*

cunosc o mulțime, pe toate. Merg des la cinema cu prietenul meu... Nu mi-ar displăcea, desigur, să merg cu dumneavoastră. În sfîrșit, ce ziceți ?
— Dar de ce v-ați pus o garoafă la decolteu ?
— Păi și-a pus una don Carlos, așa că e cazul, face impresie bună, nu ? Fiți bun și puneți-vă și dumneavoastră, iată, vă dau eu una, haideți...

◆

că precis îi visaserăm pe Marlene, sau pe Gary Cooper, sau pe Greta, sau pe Renoir, Clair sau Eisenstein, ori pe cine naiba mai știe din filmele văzute în vreo seară, și ne dădeam seama că începea o altă zi, totul se repeta și era nou în același timp, iar acum mă duc la toate ospețele la care pot, nu se prinde nimeni, sau aproape nimeni, încep să mă cunoască și se gîndesc că-s unul dintre-ai lor, ce mai adunătură de canibali, trai pe vătrai, sărbătoritul și-a băgat cotul în farfurie, cui naiba i se năzare una ca asta, să se foiască atît pentru o fotografie nenorocită, doar se știe că or să se publice numai cele în care nu-i apare moaca de porc îndopat, destrăbălarea senilă, ce păcat că nu-i înregistrează careva vocea acum, cînd s-a pornit pe glume și trece dincolo de granița speciei umane, încercînd stîngaci să-și atingă vecina cu piciorul, pesemne a început să se excite, lumea asta elegantă și sclifosită de pe la banchete îți face rău de-a binelea, niște cretini, niște hîrburi, în fine, iată că ea, mai în rîs, mai în se-

— La naiba, n-am nici un chef.
— Măi să fie, ce simpatic păreați înainte, iar acum cifulit mai sînteți ! Antipatic, antipatic și iar antipatic. Mai mult chiar.
— Ia uitați-vă la cea care stă lîngă sărbătorit.
— Oho... ! N-am scăpat nici un prilej. El îi tot face avansuri, dar ea se face că plouă... Mi se pare mie că el arde gazul de pomană, zău

◆

rios, l-a fentat zdravăn, ce bine, și cînd te gîndești că fătuța... e de-ajuns să vezi cum îi mai strălucesc ochișorii cînd se uită la tipul din fața ei, ce păcat, ilustrul meu domn, dar rămîi cu buzele umflate, ce de speranțe îți făceai, și de cîte ori ai să mai pățești tot așa, cîte or să te tapeze de gologani, neputincios prăpădit, am chef să mă văd odată acasă, la puține ospețe așa de plictisitoare ca ăsta am asistat, uneori cel din capul mesei își are meritele și justificarea lui, ba chiar și un trecut eroic, de ce nu, în fond și printre învingători a mai existat cîte un erou, n-o să-i trimitem acum pe toți la plimbare, dar tu, ce să ai tu... ți se vede de la o poștă mediocritatea, ți se oglindește în gesturile mieroase și fățarnice, în felul în care dai din mîini și-ți ștergi ochelarii cu șervețelul, pramatie fără pereche, n-ai făcut nimic cu imensa, nepotolita-ți dorință de notorietate, cu falsa modestie și înșelătoarea bonomie burgheză, cu repulsia ta față de tot ce e pur, natural și spontan, ți-ai petrecut viața încovoindu-ți spinarea și făcînd vizite, cum ți se mai văd satisfacția și

că da. Tot așa o ține de pe cînd era Franco șef. Așa că...
— Dac-ați fi lîngă el, i-ați face față ?
— Oh, ce neplăcut ar fi. Cred că nu. E un ștab prea important și cînd ai de-a face cu din ăștia, îți scapă printre degete și rămîi cu burta la gură și fără logodnic. Eu, la o adică, dac-aș fi cu dumneata, cu tine... Îmi place felul tău de a vorbi, ca de pe vremuri... Poate însă pre-

◆

orgoliul meschin de a ști că toată lumea asta amărîtă care o să-ți plătească mizeria de mîncare e supusă, umilită, înjosită, îi vezi tîrîndu-se ca porcii în cocină, ți-ar plăcea să crape sau să pățească din senin ceva ce să poți îndrepta tu, cu puțină strădanie și bani încă și mai puțini, ca să faci mai departe pe generosul și pe înțelegătorul, da, da, tu care, la o adică, ai trimite-o și pe maică-ta la dracu... ah, căsuța mea, de n-ar fi pentru mesele astea, mai bine zis, pentru ca să nu trebuiască să pun să mi se gătească zilnic, tot mai prost, că nenorocitele de slujnice o țin numai într-o petrecere, și or fi unii care cred că-mi place așa ceva, da, ce să zic, s-o creadă ei că nu-i deloc neplăcut să fiu nevoit să ies în stradă cu ultimul dumicat în gît, în plină larmă, în frig, poate chiar în zloată, în loc să stau frumușel să moțăi la programul prost de la televizor, la emisiunea Ora trei după-masa, *unde cultura e confundată cu... în sfîrșit, iată-i acolo pe cei de la televiziune, asta-i mai lipsea ștabului, va fi nevoie să-i cenzureze zdravăn rîgîielile geniului, să-i*

feri să te uiți ceasuri întregi la televizor în loc să... Ori să joci cărți... Am nimerit-o ?

— O să vorbim mai tîrziu, să nu pleci... Sîntem ascultați și lumea-i cam încuiată și neînțelegătoare...

— Drace, mie-mi spui ? Să nu dispari, simpaticule, că atunci...

aranjeze cravata și, după părerea mea, să-i ia garoafa de la butonieră, că poate să le facă rău telespectatorilor de departe... adevărul, adevărul... poate că adevărul nu e decît ceea ce a văzut ea în ultimele clipe în bazin, ochii aceia larg deschiși, atît de ficși, ochii ei... și individa asta care mă tot bate la cap, ce-o fi vrînd de la mine, proasta ?...

— SÎNT FOARTE BUCUROS să văd aici pe toți, atîția prieteni, tovarăși de muncă la universitate cît și de viață...

— Vai, don Carlos, se poate, cum era să nu venim, cînd e vorba să vă sărbătorim pe dumneavoastră... Asta ar mai fi lipsit ! Pe lîngă omagiul atît de meritat, e un prilej să ne strîn-

Toată turma asta de aici nu știe cu ce se procopsește, niște nehaliți ai dracului de scîrboși, trebuie să-i suport la infinit, toți îmi sînt datori cîte ceva, și ceva important, ofticoasa aia vopsită de pare un quetzal[1] *din Guatemala, ei bine, scumpul ei bărbățel mai e în viață fiindcă i-am împrumutat eu banii de care a avut nevoie cînd cu potlogăria cu agenția imobiliară, și așa a reușit să scape, tîmpitul naibii, n-are habar de nimic, îl am legat de mîini și de picioare pe viață, nu-mi scapă el mie, și iată-l și pe cel de colo, miopul ăla care cere mereu ba una ba alta pentru copii, și are o droaie, fă-i*

[1] Pasăre tropicală, cu penajul verde și roșu, care figurează pe stema Guatemalei.

gem puțin la un loc și să mai schimbăm impresii... Abia ne vedem în timpul activităților noastre de zi cu zi, don Carlos !

— Mulțumesc, Dolorinas, așa-i, știu prea bine...

— Domnule profesor... ! Vă mulțumesc mult... Toți cei de aici ne simțim foarte onorați că sîntem împreună... Cum stați cu lucrările... ?

◆

rost de pile și de posturi, și burse, și îndemnizații, și vara trimiteri la odihnă și chestii pentru sănătate, trebuie să fie putrezi pînă-n măduva oaselor, pînă cînd n-o să-i aranjeze pe fiecare o să tot facă la porcării oricui îi stă în cale, partea proastă e că i-a intrat în cap să-i plaseze în branșa lui, spanacul ăsta de tip administrativ-docent-muncă-de-cercetare unde-i băgat el de vreo patruzeci de ani, mai nimic, ce să mai spun, e un ambițios caraghios și-i disprețuiește chiar și pe cei ce i-au fost adevărați maeștri și mentori, se relaxează după activitățile lui de canibal producînd endecasilabi plîngăreți, și-i tot dă cu puritatea și cu cinstea, dreptatea și tot pomelnicul de virtuți mai mult sau mai puțin domestice și luîndu-l drept sprijin pe Domnul Dumnezeu, mi-e tare neplăcut cînd sînt obligat să-i amintesc că e o nulitate plină de ifose, fiindcă nu-i lucru pe lume despre care să nu știe el o grămadă sau să nu se priceapă să-l facă, doar nu-i nimeni ca el, ca Medina, ce spaimă grozavă a mai tras cînd

Vreo carte nouă ? Mi-e rușine să le semnez pe ale mele cu ale dumneavoastră de față, avînd în vedere că-i vorba de o modestă contribuție într-un domeniu care... Am auzit că aveți o căsuță de odihnă, o a doua reședință, aproape de Madrid, unde dumneavoastră înșivă vă îngrijiți plantele și animalele... E un exemplu de purtare cu adevărat clasică. Am citit undeva

◆

a mierlit-o stăpînul de la Pardo[1]*, mi-a dat telefon să mă întrebe unde s-ar putea refugia, asta cică se numește conștiință, o făcea, bineînțeles, ca să nu-și lase de izbeliște vechiul patron, la naiba, ce adunătură, nu mai contenesc să se îndoape în vecii vecilor, pe cînd eu fac pe țapul ispășitor, de parcă mi-ar fi dat aici totul pe gratis, sînt sigur că dac-aș muri acum, Doamne ferește, să bat în lemn, dacă mi s-ar face rău, de pildă, tipul s-ar năpusti îndată la ce-i al meu, încă și mai trufaș, și m-am prins eu că a și ales vițelul care o să moștenească partea lui și a altora, mă rog, partea lui, vorbă să fie, ah cine-ai fost și cine-mi ești, să-l lăsăm pe ăsta și să trecem la profesorașul ăla al dracului care-i de-o veșnicie la catedră, de n-aș fi fost eu prieten cu ministrul l-ar fi ros moliile în provincie, el, un geniu, în tîrgul lui amărît pe care-l elogiază atît... și ne tot bate la cap cu străzile lui pietruite și tăcute, cu ca-*

---

[1] Este vorba de Franco, a cărui reședință se afla în palatul din localitatea Pardo, lîngă Madrid.

că un personaj roman a făcut întocmai... Să fie în *Tiranul Banderas*[1]?

— S-a vorbit de multe personaje din diferite timpuri... Cincinato[2], Wamba[3], Carol al V-lea, mulți toreadori faimoși...

— În fine, așadar, a existat cineva care v-a servit de model, nu credeți?

— Totdeauna aveți dreptate, don Carlos.

◆

tedrala și podul roman... minunile lui, dar unde nu rezistă nici măcar un ceas printre necioplițiii ăia, da, o fi avînd toate drepturile, nu zic ba, însă în țara asta dacă n-avem altceva decît drepturi, bine ne-ar mai merge, ce cotitură trebuie să facă socialiștii ăștia de-acum, mi se pare că or să-și pună pofta-n cui, ei înșiși or să se dea după sistem, e mult mai ușor și mai rentabil, de, eu să nu știu, iată-l cum stă sărmanul, plictisit, sictirit, bomănind, blestemîndu-mă cu siguranță, aruncîndu-mi vina colosalei nedreptăți, a corupției franchiste și a celeilalte, acuzîndu-mă pe ascuns și cu frînturi de vorbe de dezertare, de mituire și de cîte-n lună și-n stele, tînjește pesemne după marea operă pe care n-a apucat încă s-o scrie și se dezvinovățește că, din pricina tiraniei lui Franco și a

---

[1] Titlul unui roman al scriitorului Ramón María del Valle Inclán (1866—1936), satiră virulentă a unei tiranii din Mexic.

[2] Personaj roman celebru prin austeritatea obiceiurilor sale.

[3] Rege vizigot al Spaniei (672—680).

— Faceți multe versuri acum? Mă tem că inspirația patriotică, în ziua de azi singura la modă, nu prea se potrivește cu tonul intim al liricii dumneavoastră...

— Ce observație pătrunzătoare! Întocmai, întocmai.

— Acum se pare că, în sfîrșit, totul o să încapă pe mîini bune, așa cred eu.

◆

glumelor lui, n-a ajuns o glorie națională sau Premiu Nobel, ori ceva care să-i aducă faimă în lume, eu n-am habar de toate astea și nici nu vreau să am, precis că n-o să ieșim de-aici fără să-mi ceară ceva, mă rog, cînd una, cînd alta, să-l las naibii pe netotul ăsta și s-o iau în primire pe fătuța de colo, ce se mai lipește de mine cum rămînem singuri în birou, iar apoi o să umble cu vorba că am sedus-o, că profit de împrejurări, și or să-mi scoată sufletul, ea cu logodnicul ei, ba apartament, ba referințe ca să-și schimbe serviciul, veșnic referințe, la noi nu există ceva mai breaz, o ținem tot așa cu pilele, cu mituirea, cu atmosfera de cîrciumă îndată după prînz, fire-ar a dracului de treabă, ce adunătură, iar juna cealaltă, stewardesa, se fîțîie întruna, nervoasă, mă scoate din sărite, nu-i în stare să-și ascundă ranchiuna pe care mi-o poartă, parcă-i mereu ca de pe altă lume, cu privirea tristă, o fi îndrăgostită, asta-i de bună seamă, cum de nu mi-a trecut prin cap mai înainte, precis că acum o să înceapă să fredoneze și-o să scoată un disc

— Dar mai dăinuie multe năravuri din trecutul apropiat. Mai ales în numirile la catedre. Ce aberație !

— Și casa din orașul acela unde ați fost atîți ani profesor, ce s-a întîmplat cu ea, ați vîndut-o ? Era o casă frumoasă...

— Bineînțeles. Dar e îngrozitor nivelul scăzut din provincie. Un zero absolut. Ani întregi

◆

cu vreun cîntec de pe timpul meu, așa se face de obicei ca să-i emoționezi pe cei interesați și să te poți bizui astfel pe succesul cumpărat în prealabil, ia să vedem cum e cu capcana amintirilor, așa, gata, începe și, ce-i drept tangoul ăsta care se tînguie în aparat e foarte sugestiv, mă du la închisoare dom'le sergent, îndată, acolo-n lanțuri veșnic să zac, să putrezesc, și de am greșit, rog cerul să ierte a mea faptă, de-s vinovat, și Alberto Arena mă numesc, *ce viață, mi-am petrecut vremea așa cum se cuvenea, cînd o să se termine porția de muzică argentiniană o să pună, știu eu bine ce-are de gînd, ceva de pe meleagurile mele, o serenadă, sau un cîntec de nuntă, sau de muncă la cîmp, ceva care să mă miște adînc, chiar dacă o să sune a glorie locală, să mă facă fiu de onoare ori să-mi confere medalia de aur a provinciei, sau să dea numele meu dispensarului, sau bibliotecii uriașe, o sută de volume RTV* [1], *dar nu ăsta-i adevărul, cum o să fie,*

[1] Radioteleviziunea spaniolă ; este vorba de colecția publicată de aceasta, care cuprinde mai ales opere clasice în ediții foarte accesibile.

fără un spectacol de teatru clasic, atît de necesar pentru cultivarea spiritului. Doar o colecție ciudată de domnișoare bisericoase. Un regiment de moșieri trecut prin multe... E ceva de necrezut ! Va trebui să înălțăm viața din provincie, domnul meu. Să vedem dacă Ministerul Culturii... Dumneavoastră, don Carlos, ați putea precis să-mi găsiți un loc de

◆

adevărul e că mă năpădește așa, ca un val, senzația a ceea ce sînt încă de fapt, un om din popor, un țăran care a avut noroc și poate un dram de îndrăzneală, de curaj, dar nu-s nimic altceva decît asta, țărînă din glie, miros de bălegar, murdărie de porumbar, și aromă de castane prăjindu-se la dogoarea cuptorului, și zgomot sec de pocnitori la sărbătoarea culesului viilor, cîmp cu snopi, mocirlă, ba și foame, prieteni dragi, vedeți doar cum se înfrumusețează și se confundă toate, muriți acum de necaz, dacă n-ați fost în stare de ceva mai bun, faceți-mi plecăciuni și sărbătoriți-mă, haideți, chiar dacă o să crape fierea-n voi, aici nu iese nimeni cu mîinile curate, toți sîntem băgați pînă-n gît în murdărie, unii de-a dreptul și alții din invidie și din dorința de a se bălăcări, că doar asta-i singura pricină ce vi s-a cășunat împotriva celor ce ne-am săltat, da, toți, vitejii și nerușinații, lașii și nevolnicii, cum să nu, iar toți cei care-și bat gura aiurea, înșirînd ce-au făcut și ce n-au făcut, nu-s altceva decît

mare eficiență în cadrul echipei dumneavoastră. V-aș rămîne nespus de îndatorat, don Carlos !

— Desigur, desigur ! Chestia asta cu provincia am citit-o pe undeva, îmi pare cunoscută.

— Și dumneata, dragă prietenă, ce mai faci ? Pe curînd nunta ?

◆

mărturia propriei lor înfrîngeri, de a nu avea și ei niște state personale asemănătoare, de a nu se fi înfruptat din cîștiguri, de a nu avea ceea ce știu că altul are sau bănuiesc că are, da, așa-i, umblă cu bănuieli, și pizma, invidia între frați care proslăvește tot ce-i al altuia, înălțîndu-l, da, o să vă săturați să mă faceți bădăran și țăranoi și netot, dar voi ce cerdeți, mă rog, că sînteți ? Cum nu mă mai slăbește din ochi stricata de colo, cea care mi-a trîntit chestia cu apartamentul din afara Madridului, unde chipurile primesc pe oricine și tot ce-ar putea să-mi pice, și asta numai fiindc-am făcut imprudența s-o invit într-o zi să mănînce acolo împreună cu niște colegi de la universitate și cu copiii lor, tineri de vîrsta ei, am văzut-o așa de singură, de stingheră și miorlăită, o fi crezînd acum că-s cam dus cu sorcova, că fac gafe, asta-i bună, precis că a și aruncat o săgeată compătimitoare spre garoafa mea de la rever, bineînțeles, scumpa mea, bineînțeles, zici că sînt un necioplit. Dar tu de unde-ai ieșit, mă rog, căzătură amărîtă ce ești, că doar încă

— Da de unde ! Știți, nu ni s-a dat încă apartamentul. Ah, dacă ne-ați putea da o mînă de ajutor...

— Să vedem, să vedem... O să fac tot posibilul...

— Don Carlos, sînteți o comoară, ca totdeauna !

◆

mai spui tăt, piftea *și* apăi ce ?, *ar merita să te vedem dimineața, cu moaca ta de maimuță păroasă îmbrăcată în mătase, mai tîrfă decît toate găinile de pe lume, și zic asta cu tot respectul pentru cucoanele găini, ce noroc că acum se uită în altă parte, oare se lasă agățat vecinul de masă, o să iasă ceva ? Da, mi-am trîntit garofița asta nenorocită, și toți m-au imitat în mare grabă, aici se ascunde prestigiul pentru toată șleahta asta de tonți îngîmfați, dacă-mi pun eu garoafa, hop și ei, dacă mă jeluiesc sau mă prefac mîhnit, toți cad deodată într-o tristețe adîncă, și-ar reveni la normal numai de-ar fi să m-arunc de la balcon, la normal, adică la scîrboșenia lor obișnuită, s-ar năpusti unii la alții, cum mă mai amuză să ghicesc de unde-ar începe atacul, nevestele, soacrele, frații, funcționarii toți, subalternii pătrunși de spirit separatist și de gașcă, blestemînd și slobozind înjurături cumplite, și nimeni, absolut nimeni n-ar fi în stare de un cuvînt de iertare, de înțelegere, ar zice doar : „Un mare idiot care lasă locul liber, slavă Domnului, putea s-o*

— Cum o mai duci, María José ? Cum îți merge cu călătoriile, cu viața în general ?

— Bine. Mă descurc. O să pun la magnetofon un tangou de pe vremea dumneavoastră. Face prînzul mai plăcut și, în treacăt, trezește amintiri. Ia priviți... Ăsta-i tare uzat, l-am înregistrat după un disc foarte... foarte... mă rog, ciupit de vărsat... *lacrima-mi adevărată ce pică-n gră-*

◆

fi făcut mai demult, era și timpul să ne vedem scăpați de o astfel de dictatură". Și s-ar pune pe împărțit, dar nu știu că n-or să se-aleagă cu nimic, fiindcă n-o să le las nimic ce să poată fi împărțit ușor, în afară de ura adunată, de vechea înverșunare, n-o să le rămînă în comun nimic altceva decît murdăria în care s-au tăvălit în toți anii ăștia, atît cei care s-au desfătat, cît și cei ostracizați, da, murdărie, toți sînt o murdărie nesfîrșită, tîrfe și nevolnici, născuți din împrejurarea cea mai tîmpită de care-am avut parte, plini de ciudă, de poftă vădită de a maltrata, de a supune, halal oameni, ce frumos își mai duc la gură peștele, habar n-au dacă provine din mare sau de la dracu, și cît mai sînt de atenți la mișcările secretarei și la mine, dacă îmi vine să rîd sau devin pe neașteptate serios, am pierdut demult dreptul de a-mi imprima pe față expresia spontană și naturală, fiind mereu prin vizite și la dispoziția dumneavoastră per saecula, *asta-i adevărată sclavie, de-asta mi-e de folos apartamentul din afara Madridului, și ca să suport tribul fami-*

dina ta e sărutarea-nfocată ce ți-o dă inima mea... Vă spune ceva ?

— Da, e de pe vremea mea. Așa, vezi bine, melodia asta îți mișcă sufletul, te tulbură. Ciudate mai sînt unele lucruri, nu ? Mai bine ai opri-o. Unde mai pui că la nimeni din cei aici de față nu le spune nimic, și nu vreau să se plîngă că din vina mea sînt nevoiți să suporte ceva plicticos.

◆

lial care nu-i băgat în afacerea asta, și n-are a face cu țopîrlanii și cu lichelele astea fără pereche cu pieptul fleșcăit și cu fundul mare de atîta înfulecat zilnic din răsputeri, ce naiba să-i faci, nu trebuie să mă întristez, mai bine să nu mă gîndesc, iată, am aici discursul în care dedic cîteva cuvinte fiecăruia din cei prezenți și-i laud pe toți peste măsură, să plece satisfăcuți, iar apoi vor povesti la ei acasă și vor măsura cine a fost pomenit cu vorbe mai frumoase și mai multe, și nu le trece prin cap că mie puțin îmi pasă de ei, mi-e de-ajuns că trebuie să-i văd, să-i aud, să-i întrețin, să le ascult nesfîrșitele lor necazuri, lamentările lor despre bolile plozilor, capriciile nevestelor, purtarea urîtă a copiilor mai mari, care nu învață, nu muncesc, nu... ce naiba ar vrea, cum să fie niște genii dacă n-au alte gene decît cele de la niște cretini ca ei, asta-i, ceea ce natura non dat Salamanca non praestat, *sau cum dracu o fi pe latineasca asta, și iată-l mai încolo pe bă-*

— Cum doriți. O să vă pun îndată un cîntec de acum, *N-am să-l uit niciodată pe tipul care a vrut să-mi ia un apartament...* E foarte nostim, și melodia și cuvintele sînt formidabile, ce mai ! E cu Guillermina Mota...

— O să-mi placă precis, pe cuvînt... Fire-ar să fie, altă pată !... Chelnerii ăștia... O s-o ascund cu o garoafă... Talcul, vă rog...

◆

trînul, egoistul, parazitul de factură fascistă, pe care poate să-l ia aghiuță în vreo duminică apropiată, atunci o să-și dea ei seama că totul s-a schimbat și că prefacerea politică nu ne transformă pe nici unul, nici măcar pe cei care se credeau curați, aici totul trebuie refăcut din temelie și, în răstimpul ăsta, să ne trăim traiul, că-i tare scurt, drace, și întîmplă-se ce s-o întîmpla, tineretul ăsta care țipă mereu n-are nevoie decît de un război, știu eu bine, un război și să-i ia naiba pe toți, iar atunci cei care o să rămînem o să putem pune iar în mișcare vechiul mecanism, că doar avem experiență la așa ceva, mai mare păcatul c-am pierdut de atîtea ori prilejul de a îndrepta totul pe făgașul dorit, după pofta și interesul nostru, pînă acum am fi putut avea toți un monument în orășelul natal, și a cam sosit vremea să-și dea seama că eu sînt singurul care am dreptul să fac ce vreau, să țip, să rîd, să petrec, deoarece eu m-am încumetat, am pus totul la bătaie, și acum trebuie să fac tot așa,

— Genială chestie, don Carlos Luis, genială ! Chiar acum o să ne punem toți o garoafă. Încep eu. Uite asta bătută, ce bine miroase...

— Mulțumesc mult, Dolorinas... Timoteo, dumneata nu-ți pui garoafa ? Te-au procopsit cu o pată de toată frumusețea... Asta o să semene a nuntă !

— Vai, nuntă fără mireasă. Mie-mi spuneți !

— Fă-te că nu bagi de seamă, domnișoară. Tot elementul feminin necăsătorit trebuie să se prefacă într-o astfel de situație, așa cred eu.

◆

n-o să dea ei greș cu mîinile lor curate, să-i vezi numai cum înfulecă la carne, e jignitor să-i privești mușcînd ca animalele, dacă te gîndești ce salarii au, iar lucrul cel mai bun care li se poate întîmpla e să pățească și ei precum colegul, ilustrul scriitor, a fost o mare nenorocire pentru patrie ca un creator de forța lui, cu un astfel de mesaj, biciul burghezilor inculți, cum se autodenumea, s-o mierlească așa de stupid, la o curbă, pe autostrada spre Toledo, se ducea pesemne să vadă ruinele, grozav îl mai pasiona sportul ăsta, îl folosea ca să-și cucerească iubitele, ei bine, da, a crăpat, și ce-i cu asta ?, morții cu morții și viii cu viii, pe mine m-a lăsat cu gura căscată cît de repede s-a petrecut totul, și cu o mică datorie pe care urma să i-o dau, că-mi împrumutase niște bani ca să plătesc petrecerea în taverna aia de pe șosea, nici nu i-a trecut prin cap că n-o să-i mai vadă înapoi, ia uitați-vă la văduvioară,

— Așa și fac. Nu contează azi problemele noastre. E o zi mare pentru dumneavoastră, pentru noi toți. Păreți însă puțin cam îngrijorat...

— Mă gîndesc la discursul final. N-aș vrea să uit pe nimeni. Și cum sînt tare distrat, zău așa... Nici n-aș vrea să spun niște chestii banale, ci să evidențiez cum se cuvine calitățile tipice ale fiecărui invitat în parte... Și ale unora care nu sînt de față... Casilda dragă, mă

◆

halal turturică, nu pricepe nimic, e o adevărată momîie, trebuie că n-are nici un chichirez, el era un țicnit, mereu cu mania de a critica moravuri în articolele sale, da, bineînțeles, dar cum mai profita de ele, pe drept sau pe nedrept, totdeauna îi fraierea pe aceeași burjui pe care-i ura, ca să nu plătească și el, ce chestii mai sînt pe lumea asta, iar dulcineea în chestiune l-a plîns scurtă vreme, cine ar fi crezut, că erau mereu atît de uniți, și acum... cine o fi tipul de lîngă ea?, are o față de cucuvea, de pasăre de noapte, de perceptor de la fisc într-un orășel de mîna a treia, i se văd de aici unghiile murdare, iar despre dinți, ce să mai vorbim, ce mai hău de cîte ori rîde, dar, în sfîrșit, tot e mai bine decît nimic, că patul a rămas rece sloi, iar văduva singurică... acum îmi amintesc, mi se pare că în treaba aia cu discursul de la desert nu zic nimic de scumpul ei răposat, și-o să trebuiască să spun ceva, drace, s-o întreb înainte, nu cumva să iasă o dandana din

văd pus în situația de a trebui să-l pomenesc pe Federico, dar nu vreau să-ți stîrnesc durerea. Dacă tu nu-mi dai voie... Însă amintirea lui Federico e prezentă în noi toți și, desigur...

— Nu vă faceți probleme, don Carlos. Procedați cum credeți de cuviință. Eu am început să mă întăresc, adică, în fine, să mă obișnuiesc, cum să vă spun?

— Javi ăsta, fotograful, e un băgăreț care nu ne lasă deloc în pace. Mă rog, pînă acum

◆

pricina lacrimilor ei, femeile sînt în stare de orice, și n-o să fie o excepție tocmai ea, ce mai, mă rog, ia te uită cum își aranjează fetișoara, e pusă pe cucerit, se vede că dințosul o fi avînd vreun schepsis, cum să nu, acum tontul ăsta de Javierín îmi face o poză, nu mă slăbește deloc, trebuie că mi-a atîrnat chipul prin toată casa, mda, m-a fotografiat în toate felurile posibile, din față, din profil și din spate, salutînd și mîncînd, și împărțind cecurile cu dividende, vizitînd muzee și lucrînd la mine la grădină, iscălind documente și înmînînd diplomele de sfîrșit de an la școala profesională, și pe la doctoratele honoris causa... *cine știe dacă n-o avea vreo poză într-o situație compromițătoare și o fi căutînd ocazia să mă șantajeze, nu trebuie să te încrezi în tipii ăștia băgăreți, mai ales cînd ai a face cu un idiot ca ăsta, îmi închipui cum mi-o fi pus pozele la el în cameră, o fi avînd pe perete vreo tăietură de ziar cu un text marxist, iar fotografiile*

n-a stricat nici un pic de film, ca să zicem așa.

— Păi vrea să facă niște poze fără cusur. E un perfecționist, cum s-ar zice. Așa că multe le aruncă.

— Mie mi-a zis de mai multe ori că o să-mi dea odată cîteva pe care mi le-a scos fără să mă prind. Se vede treaba, zice el, că-i greu să găsești ceva mai îngrozitor. O să mi le dea ca să trag o sperietură zdravănă, zice. Cum or fi

◆

mele trebuie că sînt teribil de caraghioase, o mică răzbunare expusă pe pereți, mi-o fi pictînd niște mustăți mari și mi-o fi punînd în gură niște texte cu vreo tîmpenie, ba o fi făcut chiar și benzi desenate, că tot sînt criticate acum revistele cu chestii de-astea, și-o mai fi ținînd unele și la el la birou, ca toți cei care intră să le poată adăuga încă o insultă, e plin de intenții rele, ce mai, așa slab cum e, știu eu ce-i poate pielea, nu mă duce cu veșnicile lui cuvinte afectuoase și cu complimentele scoase din burtă, cu împărțeala de poze și de glume în care lumea se recunoaște avantajată, dar totdeauna mai are el cîte ceva de adăugat, în ce mă privește folosește pesemne instantaneele alea zeflemitoare pe care trebuie că le face la repezeală, mă cunoaște doar foarte bine, le-o fi atîrnînd sub vreun titlu universitar prins în perete, mă rog, nu-s bune de altceva, le-o fi punînd și în ramă, poate or fi cu mențiunea maximă, că Universitatea-i tare darnică la ca-

oare, că individul e un nătărău de care trebuie să te ferești... Ascultă, Pepito, îmi nenorocești costumul cu-atîtea pete ! Ce naiba ai pățit, ai pică pe mine ? Mai slăbește-mă, omule... ! Lasă-l dracului de talc, dă-mi pace și fii mai atent !

— Don Carlos, am auzit că nu vreți să vă oferim noi banchetul ăsta, adică, la sfîrșit...

◆

pitolul ăsta, foarte bine cu laudae *și moașă-sa pe gheață, îmi miroase mie că e un șantajist împuțit, în fine, treaba lui, acum lucrurile s-au schimbat cu 180 de grade, e o profesie ca oricare alta, ba încă și obțin fotografii în exclusivitate care fac milioane, așa încît tipul ăsta care, pe deasupra, e educat și fin și așa mai departe, și-a găsit o adevărată pleașcă, bun, e-n regulă, chestia merge strună, văduvioara e înfloritoare, chiar dacă are ochii umezi, asta are efect, emoționează, cel puțin pe ăla de are chef s-o prindă la strîmtoare, un pic de sentiment nu strică în preliminarii, să aibă însă grijă ca nu cumva dințosul să nu urmărească decît să se răzbune vîrtos din pricina vreunui articol de-al răposatului și atunci... împuțitele alea două o țin tot într-o zeflemea cu garoafele, ar putea s-o lase baltă, o să fiu nevoit să zic în discurs ceva despre garoafe, ca să vadă că m-am prins, ducă-se naibii de chelner, iar m-a stropit, e o conspirație adevărată, indivizii ăștia*

— Nu, nu, în nici un caz. Ar putea părea o lingușeală și acum, cu orice prilej, ziarele denaturează lucrurile, le exagerează și dau la orice un aer fie catastrofal, fie de triumf, după cum bate vîntul și cum le convine, nereținînd niciodată claritatea și simplitatea pe care o au de obicei lucrurile în realitate. Păcat, dragii mei, mare păcat ! Nu, o să fie numai discursul

sînt încăpățînați ca niște măgari galicieni, o să-mi notez treaba cu garoafele pe șervețel, și am să adaug și o notă scurtă în legătură cu operele de binefacere, sînt la modă, uitasem cu desăvîrșire de ele, of, Doamne, capul ăsta al meu, capul ăsta, barem dacă cretinii de-aci m-ar ajuta puțin, în loc să strige mereu, să protesteze necontenit, dă-i cu impozitele, dă-i cu orele suplimentare, dă-i cu fata nemăritată care a născut ca prin farmec și nu-i chip să-i facă rost de un tătic prezentabil, că se vînd tare scump și nu-s destui pe piață, da, da, toți buluc, ce chestie urîtă, scîrboasă, toți se încăpățînează să pară joviali, îi recunosc eu, în cîrd, așa, conu' păduche, coana șopîrlă, conu' iepure, coana cățea, conu' buldog, coana nevăstuică, conu' corb, și așa mai departe, toți c-un aer de împărați, de miniștri, de episcopi, de capitaliști, că l-au învățat pesemne de pe la filmele alea tîmpite americane, și toți sînt, să-mi fie cu iertare, o bășină, nu fac nici cît o ceapă degerată, toți sînt roși de invidie, invidia și

meu și, dacă apar ziariști, îi dăm afară. O să le dau un rezumat al spuselor mele și, de va fi necesar, chiar originalul întreg...

— Totdeauna sînteți atît de modest, don Carlos Luis, zău așa... Auzi, să le faceți cadou discursul...

— Don Carlos, multe mulțumiri pentru carte, am auzit că e extraordinară. Am citit nota lui Ríus din *ABC* [1].

foamea seculară, aruncînd vina toată pe seama lui Franco, după cum Franco și turma lui învinuia Republica, iar ăștia i-au fost sprijin lui Franco ani îndelungați, cu îngustimea lor de vederi, lașitatea, lipsa de talent și dorința lor de trai comod, eu cel puțin știam despre ce-i vorba și prosperam, prosperam, da dom'le, ce se întîmplă acum ?, mușcați-vă coatele, idioților, că iată-mă-s aici, eu, Carlos Luis Hontañón de la Calzada y Pimentillo del Melgarejo, fiu al gliei, cum vă mai distrează aluzia asta la origine, animale ce sînteți, dar iată-ne aici pe toți, eu în frunte și voi după mine, ca să mă adulați, să mă lingeți în fund și să vă duceți la naiba, puțiți deja a mort, aveți cu toții o moacă de parc-ar fi un buboi plin cu puroi, sau un broscoi strivit, e clar că la toți vă umblă prin cap ce să-mi cereți peste cîteva clipe, cînd șampania de pe urmă o să ne facă gata de

[1] Ziar spaniol de mare tiraj.

— Și eu vă mulțumesc mult, don Carlos !...
— Și eu !
— Și eu !
— Trebuie să fie excepțională cartea asta nouă, don Carlos !, mii de mulțumiri !...
— Multe mulțumiri !...

concesii... puteți și să votați din nou, atîtea voturi pentru și atîtea contra, referendum și constituenți, aici nu s-a întîmplat nimic, nimic, viii cu viii iar voi, știți unde vă e locul... sau ați crezut vreodată c-aveau să se schimbe de-adevărat lucrurile ?, ar trebui să fiți... da, da, puteți să începeți să-mi mulțumiți, așa...

— DA, EU SÎNT CASILDA, Casilda Henestrosa, văduva lui Federico Encinares...
— Ah, da, știu. Un scriitor ilustru. Am băgat de seamă cum vi se adresa don Carlos acum o clipă... Nenorocit accident ! N-am avut onoarea să-l cunosc personal...
— Da, așa-i...

Iată-mă deci aici, la banchet, și cînd mă gîndesc că el rîdea de chestii de-astea și ironiza totul, chipurile, vorbele, îmbrăcămintea, gesturile, zorzoanele, totul avea pentru el un înțeles ascuns pe care eu nu-l mai pot pricepe acum, mi-a pierit strălucirea vocii, rîsul, nu știu cum de-l suport pe pisălogul ăsta, cu dantura lui oribilă, ce-o fi crezînd, îi miroase răsuflarea de la o poștă, trebuie să fie o caricatură în pielea goală, poate că poartă suspensor, și-și orînduiește viața amoroasă după vreun manual de pe la chioșcuri, vai, Doamne, ce lucruri îmi mai trec prin cap, chestia e că nu știu unde să mă uit, ce să fac, îmi dau lacrimile întruna,

— În orice caz, doamnă, viața-i așa de frumoasă și dumneavoastră sînteți încă atît de tînără... Bănuiesc că...

— Nu mai spuneți, vă rog.

— Continuați să frecventați cercul de prieteni ai soțului dumneavoastră, nu ?

— Ba nu prea mai ies pe nicăieri. Dar azi, la prînzul acesta, aproape ca în familie, să-l

◆

șiroi, și pe neașteptate mă cuprinde amărăciunea asta îngrozitoare din gît, suie, năvălește, izbucnește în suspine și tuse, ce fac eu aici, mă tot întreb de cînd am plecat de-acasă, dar trebuie să-i dau înainte, că de, copiii... cine ar bănui, și bîrfele, și lipsa de înțelegere, ce bine știa el totul dinainte, mereu rîdea în hohote, iar eu : nu exagera, lumea nu-i așa de rea și nici așa de proastă cum te încăpățînezi tu s-o descrii, și chiar acum aș fi în stare să repet ce spunea, cuvînt cu cuvînt, iar eu le băteam la mașină exact cînd le rostea și în rîndul unde trebuiau puse, dar acum s-a dus totul de rîpă, nici mașină de scris nici nimic, și îl așteptam fără astîmpăr, mă uitam pe ferestruica ce dă spre terasă, îi auzeam mașina cînd sosea, cum deschidea portița de la grădină și ajungea pînă la mine, apărînd iute ca fulgerul în geam, bătînd cu degetele, iluzoriu ritm de dans, ești singură ? și, odată intrat, nimicurile despre drum și despre oameni și despre vreme, și hai să mîncăm în oraș, sau să ne plimbăm, ori să rămînem acasă, o siestă lungă, mă rog, nici nu-mi mai pot aminti, l-am așteptat de atîtea ori și

sărbătorim pe don Carlos... Am crezut că e de datoria mea... Erau prieteni atît de buni... !

— Ați făcut foarte bine. Nu trebuie să vă țineți deoparte. Ar fi mare păcat. Viața te solicită mereu, e plină de stimulente. Să ieși după cumpărături, la aer, să mănînci cu un prieten vechi, să mergi la cinema, în excursie la sfîrșit de săptămînă... Nu trebuie să vă lăsați în

◆

n-am măcar un suflet căruia să i-o spun, fiindcă n-are sens, într-adevăr, n-are sens, atît timp împreună, și să-și găsească moartea într-un copac oarecare, el care știa să-i privească și să ghicească farmecul mugurilor, frunza nouă pe ramură, întocmai cum spune nu știu ce poem, trăia mereu între versuri străine, citate, situații, dramatisme, nume ilustre în dreapta și-n stînga cu care-și împăna articolele, zicea că erau niște adevărate autorități, ce vorbe i-aș mai spune acum dacă ar apărea, știu însă prea bine că n-o să vină, e ca o ceartă fără sfîrșit, moartea e o iubire risipită care-ți lasă pe buze gustul orelor fericite și tristețea infinită de a nu mai putea să le retrăiești, mi-ar plăcea să pot crede că e într-o călătorie, că s-a dus la părinții lui acasă, și să mă întreb, cum făceam atunci : pe unde o fi acum ?, cu cine o ieși diseară ?, mă înșală oare ?, îmi pune coarne ?, da, e dat naibii, și să știu că la întoarcere rîsul lui o să-mi împrăștie toate temerile, cum mă mai uitam prin ziare cu groaza că a căzut avionul, aeroportul de la care pleca e atît de prost, și despre ce oare o fi vorbind cu ai lui, știind bine

nici un caz cuprinsă de tristețe. Curaj ! Dumneavoastră trebuie să dați încă multă bătaie de cap ! Și sînt convins că mulți ar dori să împartă cu dumneavoastră nu numai două ceasuri...

— Ce prostie !... Sînteți foarte amabil, dar n-am nevoie de atîtea încurajări... Eu ieșeam mult cu bărbatu-meu, cu orice prilej, mă rog,

◆

că ceea ce-mi plăcea mie mai mult și mai mult la el, ceea ce ne unea mai tare, nu putea să povestească niciodată, era numai pentru noi doi, iar acum e numai al meu, cu o absență care crește mereu, și astăzi nu-l mai aștept pe terasă, ci stau cu pisălogul ăsta alături, și nu-l mai aștept, nu, azi știu bine că n-o să vină, și n-o să simt căldura mîngîierilor lui, atît de năvalnice uneori, că nu-mi dădea răgaz, de cum deschidea ușa mă îmbrățișa, mă trăgea după el, uneori chiar pe podea, lîngă șemineu, pe o pătură sau pe un covoraș oarecare, neliniștea aceea adolescentină și teama să nu dea cineva peste noi, de atîtea ori, ah, ce plăcere ascunsă, și apoi, frînți și liniștiți, ne uitam la tremurul flăcărilor pe pereți, număram iară și iară colțurile încăperii, observam crăpăturile și tablourile și petele de pe perete sau de pe tavan, sau faldurile perdelelor, de acolo, de pe podea, plăcerea fiind încă atît de aproape și totuși atît de departe, degetele mele alunecîndu-i pe piept, pe umeri, pe păr, și privindu-ne, da, privindu-ne, ce dialog mai frumos ar putea exista, unde, Doamne Dumnezeule, căci mîna

profesiunea lui, știți, ba la un cocteil, ba la o conferință sau la un congres, ba la o prezentare de carte, ori la o întrunire la cutare sau cutărică... Acum, din inerție, mai ies, deși bineînțeles nu ca înainte, cum s-ar putea altfel... Vedeți doar...

— Dacă mi-ați face onoarea !... Am putea merge să cinăm împreună chiar în seara asta.

◆

mi se pierde în căutarea lui... în sfîrșit, o să mă fardez puțin, trebuie s-ascund căldura asta care mă învăluie, tipul ăsta o fi crezînd că mă sugestionează cu tîmpeniile pe care le debitează, mai bine mi-ar face propuneri pe șleau și s-ar lăsa de povești, l-aș refuza, spunîndu-i că trebuie să m-apuc să bat la mașină, să mă supun vrajei care-mi leagă degetele de clape, să le apăs întruna, o amărăciune perfidă insinuîndu-mi-se în coate, și să mă uit din cînd în cînd pe geam, s-aud zgomotul mașinii, poate că vine pe la patru, o fi plecat de la sindrofie, am niște îndoieli pe care trebuie să mi le lămurească, amintiri, litere șterse, ceva de redactat mai exact, și-n felul ăsta să fac mai suportabilă convingerea, străină de mine, că astăzi n-o să vină, că acum se află dincolo de uitare și de memorie și de durere, și totuși stau aici, fardîndu-mă, ascultîndu-l pe boșorogul ăsta care... mă rog, prostul ăsta, ce importanță mai are acum, dacă nu mai există terasă nici fereastră pe care să-l văd venind, cu un fluierat ușor, nici mașină pe care s-o aud, nici

Să încuiem bine cufărul cu necazuri. Eu vă am telefonul, numele dumneavoastră e foarte cunoscut... Știu un loc discret, ascuns, foarte potrivit pentru oameni de vîrsta noastră, muzică bună, mîncare excelentă... N-o să vă pară rău.

— Nu știu încă prea bine ce să vă răspund, înțelegeți ? Nu reușesc să-mi reiau anumite obiceiuri... Pe de altă parte, sînteți atît de amabil !... O să stabilim mai tîrziu.

◆

măcar curajul să-l chem... și cine-ar fi crezut una ca asta, să accept posibilitatea de a-l suporta pe tipul ăsta nenorocit, pe cînd îmi dau încă o dată seama că-mi mai răsună vocea lui și mă înfioară, iar absența lui mă face să tremur, ce surghiun îngrozitor tovărășia asta moartă... Acum, nu știu de ce, îmi țiuie urechile teribil...

GARNITURĂ PENTRU SLĂBIT

IATĂ ȘI FRIPTURA, ce bine, dragă, că, pînă acum, numai ospăț n-a prea fost, mă rog, n-arată rău, dar cam multă grăsime în sos, ce zici ? În fine, se dă la o parte." „Cartofii de garnitură sînt pe cinste, totdeauna au fost vestiți cartofii de la restaurantul ăsta, știu eu bine, cartofi noi și de cea mai bună calitate, ce mai..." „Nu, nu te bat la cap cu cartofii, scumpo, dar trebuie să ne întoarcem iar la cartofi, nu-i așa, domnule profesor ? dumneavoastră, care știți atîtea despre pești, n-o să mă lăsați de izbeliște și-o să-i spuneți prietenei mele ce minunăție sînt cartofii, mai ceva decît carnea, mai ușor de digerat și, pe deasupra, fac bine la o mulțime de boli, doar am citit chiar ieri acasă la socrii mei, care primesc *El País* [1]..." „Vai, dragă, chestia asta că ziarele liberale nu spun adevărul o poți păstra pentru tine, că nu se mai prinde trucul ăsta al dușmanilor Spaniei, că doar veacul înaintează odată cu reforma, adică trăim alte timpuri, iată și dovada,

[1] *El País* („Țara") unul din cele mai importante cotidiene spaniole.

cartoful, de o groază de vreme ziceam din rutină că îngrașă, și-l lăsam pe marginea farfuriei, pedepsit, ceea ce nu ne împiedica să vorbim de foametea cumplită prin care treceau mulți din semenii noștri într-o puzderie de locuri, nu ? Și-apoi, dă-i cu pomana și cu milostenia, cu bunătatea creștinească, și dă-i cu cereri și prostii, cum naiba era să ne dăm noi seama de ceva ? păi vezi doar : cartofii. Poți să-i mănînci într-o mulțime de feluri, numai să nu fie prăjiți, sau cu sos, fiindcă, ce mai, îngrașă, dar nu totdeauna, că dacă faci multă mișcare, atunci nici vorbă.“ „Fierți în abur, da ! În abur ? Sînt o grozăvie în abur, vezi bine, sînt unii care îi numesc, scrie la ziar, simfonie biochimică, din pricina multor calități pe care le au, ce mai, ca să vezi, te asigur c-am rămas uluită, încîntată, și-am copiat cîte ceva, ca să nu-mi zici că vorbesc ca proasta, știam doar prea bine ce aveai să-mi obiectezi. Stai puțin, să văd unde am pus hîrtiuța...“ „Auzi, ai nimerit-o, zău, nu mă așteptam să te văd pe post de vegetariană, tocmai azi !“ „Fii atentă : vindecă, vindecă ulcerul, știi doar ce îngrozitor e ulcerul, nu-i așa, Lupita Lodares a dat ortul popii dintr-un ulcer...“ „Eu cred că chestia asta cu ulcerul e o înșelătorie a medicilor ca s-ascundă un cancer, adică să poată cere mai mulți bani, că dacă îi spun bolnavului : Dumneavoastră aveți cancer, bolnavul se retrage în grabă într-un colțișor să-și aștepte moartea, sau îi dă prin cap să facă penitență... Dar un ulcer e altceva, nu ? Lumea se lasă înșelată, trăiește cu iluzii și călătorește

și mănîncă și cheltuiește în dreapta și-n stînga. Societatea de consum, mă rog, asta-i chestia, și toți ies în cîștig, familia și bolnavul...“ „Vai, dragă, ce tot spui, să fii nevoit să stai mereu cu regimul în circă... Asta face o impresie nemaipomenită. Toate privirile se îndreaptă spre tine de cum spui că nu poți mînca decît una sau alta, și tot așa.“ „Păi dacă ți se spune că ai cancer, familia strîmbă din nas și dorește să crăpi odată, dragă, zău așa.“ „Întocmai cum a pățit Lupita, îți spuneam eu, dar nu-mi dai atenție, și doar am un fler grozav în chestii de-astea, dragă, că de, dacă nu ești pe fază, ai încurcat-o...“ „Mă rog, domnule profesor, dacă știți atîtea despre cartofi, puteați s-o fi spus mai înainte, nu ? Acum e rîndul meu, și-o să citesc pentru Concha, prietena mea, și pentru Timoteo și Nicolasito, colegii mei, ce scria în ziarul de ieri dimineață, e interesant, pe cuvînt... Vindecă ulcerul... În fine, asta am mai spus-o. Vindecă și bronhopneumoniile, dar, în fine, să citesc : *Este un bun diuretic datorită lipsei de sodiu și conținutului ridicat de potasiu...*“ „Aveți răbdare, domnul meu, știu și eu că diuretic e altceva, nu-i pneumonie, nu-s chiar așa tîmpită, aveți puțintică răbdare și dumneavoastră acum !“ *„O adevărată binefacere pentru cardiaci, hipertensivi și pentru cei cu afecțiuni renale...“* „Hipertensiv, asta-i, asta-i ce-am eu, uf !“ „Ceva de groază, scumpo, de groază... Am niște amețeli !... Dar de-acum, în ce mă privește, numai cartofi în abur, dragă, negreșit.“ *„...fără să uităm acțiunea lui de scădere a colesterolului...“* „Îți dai seama că, în

plus, cartofii combat colesterolul, care-i așa de afurisit încît jumătate din omenire o mierlește din pricina enormității lui ? Asta înseamnă, bagă bine la cap, că vei putea înfuleca fără grijă pe la chefuri, la *party*-urile de pe la ambasade și pe la toate aiurelile alea de cocteiluri, zău așa, dragă, trebuie să profităm, iar remediul îl avem la discreție : car-tofi-car-tofi." „Acum vine chestia cu pneumoniile, lasă-mă dom'le să vorbesc, iată aici, că nu credeați. Fiecare lucru la timpul lui, nu-i așa ?" „Ba bine că nu." *„Panaceau pentru astmatici și afecțiuni ale bronhiilor, datorită acțiunii lor fluidificante mucolitice..."* „Asta înseamnă că poți să scuipi mai ușor, l-am întrebat pe veterinarul cățelușei mele *setter*, Parranda..." „Ascultă, iubito, nu glumi cu numele cățelușei mele, cum o să-i zic cartof [1], n-ar avea nici un sens, ce mai, s-a confundat prea ușor, ar fi o întreagă zăpăceală să-i schimb acum numele, ce chestii îți mai trec și ție prin cap !... Crezi poate că educația unui cîine nu-și are schepsisul ei ? Ești cu totul pe dinafară, tu... Mai bine ascultă treaba asta cu cartofii, că bărbatul tău are o tuse tabagică, o adevărată pacoste, o pacoste și o scîrboșenie cînd îl apucă la masă, mai ales dacă sînt și invitați, grețoasă chestie, pe cuvînt, iubito ! Citesc mai departe : *Cartofii lubrefiază arborele traheo-bronhial...* Pricepi ?" „Bine, e-n regulă, nu te enerva..." „...Și sînt

---

[1] Joc de cuvinte intraductibil : numele cățelei vine de la *parranda* „chef, zaiafet" ; cartof, în spaniolă, *patata*.

buni și pentru reumatism, pentru diabet și naiba mai știe pentru ce... O întreagă enciclopedie. Mi-aduc foarte bine aminte, asta n-am mai copiat-o, că savantul care a scris articolul spunea că, pe deasupra, cartofii au o groază de vitamine și că sînt medicamentul ideal pentru a stîrpi... Da, dom'le, a stîrpi, așa scria, a stîr-pi... multe flagele ale omenirii." „Mă rog, astea-s prejudecăți, manii moștenite, de care nu ne-am gîndit nici un pic să scăpăm, ce mai." „Cartoful are un monument la Paris, vezi doar că s-au gîndit la el." „Solanum cum... ?" „Ah, da, numele științific, da, mă rog, ăsta o fi." „Mi-amintesc că autorul numea maniile astea concepte puerile, vulgare, false și extravagante. Mai nimic, nu ?" „Da, de bună seamă, ăsta e unul din miturile cu care trebuie s-o mai sfîrșim, chestia asta că din America nu poate veni nimic bun, în afară de dolari cu ghiotura, iar eu sînt sătulă, pe cuvînt, să-i tot înmulțesc ba cu una, ba cu alta, și la urmă nu văd care-i scofala, că-s oamenii cei mai zgîrciți pe care i-am văzut vreodată, îi cunoști de la o poștă, imediat." „Da, da, da, din lumea asta veche sînt lucrurile bune și importante, perlele, creveții, focurile de artificii, Legea Salică, Sfintele Mătănii și Mahomed, și o mulțime de chestii de-astea." „Dumnezeule, cum de te încumeți să debitezi tîmpenia asta că francezii i-au făcut un monument cartofului în Paris ?... Cum e statuia ? E călare, ca Generalisimul... ?" „Mi-era mie teamă că ai să zici așa ceva. M-așteptam. Mereu trebuie să politizezi chestiile cele mai nevinovate. Ce, parcă numai Franco are

statui pe mîrțoagă ? Fugi de-aci, scumpeteo, dar regii spanioli ? Nu-s toți pe cal ? Păi nu-i plină țara de o puzderie de Felipe și Jaime și Alfonso și Fernando cățărați pe gloabe de mucava... ? Cît despre generalii republicani, ce să mai vorbim. Dar tu, bineînțeles, trebuie să te iei de Franco." „Mă rog, nu te supăra, că cine se simte cu musca pe căciulă..." „Cum să nu mă supăr ? Ai o idee despre libertatea de expresie..." „Ia te uită cine vorbește !" „Potoliți-vă, fire-ar să fie, pentru o statuie în plus sau în minus... Zici că nu crezi chestia cu monumentul cartofului ? Păi n-ai decît să nu crezi și basta !" „Mereu îi dă zor cu Franco pentru ca... Mă calcă pe nervi." „Aveți-vă ca frații, doar am căzut de acord că sînt fel de fel de monumente ecvestre închinate unora care reprezintă toate ideologiile, așa că..." „Ce ziceți de ecvestru ? Pe mine m-au întrebat așa ceva cînd..." „Gata, Timo ! Am încheiat subiectul ! Acum o să fie și mai rău, că o să se facă monumentele cu automobil și n-aveți idee ce complicații mai sînt : mărcile, comisionul, reclama, dividendele... Chiar și pieselor de schimb pentru monumente or să li se facă publicitate la televiziune. O să fie grozav." „Terminați odată cu cartofii, drace. Chestia cu monumentul de la... Unde ziceai ? La Paris ? Nu cred." „Ba eu cred, gîndește-te că francezii sînt niște păgîni și niște aiuriți." „Ia ascultați ce zice fătuța asta... Doar nu vorbești serios, scumpo ?" „Draga mea, Parisu-i o nebunie, are de toate, magazine și tot ce-ți trece prin cap, cluburi după pofta inimii, muzee din belșug și, mă

rog, cît privește libertatea de moravuri..." „Ce te frămîntă pe tine acum, de cînd cu descoperirea cartofilor plini de virtuți, e că n-o să mai poți face pe grozava cu sala de gimnastică ori cu sauna și cu bicicleta la domiciliu, și nici cu trăsnaia de a te cățăra în creștetul munților cît ai zice pește... Unde te-ai cățărat ultima dată ? la vîrful Urriellu... ? „Ce frig oi mai fi tras, cu numele ăsta..." „Pe deasupra acum greva foamei n-o să mai poată fi ca înainte, deoarece cartoful o să fie marele revoluționar." „Doamne, nu știu cum de am curajul să mușc din carnea asta oribilă, ce grozăvie, atîtea zgîrciuri ! Ca să vezi ce ți-e și cu prejudecățile și maniile astea : mai toată lumea lasă în farfurie cartofii, crezînd că nu se cade să-i mănînce, că de, sîngele albastru o să se facă apă, asta-i ignoranță curată, nu ?" „Un prieten de-al meu, asistent la Universitate, un băiat foarte isteț, mă rog, le are și el pe ale lui, cine naiba nu le are, spune că totdeauna se poate afla prin ce peripeții a ajuns carnea de la restaurante acolo : copii care se pierd în Retiro [1] sau prin marile magazine, cu harababura soldurilor, călugărițe care o șterg fără permisiunea stareței — astea-s un adevărat regiment, dar sînt cam prea dulcege la gust —, spioni care o fac de oaie și care au gust de porc, așa susțin bibliografiile gastronomice autorizate..." „Cred că, în general, toată carnea de om seamănă cu cea de porc, ceva mai puțin grasă." „N-ai citit chestia cu avionul ăla care a căzut nu știu pe unde, mă rog, undeva departe ?" „Păi bine, fată

[1] Cunoscut parc din Madrid.

dragă, toată lumea e la curent, doar s-a vorbit o mulțime despre asta, tu oi fi fost în pat, cu gripă, că de nu..." „Eu, cînd am gripă, nu pot citi absolut nimic." „Bărbatu-meu găsește că ești veșnic un pic răcită, ce coincidență, nu crezi, scumpo ?" „Comoara ta de bărbățel să-mi..." „De, asta-i prea de tot, carnea de țigan ! Faci confuzie cu brațul de țigan, un desert nemaipomenit, dar mic-burghez, să știi." „Bine, bine, cum spuneai tu mai-nainte, țiganii mor ca muștele în încăierările de pe la mahala, dar o fi și propagandă politică, așa-i, propagandă împuțită..." „Dragă, carnea de cal, la Paris, da, se vinde în magazine speciale, mă rog, sînt foarte avansați, și ți-o dau frumos ambalată, ca a-ntîia de vițel, și te servesc cu halat alb, dar la noi, acum, nu mai are nimeni interes să o bage pe piață, fiindcă noile energii..." „Asta s-a întîmplat în războiul din nouăsute paișpe, acum însă, cu era atomică, vreau să zic nucleară, cum o să mîncăm catîri, fetele astea chiar că n-au habar de nimic, iar măgarii..." „După ce i s-a dat Premiul Nobel lui Juan Ramón Jiménez, măgarii au devenit insuportabili. Cum adică de ce ? N-ai auzit de Platero, un măgar grozav de pedant ? [1] Păi, draga mea, nu știu pe ce lume trăiești, parc-ai picat din lună, doar asta o știu azi și pruncii, zău așa." „Sînt măgari care-și duc viața ținînd conferințe, o spun cu dublu înțeles, și în ritmul ăsta o să-i vezi curînd manifestînd pe stradă, împotriva

[1] Eroul volumului de proză poetică *Platero y yo*, de J.R. Jiménez.

ocupării prin concurs a posturilor în învățămînt, o chestie acum foarte la modă." „Eram sigură c-ai să ajungi aici. Ești gata să ne scoți pe nas titlul tău universitar. În fond, la ce-ți folosește..." „Nați-o bună ! Încă o picătură de grăsime, biata mea bluză ! De data asta e de roșii, precis că roșia asta e din Canare și protestează, aici toată lumea protestează." „Și tu te-ai făcut o contestatară ! Cel mai bine ar fi s-arunci bluza la gunoi, că așa cum arată..." „Ascultă, lui Juan de Mena, poet andaluzian, îi cădeau greu cartofii gătiți și le-a dedicat niște versuri satirice. Scria despre asta în articolul din *El País ?*" „Nu-mi amintesc, poate că pe vremea studenției se săturase de tocana de cartofi pe care i-o făcea proprietăreasa și astfel s-a răzbunat, bătîndu-și joc de ei, mă rog, sînt unii oameni ranchiunoși nevoie mare. Precis că poetul ăsta al tău era cam de stînga... Cum zici că se numea ?" „Ah, da... Auzi, Casildita, îl știi tu pe Mena ăsta... ? Din Santander... ? Ah, bineînțeles, spuneam eu că o fi fost pesemne emigrant. Oameni pe care nu poți pune nici o bază, în fine, ce mai, care nu-s de încredere." „Ascultă, tu crezi că fotograful ăla costeliv o mînca oare cartofi ? Trebuie să-l întrebăm, e un tip mișto, dar..." „Încă mai e multă prefăcătorie pe meleagurile astea nenorocite, mie-mi spui." „Fotograful ăsta nu-i profesionist, se vede. Te-ai prins cum se dă în vînt să-l pozeze pe sărbătorit ? Se vede c-o să-i ceară bani buni pe fotografii, doar o să-i sară ochii din cap pînă o face barem una în care să arate a om." „Dumneavoastră îmi amintiți de ce spunea îna-

inte asistentul ăsta universitar, numai că sînteți mai fin, vorbiți mai frumos, și bine faceți. Nu costă nimic." „Păi da, atîta vorbărie, cînd cel mai simplu e să spui că asta-i carne de vacă." „Dom'le să nu exagerăm, eu cred că pisica și cîinele din Angola au un gust foarte diferit." „La asta nu mă pricep. Bărbatu-meu zice c-a mîncat în război așa ceva. Aici toată lumea a făcut de toate în război, de toate și foarte rău, să fim bine înțeleși." „Asta înseamnă să cauți nod în papură. Îmi face impresia că sînteți un adevărat umorist. Ce mai, să spui că asta-i carne de fecioară dialectală... Spuneți-mi cum vine chestia asta, haideți, nu mă luați peste picior, că nu-s chiar așa proastă." „Asta-i vacă de Santander, cea mai acreditată istoricește. Are multe blazoane..." „Luisa, ai auzit povestea cu Mena ? Au luat plasă. E un poet dinainte de descoperirea Americii, ca să vezi. E din Torrelaguna. Scria în manual, cînd eram copil, parcă văd și acuma." „Mă rog, dragul meu, fiecare poate greși, nu-i așa grav." „Scuzați, cred că aiuriții ăștia vor să închine..." „Să închinăm și noi, în colțișorul ăsta, pentru cartofi și fecula lor... Timoteo, Nicolás, și dumneavoastră, domnule profesor... Hai, scumpo, pentru cartofii noi, care nu îngrașă..."

— ȘI DUMNEATA, dragă domnule, înviorează-te ! Stai ca o curcă plouată, zău așa... Iată, toată lumea vorbește, rîde, leagă prietenii... Ai fi bun ca șef de protocol, pe cuvînt ! Nemaipomenit ! Ce gînganie te-a pișcat azi, prietene Mario ? Sursum corda !...

— Mulțumesc de intenție, care îmi place să cred că e bună. O să-ți răspund repede și cît se poate de limpede. Să mă înțelegi, doña Concha, pe mine toate astea mă lasă rece. Sînt cu mult deasupra unor asemenea fleacuri. Eu mă ocup cu spiritismul, am relații foarte strînse cu karma, creatorul, și sînt la curent cu reîncarnarea aditivă și cu fericirea astrală, și ce naiba vrei să înțeleagă tipii ăștia nenorociți, toți înnebuniți să vadă cum îl pot adula întruna pe individul de la mijlocul mesei care ia privește ce moacă mai are ! Ăsta trebuie să fi fost într-o viață anterioară gîndac, sau poate corb pensionat, naiba mai știe ce !... Știi ceva despre trecerea dumitale anterioară pe pămînt ? Animal sacru ? Înaltă funcționară la un mare tribunal ? Sau pur și simplu o americană dintr-un loc oarecare ? Iancheii au tendința să se întoarcă în Europa îndată ce crapă. Mă rog,

e totună. Cel mai bine ar fi, știi, să facem aici o ședință și atunci să te ții ! Presimt totul, de la chipuri și întrebări pînă la leșinurile consecutive. Să vezi ce repede și-ar dezvălui toți adevărata fire, toți pîndind moșteniri, chilipiruri, loterii, credite, cîștiguri, dividende. Ducă-se dracului toată gloata asta burgheză, egoistă și hrăpăreață. Ce tîmpenii mai fac ! Se autocitează pentru orice și din motivele cele mai neașteptate. Se repetă mai mult decît un articol de Julián Marías, care amintește veșnic de succesele lui răsuflate și aproape seculare, mă rog, adevărată știință-ficțiune. Ședința ar fi gata să se transforme într-un roman de tipul *Războiului lumilor* sau al ficțiunilor lui Arthur Clarke, ori ale lui Frederik Pohl... Dumneata, doña Concha, nu cunoști *Naufragiu în marea selenită ?* Nici *Nemuritorii ?* Ei, taci, nu-mi vine să cred !... Îmi pare teribil de rău, îmi pare rău pentru mine : eu am făcut totdeauna o excepție cu dumneata dintre cei din corul de sateliți ai lui don Carolón, sau don Caralampio, caraghioasa vacă sacră. Aha ! Te iert, desigur. Cu toate că nu-mi pot ascunde dezamăgirea. Pe cretinii ăștia am însă o boală ! În prima ședință pe care o s-o fac eu, Mario la Luna, o să mă îndrept spre începutul începuturilor, lăsînd în spate militari și politicieni, pînă cînd am să dau de cel care a scos pentru prima dată legea cu pedeapsa cu moartea și-am să-i scriu biografia. Presimt c-o să fie foarte sugestivă. O să încerc s-o aplic vreuneia din moacele as-

tea, să văd, am timp berechet să mi-o aleg, cea de la caserie, care totdeauna îmi dă banii ultimul, sau cea de la registratură, care nu dă niciodată curs cererilor mele interplanetare... Îți spun în secret, doña Concha, că n-avem nici o scăpare, trăim într-o societate fără nici un fel de respect pentru talent. Aici toți sînt egali, țîrcovnici și pontifi, zău că da. Mă rog, îți povesteam deci că o să-l invoc pe tipul cu pedeapsa capitală. Partea proastă e, mă tem, că n-o să-i prea înțeleg vocabularul, e posibil chiar să vorbească altă limbă. O să fiu nevoit să caut un mediu cu cunoștințe superioare, ceea ce precis va scumpi considerabil cercetarea. O pot folosi și pe cea pe care o am acum, e proastă foc dar scrie citeț, cunoaște engleza comercială, iar apoi o să fie cazul să caut un specialist care să traducă mesajele din planul astral. Sînt convins, ce mai, am dovada, că la Consiliul Superior al Cercetării Științifice din Madrid o să se găsească înfumuratul care să ne facă serviciul ăsta. E vorba de un centru acreditat în treburi de-astea referitoare la viața de după moarte... Am și eu, bineînțeles, greutățile și ezitările mele. Planul meu este, firește, ambițios și va costa bani. Iar la noi, cei care ne conduc, sub pretext că ne scapă de nu știu ce belele care ne pîndesc naiba știe de unde, nu dau pentru cercetare decît niște gologani amărîți. Din pricina asta, doña Concha, mă vezi la această adunare cu spiritul la pămînt, ce mai, lipsit de chef, de har. E limpede. Sînt sigur că

sărbătoritul o să-și schimbe partidul politic, dacă nu cumva o fi și făcut-o, în goana mare. Trebuie să fiu atent să obțin și eu vreun mic avantaj, e clar ? Tipul ăsta e inteligent, și încă cum. Ceva de speriat. Și o să reușească fiindcă nimeni, zău, n-o să-i pună piedici, descurcăreț și potlogar cum este.

— Mi se pare...

— Ba să nu ți se pară nimic, doña Concha, dumneata fii numai ochi și urechi și ține-ți gura. E cel mai sănătos. Trebuie să-ți mărturisesc că mă surprinde grozav că don Carlos nu și-a pus azi decorațiile. Regret din suflet. I-am fi putut șterpeli vreuna, cînd vine momentul îmbrățișărilor și, cum lui îi plac numai metalele prețioase... Am justifica foarte lesne gestul, vorbind de relicve, de amintiri cu valoare sentimentală... Drace, drace și iar drace !...

— Măi să fie, Mario, m-ai făcut praf ! Măiculiță, ce spici ! N-aveam de gînd să te scot din ale dumitale, ci pur și simplu mi s-a părut așa, că erai un pic, cum să-ți spun, cam trist, nu ? Acum văd că așa ți-e firea, și-ți cer iertăciune. Dom'le, cu relațiile pe care le ai pe-acolo, pe sus, prin ceruri, nu te întrece nimeni ! Dar ia zi, spiritele astea, prietenii dumitale, sînt și ele din cînd în cînd spurcate la gură ? Că dumneata, de, ce să mai vorbim...

— Doña Concha, îți interzic să iei în rîs adevărurile sacre pe care eu...

— Haide, haide, Mario, gustăm un pic vinul ăsta, de Valdepeñas și uităm de necazuri ?

— Foarte onorat, doña Concha.

— Ce bine, iată-te înapoi pe pămînt... În sănătatea noastră !

— În sănătatea noastră !

— Scuză-mă o clipă, vreau să dau un telefon... Nu uita să-i transmiți salutări din partea mea tipului ăla pe care vrei să-l cauți. Dacă secția de publicitate îți poate da o mînă...

— Doña Concha, îți lași aici cartea lui don Carlos, și e cu dedicație...

— N-AM CÎȘTIGAT NIMIC cu schimbarea asta, e limpede. Greve și iar greve, iar Patria, între timp...

— Mă rog, chestia asta cu Patria e un concept care se poate revizui.

— Dă-mi pace ! Patria și unitatea ei sînt două lucruri absolut de neatins. Și parcă sîntem nebuni, ne aflăm într-o prăpastie. Dictatura devine indispensabilă. Bate la ușă.

— Iată ce-i, uneori merge să vorbești de Patrie. Dar așa, la un banchet, oricît de modest ar fi... Las-o baltă !

◆

Ăștia cîrtesc din orice motiv, iată c-au scos acum mitul Patriei, așa, cu majuscule, spun Patria cu emfază, de parcă n-ar mai putea exista nici o altă patrie nicăieri pe lume, au cumpărat-o pentru ei exclusiv, ca fotografiile de pe la nunțile aristocratice sau folosirea terenurilor de vînătoare, sînt nemaipomeniți junii ăștia, da dom'le, iar mie mi se pare că prea au îngrășat patria asta, au făcut-o zdrahoană, vulgară, cu leul de pe stemă tîrîndu-se umilit,

— Patria e reprezentată de valorile noastre spirituale cele mai înalte, iar acestea, la rîndul lor...

— Fleacuri ! Nu-i vorba de locul unde te naști, ci de cel unde halești. Întreab-o pe fata asta frumoasă, aici de față, María José Fernández del Milagro. A făcut Universitatea, ca atîția dintre noi cei de față, și ce-a făcut Patria cu ea ? I-a dat un loc secundar, sau de mîna a treia sau de înmormîntare, fiindcă al ei era ocupat de unul din nerușinații cu pile. De obicei, Patria nu se poartă frumos cu adevărații ei patrioți, amice. E mai curînd mașteră. A spus-o Lope [1], așa că nu-ți mai da aere și jos pălăria.

— O fi fost ceva la mijloc ! Eu...

◆

cu coiful tras pînă la nas și s ada sîngerîndă, și o întreagă listă de bătălii, lungă cît cartea de telefon, și mai multe continente după ea, că nu există nici o palmă de pămînt fără un mormînt spaniol, *și dă-i cu olé, simpaticule, ți-o spun eu, stewardesa, acuma o aclamăm pe Fecioara Macarena și pe mama care ne-a făcut, ea care-i atît de senină și niciodată singurică, și o ținem tot așa, cu certuri la tot pasul și fără motiv, iar morții sînt prezentați cu toate accesoriile în lucrările erudite ale lui Sánchez Albornoz, bărbat ilustru și liberal demn de crezare, fost președinte al celei mai fantomatice*

[1] Lope de Vega.

— Marijose, pune-ne niște muzică bună. S-auzim tangoul ăla pe care l-ai promis șefului, că azi colegul ăsta al nostru e cuprins de furie epică și-o să ne bage în altă încurcătură pe care o s-o scoată din mînecă, legată de obținerea de indulgențe de la Papa, în lupta cu necredincioșii. Trăiască Conciliul din Trento și papucii de casă !

— Pînă la urmă o să mă supărați de-a binelea și atunci...

— Acum mai și amenință, ia te uită. Ascultă tangoul... *„nu prea înalt, curat și chel, rezervat ca un tată, n-am să-l uit niciodată pe bărbatul care a vrut să-mi ia un apartament..."*

◆

Republici care a ființat vreodată pe meleagurile astea ale Omenirii nenorocite, halal tangou, cu fetiță și tot restul. Cît despre bătălii, a mea e pe tăcute, fără praf de pușcă și fără strălucire și semnale de atac, fără lozinci pe zidurile catedralelor sau primăriilor și fără coronițe cu lauri ofiliți pe la aniversări, nimic din toate astea, ci doar anonima strădanie de zi cu zi, într-o odaie închiriată ce dădea spre o curte, cu miros de legume gătite mereu de portari și cu sforăiturile celor care dormeau duși năpădind prin deschizături, pierzîndu-se spre pătratul de cer albastru, și așa, cu tranzistorul urlînd la maximum Spania nu-i decît... Unde mi-o fi căruța..., *uneori mă năpădește nostalgia după orele alea frămîntate, e drept, dar pline de o speranță curată, speranță de tot ce*

„M-a văzut îmbrăcată în violet..." Iată aici și o morală patriotică, patrioți de-ai tăi, bineînțeles : *„...și am sosit din Andorra, n-am nici tată nici mamă, cutreier lumea în căutarea iubirii..."*

— Ce lanț de tîmpenii. N-am mai auzit niciodată așa ceva.

— Se spune : „cu excepția situației de față".

— Unde-i morala mea, de care vorbeai ?

— Acum, ascultă, ascultă... La-la... tra-la-la... *„ziua te faci că nu mă cunoști, dar noaptea îmi dărui iubirea-ți"*.

— Of, sînteți imposibili. Cine rîde la urmă rîde mai bine. O să fie exact pe dos. Și cu asta, basta, nu mai zic nimic.

◆

se poate, mai știu și eu, de bani, de iubire, de a merge cu pas hotărît și cu fruntea sus... dacă într-o zi se prăbușește avionul cu mine înăuntru, nici barem o nenorocită de pensie, nu zic una din alea extra, ci din cele obișnuite, că doar de-asta sînt tînără, mama dracului de treabă, și apoi se spune că noi femeile vorbim urît, dar asta n-ar putea s-o spună altfel nici Camilo Cela, decît poate într-un articol furibund din Interviu [1], *unde i-ar fi ușor să strecoare așa ceva printre umplutura de rigoare. Ce tîmpenii despre cartofi mai debitează papagalul ăsta înzorzonat, toate bune și frumoase, dar aș vrea să știu cîți a curățat ea cu mîinile ei, atunci să vedem, că eu una a trebuit să curăț o groază*

[1] Titlul unei reviste spaniole.

— Dragă, ești cam aiurea, zău. María José, eroul ne-a lăsat în pace. Cum o duci ? Locuiești tot acolo, în apartamentul ăla micuț ? Cînd ne dai vestea cea mare ?

— Dragul meu, nu prea am de gînd. Mă simt foarte bine așa, fără să fiu legată, pînă o să văd ce se mai întîmplă. Acum, noi, femeile, ne afirmăm din plin. Era și timpul, nu ți se pare ?

— Da, bineînțeles. Chiar și la televizor sînt campanii despre condiția femeii și alte chestii de-astea.

— Las-o baltă ! E de ajuns să menționezi televiziunea noastră cu tema conversației să se

◆

pînă am reușit să mă angajez, iar asta-i o treabă în care-ți joci viața, și tot timpul ești pe meleaguri străine, de-ar fi să fie adevărată chestia asta cu nu-i nici un petic de pămînt fără un mormînt, *etceteraetceteraetcetera, azi mi-ar plăcea să am o căsuță la munte, aproape de oraș, ca să-l văd în depărtare acoperit de basca poluării, pe cînd eu respir aer curat, și să-mi pot duce copiii la școală, nu să trebuiască să plec la oră fixă și în întîrziere, veșnic cu sufletul la gură... Unde-ar fi chilipirul ăsta... În casa asta aș avea tot ce aveam pe vremea cînd eram copilă la mine-n sat, unelte de lucru, o coasă, o greblă, o bielă, polița de urcioare la ușa pivniței, atît de răcoroasă și plină de miresme, încă le mai am în nări... fotografia mărită a*

descalifice de la sine. N-o nimeresc deloc cei de-acolo, și ce-i mai rău e că sînt niște mistificatori și niște încrezuți fandosiți.

— Dragă, da categorică mai ești !

— Sînt singurii care vorbesc aici castelianana[1]. Ei și bărbații noștri de vază. Toți ceilalți vorbim spaniola, ce chestie ! Cu asta am spus totul. Bineînțeles, o folosim numai ca să strigăm ca din gură de șarpe, dar, mă rog, și asta e ceva. Să sperăm că Domnul o să trimită vreo calamitate colectivă și-o să le vină de hac. Fără să uite de Patria asta, de bună seamă, nici de tipul ăsta respectabil care ne amenința. Aten-

◆

părinților mei, puțin cam ridicolă, dar atît de ei înșiși, portrete și ilustrate venite de ici și de colo, toate cu adevărul lor, și reproduceri, Fecioara del Carmen și Pablo Iglesias[2]*, și Genoveva de Brabant, și Cristofor Columb luînd în stăpînire Lumea Nouă, îngenuncheat și suspinînd după regina Castiliei, doamna lui, ba chiar și vreun calendar de reclamă :* Casa Ramón, Vinuri și gustări, Uniunea asigurărilor agricole Steaua Polară, *almanahuri cu file detașabile, pe măsură ce trec zilele și pe care poți face însemnări diverse, și o mapă așezată dedesubt, ca să păstrez în ea facturile, scrisorile fără răs-*

---

[1] Termen sinonim pentru limba spaniolă, întrebuințat aici cu sensul de limbă spaniolă curată, neaoșă.

[2] Om politic spaniol, șeful partidului socialist (1850—1925).

ție mare însă, nu trebuie să cădem în cealaltă extremă, înțelegi ?

— Ce vrei să spui ?

— Că va trebui să facem totul din nou. Că va trebui să folosim literatura religioasă ca îngrășămînt sau ca fitil...

— Ești nesuferită !

— Sînt realistă și dornică să duc o viață curată. Totul să fie nou-nouț. Aici toate miros a putred ceva de groază, și azi mult mai tare, fiindcă n-am pile și viața mi se pare meschină, și sînt cu moralul la pămînt, adică, vorba cîntecului, sînt mai tînără ca ieri...

◆

puns, mostrele de dantelă și rețetele de bucătărie, și-aș avea la mine acasă ierburi mirositoare, fermecate, pentru toate relele de pe lume, ah, Doamne, cum mai străjuiau ulița, pline de semeție, verbinele, mărarul, virnanțul, răchitanul, nalbele, pătlagina, și mai ales va fi în toată casa o atmosferă caldă, caldă, știu eu prea bine cum, iar copiii mei, căci îi voi avea — de ce mă rog n-aș avea și eu copii? — or să crească, anii vor trece și mă vor face bunică, dar, ce mai, la ce să mă amăgesc, mă voi întoarce iar în apartamentul luxos din blocul turn anonim, toate etajele la fel, ascensoare, o mulțime de aparate făcînd același zgomot, înșelătoare litografii ieftine de Kandinsky sau de Miró, un Guernica *decolorat, tablouri pe care nu eu le-am cumpărat, or fi aceleași în tot*

— Și mai bătrînă ca mîine... ! Am nimerit-o, frumoasa mea, din plin ! În sfîrșit, televiziunea te-a făcut să zîmbești o dată...

— Îți mulțumesc, tinere domn. Dar dacă nu ne mai rămîne voința de a distruge, nu mai e nimic de făcut. Toate ne sînt de prisos, toate. Văd asta, uneori, cu o limpezime de mă dor ochii. Ne impresoară de pretutindeni cu același slogan : „Războiul trebuie dat uitării ! Trebuie ca toți spaniolii să se împace între ei ! Trebuie să începem să pășim alături cu toții !" O adevărată minunăție, ce părere aveți ? Și cine sînt cei care ne bat mai mult la cap cu

◆

blocul, asta ar fi bună, nu mi-a trecut prin minte înainte, ca să vezi, Marijose, dac-ar fi ca, grație misterelor legii imobilelor, să ne ducem în același timp, la o anumită oră, la toaletă, toți locatarii de la cele optsprezece etaje, cu aceeași carte sau revistă în mînă — bineînțeles că sîntem titularii contractelor, asta ar mai lipsi, că de n-ar fi așa... —, mi-ar plăcea să văd ce s-ar întîmpla, probabil că sîntem desenați astfel, cu diferite culori de cerneală, în planurile arhitectului sau în pliantele de reclamă ale întreprinderii care a construit blocul sau ale celor ce se ocupă cu plasarea apartamentelor, și din același motiv trebuie să suportăm supărătorul fond muzical și canapeaua care se face pat, poate o fi extensibil și visul în toate apartamentele, singurătate nemărginită a tuturor ageamiilor ăstia, la naiba cu ei, mă invidiază sau,

chestia asta, tocmai cei care, ce întîmplare, își exprimă astfel dorința lor vehementă de a nu ceda, de a fi mai departe nerușinații care comandă dintotdeauna. Bătrînii învinși repetă litania asta pentru că nu mai știu să facă altceva decît să repete, să repete orice, și cu asta basta. Nu-i vorba că ar vrea să ierte, da de unde, nu mai sînt în stare. Sînt vîrîți de-a binelea în roata intereselor, a consumului, a corupției. Au fost nevoiți să trăiască mai departe și s-au supus, ar trebui acum să dovedească în ce fel își treceau diminețile și serile, și își sporeau familia și părul alb... Acum li s-a îndoit

◆

cel puțin, așa zic, o să-ți dăruiesc un palat de duralex, *fredonează Guillermina acum, are haz, într-adevăr, și, odată ajunsă acasă, o să mă trîntesc pe sofa, istovită și respirînd greu, pe întuneric, uneori mi-e teamă s-aprind, să-mi văd și mai lucid restriștea, întoarcerea inevitabilă a inimii nefericite, o să-mi mai pun încă de mii de ori întrebarea* de ce-mi putrezește încet sufletul... de ce putrezesc peste un milion de cadavre în orașul ăsta ? *și înapoi, să-mi prezint din nou și cu zîmbete fațetele serviciului meu, pe plăcuța de la intrare stă scris stewardesă... stewardesă, da, la ce mi-a folosit cariera, licența pregătită luptîndu-mă cu necazurile și plină de iluzii nesfîrșite ? stewardesă, stewardesă, lumea spune cuvîntul ăsta un pic uluită și invidioasă, fiindcă se gîndește numai la că-*

definitiv spinarea. Iar ceilalți, cei care continuă să fie vizibili chiar dacă-și schimbă mereu croiala costumelor, ăștia... cum să dorească ei să spună ceea ce aparent arată cuvintele ! Cuvintele astea, în gura lor, nu înseamnă altceva decît continuarea înșelătoriei, a corupției, a disprețului lor față de orice demnitate.... Amintiți-vă de consacrarea, pe viață, a datelor cînd clanul își împarte dividendele sau sinecurile. O porcărie, vă spun că totul e spurcăciune, și la unii, și la alții. Spurcăciune cu toptanul ! Da, dragă, da, trebuie să refacem totul din te-

◆

lătorii, la învelișul strălucitor al profesiei, dar nu-și dă seama ce-nseamnă absențele lungi, viața netrăită, să respiri printre nori, și primejdia, pămîntul doar în treacăt, mă văd mereu într-o uniformă în care, e drept, mă simt foarte bine, dar... în realitate e costumul necazului și al deziluziei, de ce să mint, mă aflu aici la zaiafet grație vechii recomandații a individului ăsta cu relații, tipul cu regimul lui prezidențial care distribuia protecții și sinecure, și care l-a girat pe tata, dar ce se întîmplă oare cu viața mea ? Ce departe îmi par toate, Doamne, și cum mă mai prefac și mă minunez eu însămi de prefăcătoria mea, de duritatea cu care fac față situațiilor, de-ar fi viitoarea călătorie ultima m-aș simți neconsolată, adevărul e că-mi stă un nod în gît, sînt tristă, mă înăbuș fără pricină, pentru că iubirea asta — iu-

melie, începînd cu dicționarul și cu privirile și terminînd cu...

— Mă rog, e posibil să fii cam nedreaptă. Nu toți dintre învinși și-au îndoit spinarea...

— Iată ce-i, puținii care nu s-au supus, din orice motiv or fi avut, nu s-au gîndit cu adevărat nici măcar o dată la ceva. Au strigat numai, da, au strigat, au umplut văzduhul de țipete și de gesturi melodramatice, cică rușinea, cică onoarea sau dreptatea... Prostii. Ce-i mai rău în retorica asta a lor e că-i paralizată, înțepenită într-un moment al istoriei lor, istoria lor care nu poate fi și a noastră. Oricine cere animalelor ăstora o favoare, dacă începe prin a

◆

bire, ce mai cuvînt! — iubirea asta care odată și odată trebuie să apară în viață, pe care o purtăm în noi cu mult înainte de a ne naște, pasiune ce vine de departe, hrănindu-se din prima răsuflare de pe lume, am întîlnit-o, a fost a mea, a mea, a mea, și acum, deodată, s-a ales praful de ea, au rămas doar amintirile dureroase, m-a părăsit, asta e, m-a părăsit, ah, de-ar ști ăștia de aici, care mă tot întreabă cînd mă mărit și ce planuri am, ba chiar, făcînd cu ochiul, de aventurile mele, ei bine, da, m-a lăsat, și încă într-un fel urît, se săturase de mine, ce îngrozitor să-l aud că nu-i plac cadourile mele, mi-a aruncat-o clar în față, strigînd, să nu încapă vreo îndoială, toate șovăielile mele, orele mele de căutare sfîșiindu-mi sufletul, solicitudinea mea de izbeliște,

afirma că partidul lui a avut o comportare cu desăvîrșire idilică... Haide, dom'le, haide, puțină seriozitate! Nu face nici cît o ceapă degerată și ducă-se pe pustie!

— Ascultă, fată dragă, azi ai o dispoziție că-ți sare țandăra din orice...

— Aș, mi se pare că sînteți cu capul în nori. Nu vă dați seama de nimic. Nu vă convine? Vă e frică? De ce vă temeți? Toată bătaia asta de cap cu războiul, și dă-i cu războiul la nesfîrșit, nu mai e problema noastră, v-am spus doar. Nu-i vorba nici de perioada de după război, nici de cea franchistă, cu toată muzica ei, nu. Avem nevoie de ceva foarte diferit, un-

◆

dar nu era nimic de făcut, era sătul pînă-n gît de ironiile mele, de cuvintele cu dublu înțeles, de... de rochiile mele, de posibila mea bătrînețe, care începe să se arate, labă de gîscă pe la colțul ochilor, șuierături în respirație, înțepături în gît... Și nu știe sau nu vrea să știe că niciodată n-am spus cuvinte cu subînțeles, nici n-am făcut ironii, iar azi, cînd mi-a interzis pînă și să-i spun în șoaptă că-l iubesc, că am nevoie de el, că dorul de el mă arde și mă mistuie, azi nu știe nimeni, nici el și nici careva din nenorociții ăștia, mă rog, ăștia nici nu bănuiesc că există un bărbat cum ar spune ei rîzînd grosolan, nu, nu știu că nimeni nu-i-ar putea da, cum aș putea face eu, o iubire atît de perfectă, întreaga mea dorință de viață, i le-aș da fără să cer nimic în schimb, numai să-l aud, să-l văd, să-i simt capul odihnindu-se

de-or exista firește și greșeli, eu însămi nu știu cum ar putea fi, numai să nu aibă, pentru Dumnezeu, ceea ce se desprinde din discursurile și ziarele noastre, ceva atît de slinos, atît de... Atît de plin de atît. Trebuie să fie ceva în care să putem barem crede, care să ajungă să ne entuziasmeze. După cum merg acum lucrurile, nu putem afirma altceva decît că sîntem neamul cel mai tîmpit de sub soare. Pe dinăuntru și pe dinafară. Iar în ce privește murdăria de spirit, prima putere exportatoare. Da, dom'le, așa-i. Trebuie s-o sfîrșim cu toate, ca să ne putem dezmorți și începe să pășim cu fruntea sus...

◆

o clipă pe umărul meu, cînd îmi venea în brațe abătut și trist, fără să știu din ce pricină, și nu l-am întrebat niciodată, poate că nici el nu știa, și acum n-o să mai poată afla nicicînd că n-am vrut să-l sîcîi, că hazardul era cel care ne aranja în felul lui întîlnirile, eu aș fi fericită dacă m-aș așeza pe marginea patului său ori pe jos, să-i veghez somnul, tusea, slăbiciunea, ascunzișurile întunecate ale trupului, granița înșelătoare și caldă pe care soarele i-o desena pe piele, ce greu e să mă gîndesc la toate astea, cu lacrimi în ochi, la o înălțime de șapte mii de metri, o zi da și cealaltă tot așa, mereu departe, straniu și aerian de departe, acum totul e pierdut, supărările se țin lanț, nu știu cum să-i vorbesc, cum să fac să-l caut ori să-l întîlnesc, nu, nu știu, nu exis-

— Ia uitați-vă la mica noastră revoluționară, auziți ce spune...

— Asta-i partea proastă, vezi bine. Să iei totul în rîs, să dai frîu liber unei porniri copilărești... Ne afișăm astfel incapacitatea de a vedea că, într-o revoluție, oricît ar fi ea de neînsemnată, s-ar putea ascunde măcar voința de afirmare. S-ar putea trezi niște gînduri legate de extraordinara înșelătorie în care sîntem vîrîți.. S-ar putea demonstra cel puțin că nu există această imoralitate pe care și-au autodecretat-o magnații ce mișună în viața noastră publică, de orice culoare ar fi... În sfîrșit, v-am furnizat destul material ca să puteți scrie la

◆

tă hartă care să-mi fie de folos, și ies din casă cînd ar trebui să mă odihnesc, plec în mare zor să-mi umplu orele, un cinema, vitrine, excursii stupide, îmi înlocuiesc colegele, iau parte la reuniuni tîmpite, la banchete ca ăsta și, pe cînd lumea trăncănește, eu tînjesc de dorul copiilor care n-au venit niciodată, și al nepoților, și al întregii povești, fără subiect și fără deznodămînt, și o iau la fugă prostită, bucurîndu-mă că plouă, iarna asta a plouat mult, merg repede, cu capul în jos, ocolind canalele de scurgere, și pot plînge, fără reținere și din belșug, o mare de lacrimi, și-o iau pe stradă în jos, nu știu pe care anume și nici cît e ceasul, o stradă fără colțuri și fără pretexte să te oprești să-ți tragi sufletul, cum naiba să aibă vreun loc mai retras strada asta !

revista *Condiția femeii*, așa că dați-i drumul, profitați de ocazie. Haide, Nicolás, dă-mi te rog măslinele, nu mai sta cu gura căscată. Poate să-ți intre vreun zepelin din alea de-ale tale, zboară unele pe aici, pe sus, rătăcite, căutînd vreo palmă de pămînt ca lumea unde să se-așeze...

— Păi, după tine, ce-i aicea...

și mă liniștesc plîngînd, îmi lepăd necazul și vin la banchetul ăsta, da, și nu mai pot și nici nu vreau să-mi aduc aminte fiindcă, dacă stau și mă gîndesc, mă năpădesc atîtea și atîtea clipe trăite în comun, între mîngîieri și orbiri, și proiecte și întoarceri tenace și, cînd îmi amintesc cine am fost, chiar și memoria îmi face rău.

— Ce plăcere să te văd, Rosenda, scumpo ! Ce-mi văd ochii, ești în doliu ?

— Ah, dragă, m-am dat la fund în ultima vreme fiindcă am avut un mare necaz, știi ? Bietul socru-meu, dragă, a dat ortu' popii. Adevărul e că eu nu-l prea simpatizam, dar la urma urmelor era socru-meu și, mă rog, așa se cade. Știi tu, era atît de zgîrcit, că nu lăsa nimic de la el, și acum, ce mai, l-a ajuns pedeapsa cerului. I-a sosit ceasul și gata. Într-adevăr, cu o groază de binecuvîntări, ce mai viață și asta, nu uita că el a fost totdeauna de dreapta, de la bun început de dreapta, întocmai ca lăudărosul ăsta, sărbătoritul. Au fost colegi la Universitate, tovarăși de arme în vreme de pace și la război, amici de afaceri, de vînătoare. Se poate și mai bine de cît a ajuns ăsta de colo, fiindcă socru-meu, de, figura în Espasa[1]. Asta explică totul. Și de prin anii treizeci sau cam așa, încît... Bărbatu-meu spune mereu că faptul de a fi de dreapta, în țara

---

[1] Dicționar enciclopedic spaniol, numit astfel după editura în care a apărut.

asta, înseamnă să fii dat în mă-ta. Știi că Pedro e cam spurcat la gură și nițel intrigant și nerușinat... Deci, așa cum îți spuneam, bătrînul a început să se stingă pe la Crăciun, așa că s-a dus naibii escapada pe care o facem de obicei pe Costa del Sol, mă rog, o săptămînă la Benalmádena, cu măgărușii și cu cinematograful de acolo, dragă, ceva foarte mișto, cu șicul de prin toate localurile, că te respectă și te cunosc prin baruri și pe la piscine, și la cîrciumi și la primărie, ba chiar îți fac cîte o mică reducere pe la cîte o *boutique*... Păi ne-a înnebunit, draga mea, că i s-a sculat așa deodată, ba că moare, ba că nu moare, și dă-i cu o groază de doctori și de infirmieri, nu-ți mai spun ce s-a scumpit chestia asta cu medicina, că nu mai pridideam, le plăteam cît cîntăreau ei în aur și tot mai așteptau un bacșiș... Dar partea cea mai rea a fost boala în sine, draga mea, așa o boală, ceva dezgustător... Ți-am mai spus că el nu dădea de la sine nimic, nici nu scăpa măcar un vînt... Și să vezi ce chestie : l-a lovit o diaree că nu i-ar fi venit de hac nici stăvilarul unui lac. Curgea întruna, tu, cum ce naiba să curgă ? Fă-mi plăcerea și ascultă-mă, că povestea a fost de-a dreptul de groază, și-ar trebui făcut ceva la nivel de minister ca să se evite situații din astea... Închipuiește-ți că, de cum deschideam ușa, cu toate servitoarele, infirmierele, internistul, călugărița care-l veghea noaptea, și liota de ajutoare, te trăsnea un miros... Te făcea să dai înapoi... Unde mai pui că iarna nu puteam aerisi casa, că de, vîntul dinspre Guadarrama, pulmonia, înghețul, cu

pacostea asta cu economia încălzirea centrală ne lăsa baltă... Și mirosul, mirosul se băga în toate, intra în perdele, în covoare, în mobile și haine... Trebuia să ne dezinfectăm pe rupte, zău... Și chiar și așa... Ceva oribil, scumpo, oribil. În ciuda faptului că am apelat la tot ce-a fost omenește cu putință, ba chiar și la cele sfinte. Mai întîi i-am pus toate medaliile și decorațiile pe o pernită, la intrarea în dormitor, ca să speriem spiritele rele, că auzisem de o imagine făcătoare de minuni, nu știu pe unde, care ar fi putut curăți toată stratosfera, dar degeaba. I-am mai pus eșarfa și legătura nu știu cărei confrerii vestite, din alea ca la procesiunile din Andaluzia și Murcia, mă rog, n-are importanță, și i-am așezat la picioarele patului pelerina Fecioarei de la Rocamable, provincia Salamanca, cum intri pe dreapta, fecioară despre care se spune că are mari virtuți împotriva ciumei. În zadar, scumpo, în zadar. Mirosul trăsnea mai departe. Ca să vezi, un om cu atîtea relații distinse ! Cine ar fi crezut una ca asta ? Îmi dau lacrimile, firește. I-au adus o mulțime de indulgențe pe pergament, din alea de la Roma, și altele, pe hîrtie cu franjuri de la preotul din Béjar, orașul lui natal, al cărui fiu predilect era, să nu-ți vină să crezi. Vai, dragă, nu știu de ce spui necuviințele astea, și tu acum, ce chestie, de ce naiba ar putea face mai mult Papa decît parohul din orășelul său cel frumos, zău așa, ce mi-e dat să mai aud. Deci așa, parohul, care se numește don Pragmacio, și mai termină cu gluma... I le puneau pe pîntece, binecuvîntă-

rile sau bulele alea, sau ce mai erau, pe pîntece... și uneori i se mai oprea diareea. Dragă, destul de mult, un sfert de oră sau cam așa ceva. Ceea ce nu era rău, mai ales dacă te gîndești că leacul nu costa un ban. Mi se pare mie că tu nu prea ai respect față de stirpea și poziția socială a familiei mele și de-asta îți bați joc, dar nu mai poți de invidie, scumpo, că de, să ai la îndemînă atîtea chestii care să te ajute să mori cu bine... Și cînd te gîndești cîtă lume se prăpădește aiurea, nimeni nu știe cum și pe unde, prin naufragii, discoteci, slujbe religioase, războaie civile... În sfîrșit, cum vă povesteam. Casa socrilor mei, așa cum e, un adevărat palat, cu tot dichisul, că e inclusă și prin ghidurile turistice, puțea de la o poștă de-ți lua nasul, mare belea. Se știe doar : bătrînii mor din trei pricini : căsătorie nechibzuită, cădere sau pîntecăraie. Socru-meu a ales-o pe asta din urmă, și a ales-o cu entuziasm, draga mea, cu frenezie. Să fi văzut numai ! Parcă era cascada de la Mănăstirea de Piatră. La pîntecăraie mă refer, se-nțelege. Ne-am dus cu mostre din... mă rog, pricepi, tot consiliul de familie, la o ghicitoare faimoasă, dornici să auzim măcar că o să se termine curînd cu avalanșa aia. Ce casă grozavă avea, dragii mei ! Nu, nu, nici vorbă de tertipurile alea vechi, de amulete, vrăji, figurine de ceară, nici măsele de spînzurat, nici glob transparent de sticlă. Ah, scumpo, asta avea titluri universitare, din străinătate, și așa mai departe. Era omologată, ce mai ! Și niște mobile, și niște aparate...

N-ați mai văzut asemenea lucruri. Ce ne-a spus ? Ne-a cerut să-i aducem un fotoliu de acasă, cel mai elegant dintre preferatele bietului meu socru, cînd se odihnea sau citea. I l-am adus. S-a urcat pe el în picioare, s-a uitat țintă în tavan, ca să intre în transă, a stîrnit niște norișori de fum, din ăla care se tîrăște pe jos, ca la televiziune la dansuri, și-a holbat ochii și a scris, cînd s-a dat jos, bineînțeles, pe niște hîrtiuțe, trei la număr, cîteva cuvințele : „O să moară de asta". Soacră-mea a luat una, tremurînd, sprijinită de toți cei de față. Zău că păream un grup alegoric din alea pe care le făceam la liceu, la iezuite, mai ții minte ? *Decapitarea Mariei Stuart, Adorarea vițelului de aur, Răpirea sabinelor*, da, întocmai, numai că eram doar fete și îmbrăcate, prostii de-ale călugărițelor bătrîne... În fine, să vă spun mai departe : citim hîrtia. Stătea scris foarte pe șleau : „Diaree". Ce fețe am mai făcut, ce vrei ! Am spus „ah", am plătit-o și-am întins-o. Celelalte hîrtiuțe... Știam eu c-o să mă întrebi asta, ce era scris pe celelalte hîrtiuțe. Pe una, tot așa de simplu : „Fractură de șold". Iar pe a treia : „Căsătorie nepotrivită". Dom'le, la toate aveți voi de adăugat ceva ! Trebuie să recunoaștem cel puțin că ghicitoarea asta vorbea limpede și științific și era o persoană educată. Trebuia să se vadă în vreun fel că a trecut prin Universitate, zic eu. Mă rog, mai departe. Suportați ? Vă spuneam deci că mirosul pătrundea încetul cu încetul peste tot. La etajul de deasupra au organizat evacuarea militară a familiilor, de teamă...

Ei, și tu, cum ce fel de teamă ? Sigur că nu e o boală care să se ia în felul ăsta... Soacră-mea și-a cheltuit veniturile ce proveneau de la apartamentele din Gandía pe esențe de toate culorile, pe fumigații, hîrtiuțe parfumate, adevărate ruguri de rosmarin, levănțică, maghiran, chimen... Da de unde ! Am fi vrut noi ! Cînd mirosul venea de unde venea... Ce mai, pe cuvînt că... Sosea medicul : dă-i cu parfumul înainte de a deschide ușa, ceea ce nu-l împiedica să icnească de parcă era gata să vomite cînd intra și să-și lase paltonul pe balustrada scării. Venea studentul care-i făcea intravenoasele : dă-i cu parfumul, pregătește-i batiste speciale, să nu cumva să leșine pe cînd băga acul... Nu știi că de la o astfel de injecție, prost făcută, ți se poate trage o embolie, o chestie groaznică ? Știi tu ce-i asta ? Mă rog, trage-ți sufletul, o să-mi explici mai tîrziu, acum prefer să termin cu socru-meu. Cu mare greutate am făcut rost de o proastă din Manganeses de la Polvorosa, pe jumătate țigancă, pe care-am angajat-o special ca să-i țină studentului la nas tampoane pînă intra anti. La ce te gîndești, scumpo ? Anti, adică antibioticul, fire-ar să fie ! Ce naiba altceva ? Ascultă, nu-ți prea pică fisa. Bineînțeles, te impresionează povestea. Și stai că încă n-am ajuns la partea cea mai grozavă. Nici nu știu dacă putea măcar să înțepe în inundația aia de culoarea scorțișoarei, bătînd uneori spre verde, și noi toți așteptam, și știința în primul rînd, să se sfîrșească odată. Ce noroc, a fost o adevărată baftă

că în ultimele zile, trei-patru, totul era fără zgomot, așa, un fel de susur aproape vegetal, iar noi dă-i cu primenitul. Clotilde, jupîneasa de-o viață, s-a încăpățînat să folosim un sac de plastic, dar a trebuit să batem în retragere, fiindcă, să vezi, dădea pe dinafară. Ne-am luat la harță cu puținii vecini care mai rămăseseră în casă, deoarece jupîneasa a golit sacul la closet și s-a înfundat cumplit. Nu-ți mai spun ce-a fost, a trebuit să chemăm pompierii și adevărul e că nici ăștia n-au fost de folos, ar fi fost nevoie de un regiment de salvare a naufragiaților. Da, de bună seamă, și eu zic, Clotilde e o proastă fără pereche. Asta-i. Dar murdăria năvălea pe coridor, și acum era nu numai din odaia bolnavului, ci și de la înfundătură. Iar instalatorii, tot într-o petrecere. Destul că uniforma de cavaler, pe care tocmai o călcaseră să fie gata pentru înmormîntare, s-a murdărit într-un hal fără de hal, așa că, ce mai, nici naftalina nici istoria nu s-au putut pune cu avalanșa de murdărie. Mă rog, eu cred că sînt mirosuri și mirosuri, unele se întețesc și altele dispar, sau, în fine, sînt unele plăcute și altele urîte, întocmai ca în politică. Imediat, scumpo, imediat vă zic mai departe, nu mă bate la cap. Dacă tot am povestit pînă acum, sigur că n-o să las nimic la o parte. Ei, dom'le, și tu, cum să fi fost nevoie de mișcări submarine !... Niciodată nu ne-a ajuns peste glezne. Nici chiar așa, să nu exagerăm. Am trecut prin momente groaznice, închipuiește-ți, copiii care făceau zarvă pe coridoare își tot aruncau unii altora vina mirosului, și dă-i cu pîrîtul și

dă-i cu zmiorcăielile și cîrpelile : „N-am fost eu ! N-am fost eu !“ „Ba tu ai fost !“ „Mamă, sora noastră face prostii !“ Și-o țineau tot așa. Infirmiera Petronila, una din cele din schimbul de seară, a leșinat de mai multe ori, ba chiar a și delirat, și a scris la *Selecțiuni* propunînd un articol de divulgare a folosirii îngrășămîntului chimic-organic în cantități industriale. Asta a fost o nerușinare, că doar familia, mă înțelegi, își are drepturile ei asupra materiei în chestiune, nu-i așa ? Imaginează-ți o clipă că americanii, cum sînt ei isteți, se hotărăsc să exploateze ideea. Ei, păi atunci... Așa stînd deci lucrurile, noi toți aproape în pragul nebuniei, boșorogul ceru să vadă cursul bursei, și-a trebuit să coborîm de urgență, special pentru asta, să-i căutăm ziarele, că cele de prin casă se mîntuiseră cu corvoada asta igienică, zău. Și a citit numai ziarele de dreapta, întrucît, după părerea lui, datele din presa de stînga sau din cea liberală nu coincid niciodată cu cîștigurile lui. Asta era cel mai rău, că nu-și pierdea cunoștința. S-a iscat o ceartă de mama focului cînd a aflat că am aruncat sacul de plastic în loc să-l folosim... Un văr de-al lui, călugăr, a socotit că chestia cu bursa, la numai douăzeci și patru de ore înainte de moarte, a fost neîndoios un miracol, și așa i-a scris prelatului diocezei lui, nu știu bine care anume, ce mai, treburile astea sînt tare încurcate... Trebuie să-ți spun că bolnavul s-a înfuriat și a slobozit o groază de înjurături, fără să înceteze să facă ce obișnuia, și cu o lovitură nemaipomenită, scoțînd piciorul de sub cearșafuri,

a aruncat drept în stradă casetofonul, o minunăție de aparat japonez, adus, sigur că da, din Canare, la care... Cum, nu v-am spus ?... Of, iertare, unde mi-o fi capul, în fine, nu-i de mirare, cu treburile astea atît de serioase și cu zbuciumul pe care ni l-a pricinuit sărmanul... Da, cu gravitatea bolii și cu scumpirea serviciilor religioase îi puneam întruna o casetă cu rugăciuni la drăcovenia aia din Tenerife, cîte un intermezzo de orgă, nu-ți mai spun, draga mea, vorba ceea, paza bună trece primejdia rea, că în condițiile alea nu puteai ști cu siguranță ce drum avea să aleagă sufletul, pe cînd astfel... nu-i așa ? Mă rog, cum îți spuneam, furia lui îngrozitoare a pornit de la un fleac : un curs la bursă care nu i-a fost pe plac, în fine, o nimica toată. Așa cum îți zic. Apoi, ca să se liniștească, a cerut cremă de zahăr ars. N-am vrut să-i dăm, dar soacră-mea, care-i o bleagă, sări : „Sărăcuțul, lăsați-l, doar o s-o dea afară într-o clipă, o să vedeți. Hai, Rosendita, grăbește-te, adu-i lui tati o bucățică dulce, aurită, călduță, cum îi place lui, lui Guillermito al meu, sărmănelul, că-i așa de slăbit...“ Da, scumpo, soacră-mea vorbește așa, ce-ai crezut tu... Așa se scrie istoria, ce mai... El nu se lăsă mai prejos și-i răspunse în același fel : „Și tu, Pili, ce prostioare mai tot îndrugi, de parcă...“ Dă-mi voie să nu-ți mai spun, fată dragă. În sfîrșit... Să vezi numai ce-a urmat, nici dacă i-am fi mîncat noi crema n-ar fi fost mai îngrozitor. Ce ne-a fost dat să auzim... Bineînțeles că l-am văzut, cum spunea bunica, dar începuse să miroasă altfel. A

durat o veșnicie, ce mai, am căutat tot felul de vraci, unul tocmai din Morón de la Frontera, da, de-acolo de unde-i și cocoșul cel vestit [1]... Am încercat de toate. Și bătrînul ne amenința întruna că se ridică și că o să ne arate el ce-o să ne facă. Da, da, rîzi, ție-ți dă mîna. Doctorul de la Asigurările Sociale zise — din ușă, se-nțelege, că nu îndrăznea să intre de miros, și decreta după miros cum avea să evolueze boala etceteraetcetera — zise că în curînd era de așteptat să-i iasă murdăria pe gură, dar nu așa, în stare lichidă, ci solidă, cu o formă definită. Dar, bineînțeles, s-a înșelat. Medicul spune și Domnul dispune. Nici vorbă. Dă-i mai departe cu rîulețul fără zăgaz, cum zicea bărbatu-meu. În schimb, trebuia să-l fi auzit pe bolnav: că o să-i vie el de hac doctorului, că dacă șarlatanul ăla credea că la vîrsta lui nu știa la ce folosesc lucrurile, o să-l bage-n... Ce potop de înjurături, dragă! Portăreasa le-a auzit și, pe chestii de dușmănie politică, s-a dus cu povestea la toată suflarea, așa că faima de cucernic și de om educat care făcea aureola lui tati s-a topit cum nu-ți închipui. Mai ceva ca vata de zahăr. Am venit acum la banchet fiindcă mă dădeau gata amintirile, atît de dureroase, atît de dezgustătoare, ah, da, dragă, sper să mă înțelegi... Trei luni încheiate, mie-mi spui... Atîta murdărie, și niciodată nu trebuia să pară murdărie, ne străduiam să nu pară, mai ales cînd primeam vizite, o grămadă de domni din lumea bună

[1] Aluzie la un cunoscut cîntec popular spaniol.

și de ștabi dichisiți, și de călugărițe fățarnice, toți îi dădeau zor cu rugăciunile, mișcînd din bot, și-i cereau Domnului un sfîrșit fericit, invocînd cu toții sfințenia și alte chestii de-astea. Tot ce vă povestesc vi se poate părea cam bizar, nu spun că nu, dar am trecut prin momente foarte grele, pe cuvînt, e totuși rudă, nu? Bineînțeles că am plîns. Cînd a venit legistul să facă certificatul de deces... Voi știați că trebuie să se amestece în asta și legistul? Închipuiți-vă că eu n-aveam habar și m-a impresionat teribil că, mă rog, pricep eu că legistul vine pe la crime și chestii de-astea, înjunghieri, bărbați asasinați, nu-i așa? dar în palatul lui socru-meu, care-i aproape monument național... Ei bine, a venit, s-a așezat pe burta cadavrului, apăsînd de mai multe ori și, văzînd că nu mai ieșea nimic, zise, aprinzînd o țigară, cred eu că nu prea era cazul, cu un mort de față care trebuia să impună respect, n-am dreptate?... Mă rog, a zis: „S-a sfîrșit. A murit. Săracul, acum nu mai are nimic de făcut!“ Și a plecat fluierînd. Credeți că a spus-o cu intenție ascunsă? Ascultă, scumpo, nu-mi cade bine s-o iei așa, cu toții putem păți una ca asta, vezi bine... De necrezut, tu n-ai avut niciodată acasă un mort din ăștia care să te țină pe jăratic pînă o mierlește?... Haide, dragă, ia zi de ce-a murit socru-tău, să vedem dacă a fost mai breaz, că bătrînii sînt toți la fel, se știe doar...

— Pe socru-meu l-a călcat un tramvai pe Paseo del Prado. A avut o moarte foarte curată, ce-oi fi crezînd tu?

— Te-am prins ! Pe Paseo del Prado nu-s tramvaie !

— Le-au scos a doua zi, în semn de doliu. Şi în familia mea sînt oameni importanţi, credeam că ştii...

— Dragă, nimeni nu te contrazice...

— Mă rog, în cele din urmă, comoara v-a lăsat în pace. Ce chestie cu scumpul tău socru... Şi a dispărut mirosul ?...

— Vai, nu mă speria, Conchita, te rog din suflet... Ai simţit ceva la mine... ? Îţi jur că...

— Draga mea, nu mai flutura atîta batista, pentru Dumnezeu, atîta parfum ameţeşte. Parcă-i otravă, aşa-i de puternic...

PE MINE, NICOLÁS BĂIETE, nu mă sperie munca, zău aşa. Şi afacerea asta la care lucrez acum merită, n-ai să crezi, pe cuvînt că merită. Şi nu m-am omorît din cale-afară, da de unde. Cel mai tîmpit a fost testul, ştii tu mania asta americană, iar şeful, alt cretin care-şi umple zdravăn burdihanul pe gologanii noştri crede în teste de parc-ar fi literă de evanghelie. Nici nu-i prea greu să te descurci, e de-ajuns să faci un pic băşcălie şi să ai ceva isteţime, însă, ce-i drept, trebuie să fii cu băgare de seamă, că pentru un fleac o poţi încurca, şi atunci-ai zis-o, Charles Boyer, adică,

DON CARLOS — *Da prost mai începe pierde-vară ăsta, mare neruşinat. Să spună că nu-l sperie munca... Asta s-o creadă el...*

. . . .

MARÍA LUISA — *Asta-i şi mai bună, zău dacă nu-i o pleaşcă...*

. . . .

mă rog, trebuie să fii deștept, să te prinzi, cum se zice, că de te lași copleșit nu nimerești nici un răspuns, iar întrebările sînt teribile. Dom'le, zău că sînt teribile. Mie mi le-a pus un slujbaș pomădat, nițel surd, ceea ce mi-a prins bine... Chestia că era surd, frate, așa că aveam timp să mă gîndesc un pic la răspuns, cu toate că, n-ai să crezi, tipul mă nota la țanc, nu mă lăsa s-o întorc deloc. Uneori mi se părea că-i un mare cretin care nu știe să rîdă defel, ce mai mutră, la naiba, ce mutră, și la tot pasul se întorcea să mă privească pe deasupra ochelarilor și-mi tot recomanda de zor să răspund cu sinceritate, cu sinceritate și numai cu sinceritate. „Pentru binele dumneavoastră“, îmi zicea el, fără să înceteze cu scărpinatul, uneori cu furie, probabil era plin de păduchi, s-ar fi putut ascunde, ce naiba, sau să-și desfacă brăcinarul și să-și pună niște vată îmbibată cu insecticid, din alea de le fac reclamă la televizor, care omoară fulger, ori, și mai bine, să și-i ardă cu niște teste făcute torță, nu crezi ? În sfîrșit, eu nu știu în ce consta „binele“ meu, cum îmi tot dădea

◆

MARÍA JOSÉ — *Atunci nu tu le-ai completat... Dacă-i nevoie de istețime...*

. . . .

. . . .

UN FOST COMBATANT — *Ce naiba oi fi știind tu despre păduchi? În război... Acolo erau într-adevăr păduchi!... Erau unii care îi țineau în cutiuțele de pastile de clorat și le*

zor, în răspunsurile alea așa de tîmpite, imaginează-ți, mai întîi nucleele, cică morale, cică materiale, cică practice sau ludice... Da, frate, ludice, adică... de joc, mă rog... Nu-ți aduci aminte de Gramatica latină a lui Barrigón, cea de la liceu, unde venea ca model pentru declinarea a doua *ludus, ludi,* masculin, adică joaca ? Păi cam asta-i, ceva în genul ăsta, ceea ce nu-i de folos pentru ce-i important în viață, ceea ce distrage, e foarte clar, băiete... Lasă mai bine pospăiala asta de latină și fii atent la chestionarul despre practică și pragmatism... Nu, nu... Nu-i vorba de o deformație a bărbiei... Chestia asta pe care o spui tu cred că se cheamă prognatism, ceea ce-i cu totul altceva, și tu, acum, nu mă mai zăpăci ! Nu sînt foarte sigur, dar bănuiesc că trebuie să fie o meteahnă distinsă, o manie, poate... Fii atent că treaba asta, prognatism sau cum s-o fi numind, au avut-o mulți regi. Și apoi... Da, frate, îți pun o groază de întrebări, în scris și prin viu grai, de te lasă cu gura căscată, pe cuvînt, așa cum îți zic. Cică dacă ți-ai urît tatăl, cînd și cît, și dacă ura asta o împărțeai cu maică-ta

◆

dădeau de mîncare frunze de salată, ba le mai și trînteau discursuri patriotice...

. . . .

. . . .

NICOLÁS — *Ludic... ludic... Ce tîmpenie o mai fi și asta? Nu-mi sună a nimic...*

. . . .

. . . .

sau cu nu mai știu ce altă rudă. Eu îi tot dădeam zor, se vede că pe blegul ăla care nota răspunsurile în mare viteză îl fericea nemaipomenit că ți-ai fi urît tatăl, era pesemne unul din distrugătorii ăștia moderni ai familiei. Progresist mai era funcționărașul ! Cică pe cine ai iubit mai mult și de ce. Cică dacă ai avut chef vreodată să-l muști pe taică-tău sau să te culci cu maică-ta. Că de cînd nu te mai masturbezi și dacă ai renunțat într-adevăr sau nu, și că, în fine, cînd ai făcut amor prima dată etceteraetceteraetcetera... Mă rog, e drept că chestiile astea le întrebau așa, mai cu perdea, față de cum ne lansăm noi în laborator cînd trăncănim pe tema asta, dar tot aia-i, e vorba de același lucru și așa, la rece, spus de unul de care ți se fîlfîie cu totul și cu totul... Nu mai spune, dar șeful, șeful și încrederea lui în teste... Nu poate trăi dacă nu aruncă o privire cît de mică asupra testelor angajaților lui, se vede că vrea să se dedice cercetării. M-a mai întrebat cînd am vrut să-mi omor prima iubită și dac-am dus-o în vreun loc pustiu cu intenția asta minunată... Ca să vezi cît sînt de cretini, parc-ar fi nevoie să cari pe cineva în pustiu ca să-i faci de petrecanie, cînd e de-ajuns să-l obligi să lucreze la vreuna din tîmpeniile pe care le finanțează tipul ăsta... Ah, m-a mai întrebat dacă am visat vreodată să am un monument în Retiro, și dacă prefer să fie ecvestru... Ce ți-e și cu chestiile astea ; ajunși aici, am șovăit nițel, că atunci cînd mi-a zis „ecvestru“ mi-a venit să-i cîrpesc una, fiindcă vorba asta n-o folosesc și nici n-o prea cunosc. Mi-a trebuit mult pînă să pricep nu știu ce naiba despre Newton, treabă care nu mi s-a părut serioasă și m-am eschivat cu un zîmbet complice, ca unul căruia îi pică fisa la toate. Am luat o mutră foarte gravă cînd individul m-a întrebat, ridicînd capul teribil

◆

GONZÁLEZ, FUNCȚIONAR — *Da știu că-s cu schepsis întrebările... Mă rog, bietul muncitor, se știe doar, întrebările astea, nu... Zău că da. Haide, dom'le, ce naiba ! De-ajuns ! Și-apoi mai vorbesc de drepturile omului... De cînd tot spun eu !*

. . . .

. . . .

DON APOLINAR, PROFESOR — *Mi se pare mie că tipul ăsta nu judecă deloc. Inventează. Secătura naibii !*

. . . .

. . . .

◆

NICOLÁS — *Mda, se vede bine unde vrei s-ajungi. Ecvestru, de, ecvestru ? Și ce încă ai mai pofti... ?*

. . . .

. . . .

PEPICO, CHELNER — *Haida-de !...*

. . . .

. . . .

ALT CHELNER — *Pe toți dracii !*

. . . .

. . . .

de agresiv, dacă mai uram Statele Unite și pe generalul Franco. Pentru orice eventualitate, i-am zis că niciodată n-am urît aceste două ilustre entități, asta ar mai fi lipsit! Amărîtul ăla păru că se mai liniștește, se scărpină pe îndelete și se arătă mai amabil de-atunci în colo, și zău că a mai durat mult, de necrezut. M-a sîcîit insistența cu care m-a tot întrebat despre „prima dată". Pesemne i-a îndrugat cineva verzi și uscate, că o ținea tot una și bună, că dac-a fost cu spălătoreasa, pe terasă, ori cu dădaca sau cu naiba mai știe cine. Devenise destul de impertinent individul, ba chiar a făcut aluzie la niște întîlniri pe miriște, în vacanță, la țară, cu încă alți trei sau patru, ce mai, amor în grup, ce naiba și-o fi închipuit tipul, că doar aici, la noi, moravurile sînt mai decente, asta-i bună! În sfîrșit, ce să te mai bat la cap, că tot n-aș termina cu povestitul. Partea proastă e că, după blestematul ăla de test, îmi tot trec prin minte întrebări și răspunsuri să rămîi mască. Noroc că n-am de gînd să supun pe nimeni la teste, că de nu... Zău așa, frate, ce întrebări aș mai pune eu!... Nu,

ALT CHELNER — *Din ce în ce mai bine!*

. . . .

. . . .

ROSENDA — *Totdeauna mi s-a părut mie că mă rog.*

. . . .

. . . .

ce curios, ca să vezi, de călătorii nu m-a întrebat deloc. Zici asta din cauza zepelinelor și așa mai departe? Nu, îți spun că n-a fost vorba în nici un fel. Ascultă, ce-ar fi dacă într-o zi i-am face șefului un interviu-test, să vedem pe unde scoate cămașa? Acum am căpătat ceva experiență în materia asta. De bună seamă că va da niște răspunsuri colosale, ca și mine, mai ales în privința problemelor religioase, nu-i așa? Că el, la tema asta, e priceput nevoie mare. Poate fi întrebat oricine de la serviciu: întreprindere model, cetățean care servește ca exemplu, contribuabil a-ntîia... Ai să vezi tu, da, da, cînd o să se poată cumpăra pe la tîrguri ficat de contribuabil, că nu sîntem prea departe de așa ceva. Da, ai dreptate, m-au întrebat și de lecturi, dar aici am fost cam pe dinafară, fiindcă nu-i știu pe scriitorii din exil. Am cam dat-o în bară și în materie de Aca-

LOLITA — *Da, bineînțeles, tu și cititul, ce să zic!...*

. . . .

LOURDES — *Ce bătaie de joc... Și-n vremea asta, ceilalți...*

. . . .

GONZÁLEZ — *Ce mai punte ți-aș da eu!... Să n-o poți duce...*

. . . .

NICOLÁS — *Dom'le, ce m-aș mai bucura de l-ar mînca odată... Nu păduchii, crocodilii!...*

demii și de Universitate, că în privința asta, mă rog, ce să-ți mai spun. M-am decis să nu inventez, ca nu cumva s-o încurc și să fac vreo gafă. Pe deasupra, nici nu-i nevoie să răspunzi la toate. Și iată-mă deci, Nicolasito, patru ore pe zi, niciodată întregi și contînd o zi de lucru, sîmbăta liberă, mereu cîte-o sărbătoare, patru luni vacanță, cadru calificat, gradații tot la trei ani, două prime extra, la tot pasul cîte o punte, așa că, ce mai, mișto de tot, băiete. Invidioșii n-au decît să crape... Nimic mai grozav decît să te ai bine cu șefu'. Ai văzut că mi-a dat cartea cu dedicație ? Cum, e la fel ca la tine ? Și eu, care credeam...

— Ascultă, Timoteo, acum că s-a sfîrșit necazul cu testul, n-ai rămas cu niște mîncărimi ? Fiindcă uneori, și tu, zău așa...

— Du-te-ncolo cu prostiile tale... Iar babalîcul ăla de González, acolo, în față, nu vezi că n-a făcut altceva decît să mormăie printre dinți în timp ce-ți povesteam despre teste, de parcă-și bătea joc de mine ? E un tip nesuferit foc... !

Testele astea trebuie că au ceva bun, cred eu ; e pentru prima oară că nu vorbește de Real Madrid, nici de pronosport, nici de viața particulară a nimănui, nici de aventurile lui nocturne... Ce de chestii s-ar mai fi putut băga în întrebări, și astfel am fi aflat dacă sînt adevărate sau nu !...

— DUMNEAVOASTRĂ, DOMNULE PROFESOR, mi se pare că ați scris o carte. Așa am auzit. O carte nostimă dar, în fond, tare tristă. O culegere de povestiri, mi se pare, pe care înainte le-ați publicat în reviste... În *Ya* ? Ah, în *Insula*, spuneți ? Unde ?

— Astea-s chestii de mai demult... Da, poate vă referiți la istoriile cu taximetristul guraliv...

— Da, la astea !... Ba chiar am auzit că toată pălăvrăgeala șoferului figurează și prin cărțile alea care se vînd ca să-i învețe pe străini să vorbească...

— Da, așa-i, aveți dreptate.

— O fi ceva interesant, cred eu, și dacă, așa cum se spune, e foarte hazlie...

— Așa se zice. Ceea ce nu se știe e cum am scris eu cartea, cum s-a născut...

— Și cum a fost ?

— Păi, să vedeți... Am dat peste șoferul ăsta într-o noapte cînd luasem masa în oraș și mă întoarcem acasă obosit, plictisit de moarte. Știți dumneavoastră cum sînt mesele astea în oraș... Uitați-vă la vecinii noștri și-o să aflați îndată, să nu plecați cu regrete și îndoieli. Toate-s

cam la fel. Iar șoferul mi-a povestit, bineînțeles, totul sau aproape totul din ce-am pus în istorioară, dar mi-a mai zis și altele. Ceva care n-am știut niciodată cum să redau. Șoferul îmi fusese coleg de școală, prieten de cartier, la vîrsta cînd puștii fumează pe-ascuns, pe scară sau în closet, și mestecă apoi pastile cu mentă ca să le treacă mirosul. Am fost împreună la școală, îmbrăcați cu aceleași șorțuri albe, probabil cu pete de cerneală identice pe manșete, am avut aceleași răceli care reveneau cu aceeași punctualitate... Am băut ceva împreună, într-o cîrciumioară de pe Costanilla de San Pedro, în cartierul nostru, o bombă urît mirositoare, aproape goală. Cîrciumarul ne privea bănuitor, convins că puteam fi niște nebuni agresivi, mai știi, poate chiar niște teroriști... Așa era de curios amestecul de rîsete răsunătoare și de tristeți neașteptate, adînci, înconjurate de o liniște împietrită și stranie. Vedeți... Ne tot aminteam... Halal sport ! Cutare, cutărică, cutărescu... Parcă treceam în revistă o fotografie cu un grup numeros, din alea de care făceam o dată pe an, în iunie, cînd terminam cursurile, pe terenurile virane de pe strada Almendro, acolo, la un pas de locul unde stăteam. Și dă-i cu păhărelele, unul după altul. A trebuit s-o luăm din loc, fiindcă închideau. Ne-am petrecut noaptea împreună, dînd raite pe niște străzi de prin jur, vă închipuiți, de prin cartier... Ba chiar ne-am apucat să cîntăm o clipă, la o flașnetă ce se afla la poarta unei case — iar paznicul de noapte

ne-a dojenit — un focos pasodoble de coridă, mazurca *Luisa Fernanda*... Vreme de două ceasuri totul a fost aidoma ca *atunci*... mă înțelegeți ? Strigătele, păsările, jocurile, procesiunile, rufele întinse la uscat prin balcoane, petrecerile, idilele fraților noștri mai mari, femeile ușoare care ne vindeau, pe la colțuri de stradă, pocnitori, lemn-dulce, gumă de mestecat, afișe, focuri de artificii și ilustrate cu Mary Pickford și cu Mirna Loy, cu Tom Mix și calul său Malacara, și nuduri artistice din *Stampa*, ba chiar reînviară în amintirea noastră plimbările liniștite ale parohului, în după-amiezele aurite de iarnă, prin claustrul de la San Andrés, stînd de vorbă cu părinții noștri... Numai cînd s-au ivit zorile, forfota de mașini și lipsa clopotelor ne-au făcut să ne dăm seama că totul se schimbase, că noi nu mai eram aceiași... Am înțeles, cu rușine, că eram singuri, că dintre prietenii noștri cutare și cutare muriseră în război, blestematul de război, războiul ăsta de care dumneavoastră, învingătorii, sînteți atît de mîndri, vedeți bine, lor nu le-a folosit la nimic că s-au dus să se împărtășească de Paști în grup, doi cîte doi, cu pantofi puși pentru prima oară, primind la desertul din ziua aceea cîte o mandarină în plus, poate și o seară de mers la cinema, ca premiu...

— A fost o întîlnire frumoasă...

— Știu și eu ? Mă sperie faptul că a trebuit să dau peste un asemenea om, cu limba împleticindu-i-se din pricina vinului prost, ca să-mi amintesc de lucruri, priviri, gesturi, îmbrățișări, ființe care au fost cîndva o lume a

mea și din care probabil că mi-a mai rămas mult în suflet... Ce durere neîmpărtășită, ce... Nu știu cum să-i spun, neputința asta de a reface măcar universul de atunci care a fost atît de vesel și de neștirbit, atît de fără fisuri, iar acum abia mă... Tristețe, spunea șoferul ăla de treabă, între sughițuri și poticneli... Să nu fie oare pur și simplu rușine, cum v-am mai spus înainte, rușine ?

— Ei, n-aș vrea să... !

— Nu, dumneavoastră n-aveți nici o vină, asta a venit așa, deodată. N-aș fi vorbit niciodată de așa ceva și, pe deasupra, nu vreau să vă stric prînzul...

— Totdeauna e plăcut să stai de vorbă la un pahar cu un prieten vechi, nu-i așa, don Apolinar ?

— Da, bineînțeles. Iertați-mă că nu mă pot opri din vorbit, parcă-s un mecanism la care cineva a tras arcul și acum îmi repet mie însumi același gest... Vedeți ce adevărat e că un pahar de vin roșu poate stîrni o groază de amintiri trăite... Obișnuite, e drept, dar... Mie-mi veneau în minte și, în vremea asta, evadam nu știu unde, scăpînd de sporovăiala taximetristului, îmi aminteam, cu paharul în mînă, de ceaiul și madlena lui Proust... Știți cine era Proust și care-i treaba cu madlena... ?

— Ei, sigur... E un scriitor faimos... Cred că-i franțuz, nu prea-s la curent cu literatura...

— Păi da, de ăsta-i vorba. Îmi aminteam de Proust și de madlena lui, și taximetristul se desfăta evocînd, aproape pipăindu-i — așa erau de mari ! — sînii Doroteei, o fată din banda

noastră, care a lucrat la metrou, s-a măritat și s-a dat la fund. Poate bombardamentele, poate exilul...

— Dacă faceți vreo încercare s-o găsiți, poate că...

— Nu, n-o să mai trec niciodată prin partea aceea a orașului, și mai ales pe la cîrciumă. Trebuie să lași totul așa, să nu-i strici amintirea, s-o păstrezi neatinsă. Mi-e inima plină de cartierul ăla, nu plină, ci gata să plesnească, da, cum îmi mai plăcea să dau cîte-o raită pe-acolo în unele seri, prin cartierul ăla micuț al adolescenței mele, unde am învățat spaniola, limba mea, unde toate îmi inspirau o încredere absolută, ce n-aș da să mă aflu acolo cînd o să-mi sune ceasul, sînt convins că, în clipa în care o s-ating hotarul cel de pe urmă și-o să-l trec, o să fiu întrebat de cartierul acela întețesat de rîsete și jocuri, de nostalgii și sărăcie, și mai mult ca sigur o să bată iar clopotele bisericii, dangătul acela care chema la rugăciuni și la slujbă, și-o să simt cum mă învăluie o bucurie tainică, cum mă impresoară atîta strălucire, și-o să-mi culc încetișor capul pe piatra trotuarului, pe dalele unde, singur, jucam rișcă și arșice în toropeala după-amiezii de duminică, fără bani, poate cu bucuria de a fi scăpat de curînd de o boală, de o supărare, de o neînțelegere... Nu, n-o să mă mai întorc niciodată acolo, vă asigur... Cum spuneți... ? Nu, da de unde, din pricina blestematei de conjunctivite care a dat peste mine. Poluarea, știți, avem prea mult fum, mai bine zis prea multe fumuri, toți cei de-aici, fără excepție, știu eu

bine... Ah, uitam partea cu poanta : am plătit vinul roșu și tot ce mai consumaserăm, am plătit lichiorul de anason și gogoșile mîncate în zori și i-am plătit și timpul cît a stat cu mine, căci contorul taxiului a funcționat toată noaptea... Omul l-a dat înapoi de cîteva ori, cînd în raitele noastre am trecut pe lîngă mașină, un *seat* nenorocit, cu portierele într-o stare jalnică... Dacă, plătind, puteam scăpa de senzația aceea stranie de a fi petrecut noaptea dincolo de nu știu ce anume...

— Într-adevăr, domnule profesor, vorbiți ca de pe alte timpuri, cum ar spune Dolorinas. Nu vă înțeleg prea bine, dar sînt sigur că taximetristul ăla v-a povestit niște chestii foarte nostime, zău așa, fiindcă cei din breasla lui cunosc atîta lume, o groază de tipi care li se urcă în mașină în cele cincisprezece sau șaisprezece ceasuri de lucru, oameni de toate felurile... O să caut povestea asta a dumneavoastră, pe cuvînt. Unde spuneți că s-a publicat ? În *Ya ?*... Mă rog, o să fac rost... Acasă citim *El Alcázar* [1].

[1] Revistă publicată de extrema dreaptă spaniolă.

— TU, LOLINA, l-ai auzit pe Timoteo vorbind de test. Erai atentă ? Tu te ocupi de teste în biroul șefului ?

— Nu, e o psiholoagă cu nume străin, ca iahtul Conchitei Piquer...

— Probabil că se distrează grozav cu ea...

— Nu cred. E slabă, ciolănoasă, cam prăjină, cu ochelari, antipatică... Nu știe să rîdă, nici să privească decît înainte...*Sorry, sorry... Thank you*... Și cu asta, basta. Proastă de dă-n

Bineînțeles că l-am auzit, doar nu-s surdă, se întîmplă însă că se trezește în mine senzația asta amară de singurătate de fată săracă, aproape nebăgată în seamă, de cum apare șeful cel mare, stăpînul, atotputernicul, cel care ne-a tot ajutat s-o scoatem la capăt... Și individul ăsta a pus mîna pe tot ce-a fost al nostru, nulitatea asta, blegul și pederastul ăsta, ce mai, ne-a tot dat împrumuturi și iar împrumuturi, m-a angajat la el, cîte porcării trebuie să mai îndur, ceasuri fără sfîrșit zicîndu-i întruna că

gropi. Cu totul și cu totul. Nici nu știu cum le-o fi citind.

— Dar o fi cîștigat încrederea superiorilor.

— Așa-i !...

— Și s-o fi pricepînd la drăcia asta...

— Sigur că da !

— Dar cu tine nu se prind fleacurile astea, acum, cînd se zice c-or să ne facă teste la toți. Tu ți-ai cîștigat postul pe merit, cînd nu existau încă prostiile astea... Ce planuri ai pentru la vară ? În satul tău ? Mi se pare că ai o căsuță acolo, cu livadă...

are dreptate în ce-a spus ori a făcut, și trebuie să-l felicit c-a aranjat căsuța care a fost a bunicului meu, apoi a tatălui meu, și livada care se întindea pînă la rîu, și păduricea de plopi, care se umplea de culori și de păsări cînd venea luna mai sau iunie și zăpada se topea, iar el a pus mîna pe hîrtiile de proprietate, ducîndu-ne cu vorba că o să ne înlesnească nu știu ce naiba, și apoi... n-am mai prididit să cumpărăm doctorii, că doar cancerul nu iartă, și apoi dalacul care ne-a prăpădit oile, și impozitele, și piatra care a căzut, și incendiul provocat anul acela de greviștii de pe coasta de răsărit, distrugîndu-ne recolta, pe scurt, ticălosul ăsta a înhățat totul fără să lase un fir de pai, e o pasăre de pradă, și unde mai pui că trebuie să-i și zîmbesc, ne-a ajutat mult, toate mergeau așa de prost, iar el ne-a împrumutat sau ne-a avansat atîta și atîta, dar-ar

— Aveam odată... Acum vremurile s-au schimbat mult !... Ce loc frumos mai era !

— Nicolás și cu mine o să plecăm cu siguranță în străinătate. Trebuie să pierdem un pic aerul de provinciali... Și, călătorind...

— Trebuie să pierdem multe...

— Nu te înțeleg, Lolina. Dacă nu vorbești mai limpede...

boala-n el, nenorocitul dracului, el plătea uneltele, doctoriile, îngrășămîntul, apa de irigat, ce mai, toate au fost împotriva noastră în anul acela, că nici măcar să plouă n-a dat Dumnezeu, tot ce-aveam mai bun de mîncat erau niște bucăți de ciocolată roase de șobolani, iar el, făcînd pe generosul, ne aducea cîte ceva mai acătării, niște madlene, niște brioșe, odată a venit cu niște felii de șuncă, și noi mîncam bucuroși, crezînd că așa era el, bun, dar își nota totul, nici vorbă să uite ceva, poate nota de două sau de mai multe ori, pretextînd că n-are memorie bună, și-apoi ne angaja fără să ne plătească nici un salariu, sau ne plătea mai nimic, și ne copleșea în schimb cu multe sfaturi și cuvinte afectuoase, mă rog, rămînea el cu ceva ca să se despăgubească, ce tip fără scrupule, își băga nasul în toate, ce mai, nu-i scăpa nimic, ne-a făcut favoarea să ne lase să citim scriptele, ca să n-avem îndoieli că el a fost foarte bun, foarte cinstit, foarte dezinteresat, că a ieșit din chestia asta plin de datorii, zău

— Nu-ți fă probleme, nu vreau să spun nimic deosebit. Numai atît. Că azi trebuie să-l preamărim pe protectorul nostru, mai presus de orice. Merită din plin... O glorie națională care primește două decorații, o să iasă curînd la pensie și mănîncă niște ouă cu jumări. Nu mă mai îngîna atîta în gura mare, că or să înceapă unii să strige ura !... Să-mi trimiteți o ilustrată de pe unde o să puteți, ca amintire... Eu o să rămîn acasă, aproape sigur.

◆

că da, el nu voia să fim niște copii amărîți care se joacă cu pietricele și bile prin noroiul de pe la mahala, stîrnesc mila vecinilor și așteaptă în zadar, către seară, să li se întoarcă tatăl de la lucru, și tata nu se întoarce fiindcă-i la pîrnaie, naiba știe de ce, pentru că a furat ori a strigat ceva subversiv cînd a ieșit de la lucru, sau pur și simplu pentru că a îndrăznit să-și privească în față șefii, niște copii pe care toți îi arată cu degetul, și trîntorul de el ne aducea uneori niște tuburi cu penicilină, e bună la toate, la rănile care ies în gură de-atîta alimentație proastă, la pneumonie, la durerile de măsele, înțepenite de-atîta lipsă obligatorie de activitate, pentru bătrîni, cînd sînt gata să crape, și așa făcea cu aproape tot cartierul, puțin cîte puțin, acum există pe-acolo niște fabrici mari, n-a mai rămas urmă nici din haznaua care te trăsnea, chiar în mijlocul uliței, nici din balta unde ne scăldam, la umbra unui

— Vedem noi dacă la întoarcere n-o să aflăm că te-ai măritat !

— Ce prostie și mania asta să tot vorbești despre căsătorie... ! Nu mai există altă soluție ? Să mă mărit, eu... ! Grăsana de colo, cea care pare să aibă pe ea niște cauciucuri de roți și căreia nu i-a tăcut gura pînă adineauri, tot perorînd despre cartofi, zicea, acum o vreme : „Eu nu m-aș mărita pentru nimic în lume cu un om care suge capătul creionului, ce îngro-

◆

smochin uriaș, Doamne, cum îi mai foșneau frunzele cînd se stîrnea vîntul de miază-zi, cum se umplea de păsări somnoroase către amurg, mereu exact în același timp cu întoarcerea caprelor, ciobanul le lăsa la colțul uliței, singurele, iar ele veneau, deschideau poarta țarcului împingînd-o, și acum n-a mai rămas nici măcar capul uliței năpădite de soarele purpuriu al asfințitului și de cîntecele procesiunilor cînd treceau de Paști, în Săptămîna Mare sau de Sfînta Maria, în august, oh, această nemărginită nostalgie mutilată de a nu mai ști bine pe unde sînt pămînturile care au fost ale tale, ale tatălui, ale bunicului, străbunicului, stră-străbunicului, da, pămînt care și-a pierdut hotarele, și nu mai știi decît că e tare amar nodul din gît atunci cînd, în colțul străzii noi, te împresoară autobuze, tramvaie, taxiuri, camioane de transport, zgomot de motociclete și

zitor, asta ar mai lipsi !“ Și argumentul era că tatăl ei a fost scriitor, așa că... Ce părere ai ?

— Formidabil !

— Iar cealaltă, cea cu logodna veșnică, o fi știind ea de ce, da, dom'le, cea care cochetează cu parazitul ăla în doliu, îi zicea tipului ei, un blegoman pe care i l-a găsit don Carlos odată cînd i-a trimis la Doñana, după nu știu ce drăcie de păsări migratoare : „Tu să nu cari geamantanele, iubitule. Tu ai un titlu... Așa

◆

sirene, afișele politice țipătoare de pe ziduri, da, e foarte amar să înghiți în sec, amintindu-ți cît ți-au plătit pentru pămîntul ăsta inexistent, pămînt în care ai tăi precis că s-au gîndit odată să moară, poate i-or fi jucat vecinului o festă ca să-l mai lățească cu o palmă de arătură, luînd niște brazde mai către apus, ori către nord sau răsărit, și tu stai acolo, încercînd să te ferești de umbra asta care ți se lasă pe ochi cînd îl vezi, ca acum, etalîndu-și nesfîrșita bunătate, încîntătoarea-i amabilitate cu subalternii, prefăcîndu-se cu un aer de rănită modestie fără margini, și în adîncul tău te gîndești — ce răzbunare tîmpită ! — că ești fericită amintindu-ți de sandalele umile de odinioară, cu talpa întărită de trestie, cu nojițele negre răsucindu-se pe gleznă, nimeni nu-ți poate interzice să-ți vină în minte datele astea acum șterse în calendar, sandalele tale, nu pantofii de lux de acum, delicați, răsunînd pe marmura de la

că...“ Și era învățător de școală primară, bine măcar că era miop...

— Ei, și ce-i cu asta ?

— Păi eu n-o să mă mărit cu cineva care suge capătul creionului, și aici orice tip suge cîte ceva : creionul, degetul, leafa, palmele încasate... Nici cu cineva care să aibă titlu. Iar aici toți sînteți duci și conți, că doar nu învățăcei... Ce mai, n-am stofă ! Sfîntă Lolina, fecioară și secretară martiră, să te gîndești la

◆

serviciul unde agonizezi, serviciu de care el ți-a făcut rost, poate oi fi călcat cu opincile tale peste sîngele taurului mort în arenă, la corida de hramul sfîntului de prin partea locului, așa aveau să-ți dureze mai mult, sau poate că uneori nici n-ai putut s-o faci fiindcă erai desculță, nu-s vorbe goale, desculță și năucită de propunerile băiețoilor lascivi și bețivani, care-ți cereau la ureche ceva ce aveai să înțelegi abia peste cîțiva ani, iar acum, în schimb, cum te mai dor picioarele, ce tare, și te mai doare și capul și mîinile și vocea, totul, totul te doare numai cînd îl auzi, cînd îl vezi umblîndu-și în dinți cu scobitoarea, rîgîind, tîrîndu-și coada orgoliului său pe fața de masă murdară, și să nu-i poți spune, cu voce tare și liniștită, că barem la sărbătoarea asta veselă ar fi cazul să se joace, mă rog, vorba vine să se joace, de-a hoții și vardiștii, măcar o singură dată, mă rog, ce naiba să-i faci. Dumnezeu nu

asta, ca să le povestești copiilor, cu vremea. Și să ne bucurăm de viață, că-i scurtă...

— Ești nemaipomenită, dragă !

— Stai numai să vezi... ! „*Eu, foarte la locul meu... m-am îndrăgostit de un jucător de pelotă fără suflet, mare atlet... face dragoste ca un poet...*“ Au haz cuvintele cîntecului ăsta...

◆

bate cu ciomagul, om apuca și vremuri mai bune, și cît trăiești poți nădăjdui să-ți vină pînă la urmă apa la moară, da, de bună seamă, nu lipsește niciodată cîte un proverb ca să-ți ascunzi propria agonie de necuprins, așa-i... Am, în schimb, și trebuie să fiu mîndră de asta, o carte de-a lui, dăruită cu dedicație...

— DUMNEAVOASTRĂ, DOÑA LUISA, n-ați deschis gurița cît a fost banchetul de lung...

— Adevărul e că mi-a fost tare foame și, apoi, dumneavoastră ați făcut tot timpul onorurile cu conversația. Eu n-am avut nimic de spus, nimic care v-ar fi putut atrage în mod special...

◆

Nu știu la ce s-o fi gîndind șleahta asta de conțopiști pe cînd mănîncă sau stau de vorbă, mă rog, dacă asta se cheamă vorbit, că uneori... dă-i cu pisălogeala cu cartofii, cartofiorii, cartofoii și cu peștii profesorașului ăsta pedant, convins că are haz, ba chiar că spune niște chestii geniale, niște invenții nemaipomenite, demne de cea mai mare prețuire literară, ar vrea el, toarnă gogoși la mulți, dar nu-l înțelege nimeni, lumea rămîne cu gura căscată de-o palmă, ca și cu harababura aia despre zepeline, cu care face pe nebunul junele ăla nătăfleț, Nicolasito, caraghios mai e, e sigur că spune lucruri importante, își închipuie pesemne că ceilalți nici nu s-au uitat vreodată la o vrăbiuță,

— Nu vă prea vedem la întrunirile noastre, de la o vreme...

— Așa-i. Stau mai mult pe-acasă. Am prea puțină vreme ca să-mi văd de casă — locuiesc singură — și-mi petrec zilele de sărbătoare vizitîndu-mi din cînd în cînd rudele, care se tot

◆

mă rog, gata cu el, și ce să mai zic de porcăriile pe care le povestește Rosenda, mare proastă și ea, cu diareea nenorocitului de socru-său, straşnic ne-a mai împodobit prînzul, halal garnitură, zău așa, în schimb nu suflă un cuvințel despre cît a mai așteptat moartea babalîcului, dorind-o din tot sufletul, asta însemna ordine de plată, acțiuni, departamente, dublă locuință, că babacul era strîngător și a muncit zdravăn pentru ca apoi turturica asta... eu, María Luisa, grăsana prostuță, sînt o lumină față de ea, un zîmbet, o licărire, ce mai... Doamne, cîți tîmpiți circulă slobozi pe meleagurile astea, toți adresîndu-mi-se cu secretă compătimire, așteptînd cu toții să zic vreo gogomănie, încredințați dinainte că eu nu pot face altceva decît să spun trăsnăi și să-i admir, biata María Luisa, ce babetă, sărmana femeie, ce viață monotonă mai duce, și cît a fost de frumoasă, acum douăzeci de ani era trăsnet... mă rog, poftiți, dați-i înainte, gîndiți-vă mai departe la ce vă trece prin cap, rumegați idei despre viitorul vostru negru, că tare mai e negru pentru voi, fiindcă vă încăpățînați să vă

împrăștie... Se știe doar, cui nu-i dă Domnul copii...

— Îl pricopsește dracul cu o mulțime de nepoți...

— Așa-i.

— Dumneavoastră sînteți foarte frumoasă, elegantă, aveți multă distincție... Treziți invidii.

◆

împăunați din ce în ce, să vă prefaceți, să faceți pe nebunii în fața oricui vrea să vă asculte, și de fapt nu sînteți nimic fără ajutorul boșorogului de șef, vă are pe toți la degetul mic, înhățați de ceafă, vă disprețuiește și voi o știți și, cu toate astea, vă tîrîți mai departe, așteptînd o privire de-a lui, ticăloși ce sînteți, apoi aruncați toată vina pe seama lui Franco, sau a Constituției, trebuie doar să existe un țap ispășitor, niciodată nu sîntem în stare să ne recunoaștem mărginirea, să vedem că nu facem gaură-n cer, că ne supără să muncim, să citim, să ne gîndim, că acționăm doar din mîndrie, din simplă vanitate găunoasă cum nu se mai poate, ce gol imens în toată țara asta, zău așa, umplut numai cu ipocrizie și silnicii, o uriașă, copleșitoare minciună, toți mint, indiferent despre ce vorbesc, chiar și atunci cînd îndrugă verzi și uscate, ca acum, doar șeful cel mare știe că profită de prostia colectivă, își bate joc de toți, de propria-i umbră, de conversații, de posibile comentarii, ar trebui să-l auziți cînd, singur la el acasă, o să treacă în revistă ce i-a putut ajunge la urechi, și o să-i

— Ce chestii nostime, zău așa. Da, bineînțeles, treaba asta cu invidia nu e rară.

— Luisa, draga mea, eu n-am văzut niciodată cum arată invidia la față, așa că dacă spui tu...

— Ei bine da, eu am avut-o de atîtea ori în preajmă, încît i-am văzut chipul prea bine. Te

◆

ajungă absolut tot, de la a la z, că totdeauna se găsește cîte un prieten credincios care-i povestește la ureche ce pescuiește pe coridoare, prin baruri, birouri, stații de autobuz, cum o fi punînd el cap la cap informațiile astea, și cum aveau să se oglindească, după cîteva zile sau săptămîni, în învoiri, gratificații, avansări, călătorii, tot felul de prostii, dar și în cîte o concediere, asta negreșit, iar eu trebuie să stau proțăpită și aici, nu degeaba sînt șef de birou de prima categorie, și-mi prinde bine să lucrez mai departe la centrala laboratoarelor lui, ce mai, îmi e aproape de casă, am viața bine organizată, nu trebuie să fac altceva decît să aștept, să-mi satisfac cîte un capriciu și să aștept ca lucrurile să se schimbe cu-adevărat, trebuie să-l mulțumesc, pentru a evita să-mi ceară să mă transfer, chiar dacă, într-o zi, poate apărea aici o fată tinerică, și atunci, María Luisa, adio și-un praz verde, nu faci doi bani, ai să vezi tu, mă rog, ei și? odată o să se ducă totul de rîpă, totul o să rămînă pe la vreun colț de stradă, oricît pare de trainic, toți o să rămînem cu buzele umflate, chiar el cu șefia și cu

rog, Rosenda, dă-te puțin la o parte, scumpo. Îmi respiri în nas...

— Așa, Luisa, trebuie să vă alăturați tuturor mișcărilor actuale. Aveți spirit, talent, educație superioară... În afară de asta, sînteți încă foarte tînără...

◆

nerușinarea lui recunoscută, iar peste o sută de ani o să fim toți oale și ulcele, ce mă interesează pe mine acum e doar secretul meu, și la nimeni, la nici unul din îngîmfații ăștia împuțiți nu-i dă prin minte, Doamne, de-ar ști, mă ia cu fiori, veninul ăsta pe care-l au totdeauna pregătit, așa, de bunăvoie, ar zice că e o aventură de babetă, de femeie cu părul alb, care nu mai are sîngele fierbinte, și adevărul e că sînt îndrăgostită, îndrăgostită, pare-se că în vremurile de azi nu se cuvine nici să rostești vorba asta proastă, în-dră-gos-ti-tă-în-dră-gos-ti-tă, și mi-e teamă că e pe sfîrșite, fiindcă toate au un sfîrșit, dar a fost ceva minunat, atît de întreg, atît de perfect sub orice unghi îl privesc, deja nu-l mai simt aproape în dorințele mele, chiar și chipul lui încep să-l uit, abia de mai e doar o umbră bună, acum nu mai am parte de vacanțe, nici de mîngîieri, nici de coridoare și de camere cu mochetă unde să mă întîlnesc cu el, pe-ascuns, noaptea, sau în plină zi, ferindu-mă neîncetat de curioși sau de cunoscuți, cu o uriașă taină mîngîietoare numai a noastră, da, e cu mult mai tînăr ca mine, dar nimeni n-a

— Ah, tinerețea... Încă, spuneți dumneavoastră... Unde o fi tinerețea, cine o poate prinde din urmă ? Trăiesc și eu cum pot, mulțumită, foarte mulțumită, în apartamentul meu micuț, cu cățelul, cu canarul și cu amintirile mele. Pînă și obiectele din jur încep să albească : pendula, portretele, diplomele, pianul la care nu mai cîntă nimeni, tablourile vechi... Albesc

◆

pus calendarul în încurcătură, lucrurile sînt așa cum sînt și nu merită să le mai întoarcem pe toate fețele, nu se ajunge nicăieri, mai bine s-aștept, m-am convins, dacă se sfîrșește n-o să mai am parte de clipele acelea atît de dorite, de tovărășia lui alături, noaptea întreagă sau la repezeală, dimineața ori seara, nu mai știu sigur nici măcar dacă-mi aduc aminte de un moment concret, totul e o trăire densă, compactă în memorie, ce mai contează, de la bun început a fost el, îmi rămîne bucuria presimțirii realizate, o adiere, un tremur în colțul buzelor, și nu reușesc să mă-ntreb ce-a fost tot ce-am trăit împreună și a trecut, nici nu încerc să-mi explic, la ce bun ? acum e doar secretul cel de pe urmă, pînă și propria mea prezență în amintire mă obosește, ce n-ar da nătărăii ăștia să afle tot, cum și-ar mai freca mîinile și ne-ar țintui la stîlpul infamiei, cred și eu, nimeni n-are dreptul să dispună de sentimentele sale, de actele sale, nerușinați blestemați ce sînteți, stați acolo așa de spășiți și vă ascuțiți dinții

odată cu mine, de la o zi la alta, dar, așa cum vă spun, foarte mulțumite... Vorbim toți cu voce tare și ne înțelegem de minune...

— Mi-ar plăcea să vă aud odată, cînd stați de vorbă...

— Dumneavoastră toți, Concha, Timoteo, Nicolás, Dolorinas, don Carlos... Toți... Ne-ați înțelege, de bună seamă, cum să nu. Totul e

◆

împotrivindu-vă la toate, în orice clipă puteți crăpa de plictis fără să știți ce înseamnă să vă scuture trupul fiorul unui rîs, al unor mîini febrile, doar gîndindu-mă și iar i le simt mîngîindu-mi pielea, or să observe că zîmbesc, or să mă creadă toantă, treaba lor, mă rog, iată că se uită la mine amărîtul de fotograf, n-ai să poți să-mi prinzi niciodată aura asta care mi se prelinge pe chip, pe spate, ce mai, lingău afurisit, rămîi cu filmul tău și lasă-mă pe mine în pace, sigur e că... nu, n-o să-l mai văd niciodată, el trebuie să trăiască în alt fel, eu nu sînt o ieșire, o țintă, o soluție pentru nimeni, chiar dacă mi-ar cere-o n-o să mai dau fuga în veci la întîlnirile lui, e mai bine pentru mine să păstrez amintirea de acum, senzația asta intensă, pînă ce, după ani de zile, o să se stingă, o să se reducă la un „ah, da, bărbatul acela, povestea aceea“, e ceva atît de al meu că nu vreau să-l schimb pe nici o altă experiență, amintirea asta mă ține pe picioare, îmi dă curaj să merg mai departe, ducîndu-mă și întorcîndu-mă, mă obligă să dau binețe, să do-

foarte simplu. Vorbim despre vreme, despre noile obiceiuri, despre modă, despre prețuri... Nu, de politică nu. Și astfel simțim trecerea timpului, la ce să mai... Dimineața fredonăm, la prînz vorbim, noaptea ne cam întristăm de obicei nițel, cînd ne ducem la culcare. „Încă o zi..." Și oftăm toți deodată, în șoaptă. Televizorul nu ne place, e conceput pentru proști.

◆

resc, să ies ori să intru, să-i ascult pe toți sau pe nici unul, adică mă face să trăiesc veșnic, să fie tot așa mereu, ca-n versul lui Quevedo, și cînd mă gîndesc că a fost o apropiere neașteptată și cu desăvîrșire prima, ce îngrozitor, aici, în sufletul meu, cretinul ăsta mă întreabă acum de ce-mi arăt pieptul cu degetul, așa par lucrurile văzute dinafară, cui i-aș putea povesti eu una ca asta, ce inimă a vreunuia din semeni ar înțelege, cînd eu însămi nu știu să mi-o povestesc, să mi-o reînviu, și cît mi-ar plăcea s-o fac dar, îndată ce încerc, mă pierd, îmi ies din fire, îndepărtată și absentă, melodie pierdută, mireasmă purtată de o boare jucăușă, sperioasă, tot ce-am trăit trebuie să inventez încetul cu încetul, iarăși și iarăși, și niciodată nu izbutesc să umplu golul adînc pe care-l simt la fiecare pas, chiar și acum mă iau fiorii, Doamne, or să bage de seamă tîmpiții ăștia, am senzația că mă încolțesc, tremur ca înainte de a face dragoste prima dată, ah, cît de mult l-am dorit, și-i simt apăsarea, căldura, violența lui șuierătoare, și ating și număr la nesfîrșit cu-

Uneori, dacă fac vreo călătorie scurtă, la întoarcere avem încă ceva în plus de vorbit : ce anume am văzut, descrierea mulțumirilor pe care le-am primit și a fotografiilor copiilor... Curînd, din păcate, o să începem să avem tot mai puțini oameni de care să ne ocupăm... Viața, viața care nu face cale-ntoarsă, nici nu se poticnește... Faptul că vorbim singuri... Cine

◆

tele-i de pe spate, de pe chip, părul lui încîlcit, mă impresoară umbra din odaie, și mîna mea se întinde în căutarea sa, dau de tîmplele tale, de umerii tăi, de pîntecul tău, poate de sexul tău puternic, și-ți văd capul îndepărtîndu-se în nori ireali, ușori, pustiu ce se întunecă ceas după ceas, și iată-mă din nou orbită de ciudata mea tinerețe tîrzie, și tot ce vreau e să nu se mai repete nimic, nu, nu vreau să se mai repete, să rămînă în pace amintirea fugară a mîinilor tale, da, bineînțeles, cum să nu, iar glumesc toți pe socoteala mea că vorbesc singură, de bună seamă că ei vorbesc numai în tovărășie, dar dacă te gîndești la ce-au să-și spună, Doamne, la ce-au să-și spună, ah, cui aș putea povesti eu asta, și la ce bun să povestesc, da, uneori nici nu mai știu cum e lumina din ochii lui, ecoul rîsului lui, cine ar fi crezut, cînd pînă și vocea lui la telefon mă tulbura, da, mă înnebunea, cînd s-o sfîrși oare chinul ăsta cu banchetul, o să plec în grabă, aproape fără să-mi iau rămas bun, o să caut un taxi, o s-ajung la ora obișnuită, o să mă în-

vorbește singur o să vorbească într-o bună zi cu Dumnezeu, a spus nu mai știu cine [1]. Iertați-mă, trebuie să dau un telefon. Cu voia dumneavoastră...

— Ce timidă e femeia asta, vă dați seama? E ceva aproape patologic. Și încă e o plăcere să te uiți la ea, de necrezut c-a rămas fată bătrînă. Și are și ceva gologani, zău că da, că doar babacii...

◆

tind pe jos goală, pe covor, lîngă calorifer, și chiar dacă el n-o să fie, trupul meu o să înceapă să-l aștepte, nerăbdător, speranța și dorința confundîndu-se, iar el va veni, da, va veni, aud parcă zgomotul cheii, îi aud pașii pe vîrfuri, îi disting bine, se întețește iar flacăra ce mă însoțea de obicei în zilele bune, cea care mi-a dat curaj să străbat întunecata zonă a trecătoarelor sale înstrăinări.

---

[1] Aluzie la poetul Antonio Machado (1875—1939).

— DUMNEAVOASTRĂ, DON RUFINO, probabil că nu vă simțiți prea bine la sindrofiile astea zgomotoase, fiindcă, ce mai, totdeauna auziți ceva împotriva dumneavoastră, a clericilor. Se știe doar de demult: orice spaniol fie are vocație de preot, fie trăiește pe seama lor...

— Ce chestii spui și dumneata, Timoteo! Mă simt foarte la largul meu. Puțin mai înainte

◆

Nu știu ce-or fi gîndind ceilalți invitați, dar adevărul e că eu mă simt stingherit. Parcă văd cum merge fiecare prin cartierul lui, fără să existe cea mai mică apropiere sau comunicare între unii și alții, un hău amar chiar între vecinii de alături, toți uitîndu-se chiorîș, încercînd să descopere ceva scandalos în tonul frazelor, al tăcerilor, al privirilor, ăștia sînt niște oameni îngrozitori, cînd e să salute pe cineva, se uită întîi la pantofi, să vadă dacă sînt de calitate, pentru a proceda în consecință și a întinde mîna celui încălțat cu marca „Lotuss" și a da un picior celui cu niște papuci amărîți, bunătate, de, ce să-i faci? bunătatea cea mai grozavă, omul e făcut din plămadă rea,

ascultam fermecat... Povestea asta cu zepelinele pe care o spunea Nicolás !... Și testele alea, ce bine le descriai, cu cît haz...

— Cum mai merge cu Conciliul, Vatican al nu știu cîtelea, că mereu se tot vorbește de el... ?

— Băiete dragă, pentru numele lui Dumnezeu... Vatican II, asta o știu și copiii de-acum...

— Numai că eu, știți dumneavoastră...

— Da, bine, înțeleg, mă rog...

— Ia spuneți, treaba asta cu preoția e o afacere bună, nu ? Mormăi acolo patru rugăciuni și ține-te trai bun ! Zău așa...

— Ei, și dumneata, Timoteo, adevărul e că...

— Păi eu, în locul dumneavoastră, mă rog, aș face ca popa de la mine din sat, ce viață dulce ! Eu să nu știu !... Gras, înalt, cu ceafa groasă... Un stejar, nu alta. Uneori, în mijlocul slujbei, îl apuca sughițul și i se ridica pîntecele

◆

ăsta-i adevărul adevărat, nerodul ăsta pseudoliberal, care gîndește cu fundul, n-are habar nici măcar ce-i aia un conciliu, nici ce-a fost și ce n-a mai fost de cîțiva ani, mă întreabă numai cu intenția să se distreze, o fi crezînd că conciliul e vreun joc de cărți, de faci partide în toate serile cu ploaie sau ninsoare, de la cinci la șapte, pretext serios ca să nu lucrezi, să-ți bîrfești șeful și să te plîngi de starea proastă în care se află țara, grozav, păi să te... ce mamă de bătaie ai merita, ca să te înveți minte și să ai despre ce vorbi cînd mă

la fiecare zgîlțîială... De parcă voia să-i fugă prin cupolă, care era plină, bineînțeles, de tot felul de păsări... Poate că voia și burta lui să se ducă la vînătoare, mai știi ?... Ei, oricum, n-ar fi dat decît de o grămadă de pui de porumbel, că doar animalele le vînam noi. Cît despre ce primea bietul popă, ce să mai vorbim : ba la botezuri, ba la nunți, ba... Mă rog, știți dumneavoastră, morții cu morții și popa mîncînd zdravăn cu cei vii, cum se zice pe la mine. Se numea don Sabino și știa să castreze porci. Avea mîini de aur pentru treaba asta. Mai era mare maestru și la trișat la cărți. Să-l fi văzut bolborosind rugăciunile, totdeauna avea mare zor să sfîrșească, mereu mai avea altă slujbă, ori se grăbea să meargă să cineze sau să se ducă la hramul din satul vecin. Iar la spovedanie adormea : și iar i se ridica burdihanul în ritmul respirației... Vă spun eu... Asta da,

◆

întîlnești, cretin fără pereche, îți dau eu din plin motive să judeci preoțimea și cît e ea de progresistă... și Dumnezeu cu mila, că mare nevoie avem, trebuie să fie tare frumos să fii preot într-un sătuc îndepărtat, liniștit, cu un pumn de suflete, fără post de poliție, să ai ceva muzică, să ajuți să trăiască și să moară cîteva făpturi care n-or să se simtă importante, care n-or să știe ce naiba e un zepelin și n-or fi făcut în viața lor vreun test, n-or fi auzit nici un discurs... vor cultiva în pace cartofi, pentru ca, poate, un ins să primească a-

viață !... Și dacă tot mi-am adus aminte, spuneți-mi, dumneavoastră credeți că erau bune la ceva, acolo, sus, niște rugăciuni așa, spuse pe jumătate... ?

— Timoteo, dumneata ai luat-o razna !

— Iertați-mă, părinte, dar trebuie să fiți de acord cu mine : acum că, la dumneavoastră, la preoți, nu vi se mai observă nimic pe dinafară, și cum sînteți așa de progresist... Mă rog... Asta-i.

— Încetează ! Domnul știe unde ai să te oprești dacă o ții tot așa.

— Nu vă supărați, don Rufino. Sîntem doar pe aceleași state de salarii, nu ? Păi atunci...

— Da, da, pe aceleași state... Dar recunoaște că sînt totuși anumite nivele, anumite ierarhii, să zicem.

— Mda. Și în domeniul dumneavoastră sînteți avansat ? Trebuie să dați concurs, să fa-

◆

jutorul de șomaj, și, lucru rar, să și trăiască din el, încercînd să se adapteze, nu să iasă în stradă, făcînd astfel să crească foamea altora și deznădejdea tuturor... oamenii din sătucul acela probabil că vor înjura des și, depinde de locul unde s-or afla, vor fi tot timpul cu o ocară sau alta în gură și se vor socoti, pe față, niște bieți truditori, dar or să știe ce nume au stelele și cînd cad sărbătorile și, mai cu seamă, nu vor fi nevoiți să se supună umilinței de a ridica în slăvi ceva care nu merită... de vreo două ori pe an își vor face apariția și emi-

ceți teste sau altă bătaie de cap de genul ăsta... ?

— Ah, cred că nu prea. Eu sper, avînd în vedere condițiile mele cu totul speciale, că superiorii mei pe linie ierarhică mă apreciază, și că o să devin curînd arhimandrit. Iar peste vreo doi ani, canonic. Încă trei ani, și ajung și mai sus. Cum o să mă am excepțional cu prelatul, nu peste mult o să fiu propus ca episcop, și atunci să te ții. O să fiu chiar la cîrmă. Să vezi numai cum o să fac eu reforme acolo unde e nevoie...

— Și știți deja unde o să fiți episcop ?

— Într-o dioceză mică, la început. Pe cît posibil, fără guvernator civil, că de obicei ăștia sînt pisălogi și ignoranți. Apoi, odată arhiepiscop, o să vreau un oraș mare, cu mulți episcopi auxiliari. Cu un pic de baftă și de iscusință, în

◆

granții, întorși pentru cîteva zile, și ce le-ar mai plăcea să rămînă, să se tolănească pe jos și să nu se mai ridice, că tare te mai dor oasele cînd muncești departe de casă, și or să se fălească arătîndu-și zorzoanele noi, costumele țipătoare, mașinile bubuitoare, mereu cu o umbră de tristețe mută în voce și-n privire, și vor trebui să se străduiască, e doar o faptă bună, ca, la plecare, cei care rămîn să nu se simtă mai mîhniți, mai singuri, mai îndepărtați... iar adunătura asta fandosită, care-și face cultura din revistele săptămînale, mai îndrăznește să vorbească de muncă, de învoiri, de concilii, de

curînd mă văd cardinal și-o să-mi desfășor activitatea, de bună seamă, la Curia de la Roma...
— Măi să fie, o să vă vedem pe post de papă... !
— Fraților, nu mă ispitiți în modestia mea... !

adultere... mă rog, Dumnezeule... unde o să ajungem în felul ăsta, da, bineînțeles, fac ei pe oamenii de lume, scursorile astea... Atît ar mai lipsi, să fiu episcop la Roma, ce de prostii spui, netotule !

AZI AVEM PARTE de niște fandosiți, băiete, nu-ți mai spun, ce mai turmă, cucoanele astea proaste care vorbesc cîte-n lună și-n stele și nu încetează odată cu lamentările, pentru o pată minusculă pe care le-am făcut-o pe rochie, care parcă-i cumpărată de la o tarabă de prin talcioc, din alea cu solduri sau cu marfă de mîna a doua, isteț mai sînt eu în anumite chestii babane, cum își mai dau importanță, tipul ăla caraghios, omagiatul, nu mai are nimic sănătos în el decît vederea, și pentru asta poartă niște ochelari de parcă-s blindați, ca-n *Războiul stelelor,* drace, mă rog, bine, foarte bine, acum ne punem pe dans, *Oscar, cu chipul tău ascunzi prostia pe care ai adunat-o,* i se potrivesc de minune cuvintele astea, *că ești bărbat și gata oricînd,* ia te uită la blonda de colo, care s-a dus să-i ceară o dedicație, știu eu bine cîte parale face asta, dar chestia e că nu poți să întreci măsura, că de, băiete, te pomenești apoi în împuțita de *strasse,* mie-mi miroase că toate specimenele astea sînt niște încuiați, chiar dacă vorbesc făcînd pe progresiștii, n-am încredere nici atîtica, fiindcă ăștia, în spe-

cial ei, bărbații, franchiști pînă mai ieri, azi au întors foaia, ce truc răsuflat! halal pietroaie mai are și tipa cu cartofii, nu strălucesc nici pe departe, ce mai, ați auzit ce polilogie ne-a băgat pe gît despre cartofi și virtuțile lor? Spunea virtuți cu buza de sus răsfrîntă și strîmbîndu-se așa, grozav de sugestiv, zău că da, iar insul care o escortează e un încuiat foarte periculos, ce baftă și pe unii din nerușinații ăștia, n-au altceva de făcut decît să petreacă fără să cheltuiască un gologan, nici un amărît de gologan, tare-aș mai vrea să-i văd eu pe încornorații ăștia luptîndu-se să ia autobuzul sau trenul suburban la șase dimineața, atunci să vedem ce înjurături ar mai trage și ce bijuterii și-ar mai etala, nenorociți împuțiți, ce n-aș da să-i văd ajungînd în Plaza de España nădușiți, prost dispuși pentru cele patruzeci și opt de ore care urmează, cînd te pomenești îmbrîncit din toate părțile și sîcîit de tot felul de tipi ieșiți la agățat, urmărit de tîrfele din cartier în căutarea cuiva care să le plătească o cafea cu lapte, fie și surogat, mama ei de viață, și te tîrăsc pînă la cafenea făcîndu-ți zîmbre, ce mai, nevoia le împinge, iar eu sînt obligat să stau ascultîndu-le pe stricatele astea cum se plîng de orice, fir-ar să fie, de cît e de scump totul, de cît e de nesuferită viața, de croitor, de pornografie, Doamne, ce ți-e și cu pornografia asta! precis că îndată ce li se cărăbănește bărbatul aiurea, să mănînce în oraș din motive de serviciu, ori să se întîlnească cu un om de afaceri sau cu un personaj imaginar care, ce întîmplare, totdeauna locuiește la Barcelona sau la Paris, sau pe vreo coastă unde se face mult turism, sigur că da, că doar în Móstoles nu-s persoane de vază, bineînțeles, îmi zic eu, tipa se dă la droguri și-i pune niște coarne rămuroase ca bradul, unora dintre ei li se văd de cum se dau puțin într-o parte, de asta le pică stropi de mîncare pe revere și pe umeri, firește, ni se încurcă doar brațele în coarne, poftim ce mai cîntec, scumpeteo, *Oscar, nu pricepi decît benzile desenate, și chiar dacă-ți dai cu părerea la întîmplare, ți se ghicește ce-ai de gînd,* am un chef nebun să-i vărs văduvioarei niște șampanie pe piept, să vedem pe unde-o să se filtreze, ah, Susanita Estrada[1] și decolteul ei grozav, ar trebui să le servim un fel de mîncare care să-i facă pe toți să joace, să gesticuleze, să țopăie nitamnisam, adică să iasă la iveală maimuța din ei, și să le aruncăm alune de-a valma, să vedem ce s-ar mai îmbulzi, toată gloata asta ar merita să stea cu domiciliu forțat într-un cătun din alea fără lumină electrică și fără brutărie, ba cu apa pînă la gît, ba cu seceta pe cap, tot un drac la o adică, acolo nu le-ar da prin minte să-și pună garoafa-n piept, că acum parc-am fi la nunta primăresei, toți înțoliți nevoie mare și așa de caraghioși, mai ales cînd încep să se aprindă la față din pricina vinului de Valdepeñas, care-i o porcărie, chiar dacă-l plătesc de parc-ar fi de la naiba știe ce podgorie renumită, adunătura asta nu-și pune capul la contribuție nici un pic, sînt niște calici, niște

---

[1] Cîntăreață spaniolă.

paraziți care se țin de haimanalîc, n-ai decît să te uiți la ei. *Oscar, mititel și curățel, flăcăoaș de salonaș... cretini, și un cetățean model,* ia te uită, individa aia cu fundul jos care a ieșit să dea un tefelon, ce chestie, auzi, croșetat, diamant solitar, cățeluș, se vede de la o poștă că-i emancipată, de, nu mai e nimeni așa de fraier să nu se prindă, vorba e că nu-i rea deloc, e chiar mișto de tot, zău, și știe să se miște cu stil, cîți ani o avea oare ? cel mult vreo patruzeci, dar pare așa de plictisită, stă la masă cu desăvîrșire blazată, iar cucoana cu diareea lui socru-său pe cuvînt că are haz, ce chef aș mai avea s-o dezinfectez, că parcă totul a început să miroasă a excremente, o să-i pun cu grijă o porție zdravănă de salată tipului cu zepelinul, poate că se coboară odată pe pămînt *Oscar,* cîntecul ăsta zău că e teribil, are miez, li se potrivește la mulți dintre porumbeii ăștia, *lumea ți se așază de-a curmezișul,* e nemaipomenit, chestia asta a fost scrisă pentru bădăranul ăla cu întrebările de la tes, sau cum naiba-i zice, vara viitoare o s-o întind negreșit pe litoral, Benidorm, Torremolinos, insulele de pe-acolo, mă angajez picador și atunci să vezi succes la fete, da, dom'le, încă mai am ceva curaj, iar mumia asta de *maître* să se ducă-n... Trăiască străinele, da, așa-i, mă fac cawboy de noapte și țin-te trai fiindcă, de, urma scapă turma... „Vine, vine..." „Nu-ți pierde răbdarea, șefule, că face rău la nervi...", ce baftă am avut și noi cu *maître* ăsta de azi, se vede dă n-a auzit chestia cu cartofii, olé, maică-măiculiță, tipul ăsta-i nou, halal achi-

ziție a mai făcut restaurantul, tocmai i-a vărsat sosul de roșii pe pantaloni sărbătoritului din capul mesei, barem așa n-o să-și mai lipească piciorul de vecina lui, asta parc-ar fi aproape un bombardament atomic, pe cuvînt. „Da, sigur... Spuneți, doamnă..." „Imediat, doamnă ; într-o clipă, domnule..." „Băiete, fii atent cînd servești, ce naiba !", noroc că tipul ăla, corbul plouat care-i da zor cu peștele cu fecioara pe cap din marea de la Almería și din balta de la... te cam încurci, Pepico, te cam încurci în cuvinte... ia să vedem dacă nu s-ar putea ca pe ăla de-i spun profesor să-l combinăm cu tipa care trăncănea despre cartofi... Oare de cînd nu s-o fi spălat pe dinți individul care o curtează pe văduvă ? Aici știu că s-ar potrivi de minune una din ghicitorile de pe meleagurile mele... *femeia ia jucăria, ce-atîrnă rămîne afară, și dîndu-și toată osteneala, ea-n găurică o strecoară...* toată liota asta s-ar scandaliza dacă m-ar auzi și-ar începe care mai de care să-și etaleze educația și titlurile, mai cu seamă educația, na-ți-o bună, păi răspunsul e cercelul, nenorociților, cer-cel-ul-cer-ce-lul, numai la măscări vă stă gîndul, ce dracu, doar nu purtați cercei, cucoanelor ? și cum vi-i mai zornăiți, iar acum alta pentru bărbați, pentru Nicolás de colo, sau Timoteo ăla, ori chiar pentru sărbătorit în persoană, ce fund bun de dat un picior mai are, și cu cîtă plăcere i-aș mai arde una zdravănă : *te desfac ușor și te lărgesc și ceva tare din mine-ți trîntesc,* numai să-i auzi, ha-ha-ha, ei bine, șoseta, caraghioșilor, șo-se-ta, ia faceți bine și puneți-

vă odată capul la contribuție... „Iertați-mă, doamnă, îmi pare nespus de rău..." Măiculiță, tocmai i-am trîntit niște maioneză în chip de beretă... „Băiete, adu iute talcul !" „Doamnă, vă rog să mă scuzați." „Dați-mi voie..." „Da, sigur, luați dumneavoastră șervetul, eu nu voiam decît să..." targa asta cu două picioare credea că m-apuc s-o pipăi, ce chestie tîmpită, noroc c-au schimbat discul că eram sătul pînă-n gît de bijuterii, reumatisme, artroză, excrementele socrului, peripețiile negrișorilor care, sărmanii de ei, scot diamante din măruntaiele pămîntului în Africa de Sud și nu-l cunosc pe Domnul nostru, iar cu perechea aia atît de gravă, de parc-a înghițit un băț, ce-o mai fi ? După cum se poartă sînt oameni cu bani, unde mai pui că... ce pereche, măiculiță, ce pereche ! iată-i că rămîn dintr-o dată stană de piatră, fără nici un chichirez, trebuie să fi pățit ceva, sărbătoritului îi ghiorăie mațele ca o fanfară, ce baftă pe capul lui, că sperie pe oricine, ar trebui să-l rog și eu să-mi iscălească un exemplar din cartea lui, precis că i-ar face plăcere, dar dacă-mi spune s-o cumpăr ? asta ar însemna s-o încurc cu totul și cu totul, ar trebui să punem vizonul uneia din poamele astea pe Venus din vestibul, mă rog, din hol, să vedem dacă se încălzesc și mai tare, trăiască veselia, cel puțin pînă acum nu-i rău deloc, n-au șmanglit nimic din cît am băgat de seamă, tot e ceva și asta, îmi place din ce în ce mai mult să lucrez cu străini, îți dau bacșiș, cînd mai mic, cînd mai mare, că și ăștia-s de toate soiurile, dar e clar că-s mai potoliți și îndeosebi

mai interesați de ce văd, sînt într-adevăr descuiați, nu-i vorba de prefăcătorie, și nu se uită la tine chiorîș dacă te văd de-aproape, mai sînt și unii, bineînțeles, care... dar, în general, sînt oameni naivi și care plătesc mereu oalele sparte, ăștia de-aici sînt niște amărîți de funcționari sau de profesori, e vorba de străinul care vine pe contul lui, la ăsta mă refer eu și-mi place să-l servesc, nu cel care-i cu grupul, ăsta-i un prostănac, cel care vine pe contul lui lasă parale, se fotografiază și poate chiar se leagă vreo idilă, grație conviețuirii internaționale și sîngelui fierbinte al spaniolilor și altor chestii de-astea, la vară o să mă căpătuiesc a-ntîia, trăiască străinele de toate culorile, și, dacă au parale și apartament, nici că se poate mai mișto, băiete, dar cu cucoanele astea, la naiba, ce tipe, ce nesuferite, nu ești altceva decît un chelner, bagă la cap, Pepillo, un chelner, adică un nimeni, chiar dacă ai tu ce ai și ești bun de picador de prima divizie, pentru un tembel ca tine, în mediile astea locale, adică, mă rog, băștinașe, totul e interzis, fumatul interzis, rîsul interzis, să mănînci e interzis, să faci amor e interzis și așa mai departe, tot pomelnicul, ești un paria, ce mai, oricît sindicat ți-or băga pe gît, indiferent dacă-i din ăla vertical sau din celălalt, eu să nu știu !... „Vine, vine..." hop și blegul ăsta care-i de serviciu, de ce mai *maître* împuțit am avut baftă, cum mai zbiară, tunînd și fulgerînd, și asta numai pentru că n-are cotă parte din cîștigul personalului permanent așa cum ar vrea el, și în felul ăsta muncești dublu și încasezi ca pentru unul,

ce zic eu, ca pentru jumătate, și trăiască am zis, trăiască patronul, e clar, că în ce ne privește am dat de bucluc, dragă, de bucluc, *Oscar, turururuturururutú, fă-te bărbat sideral, bim-bim,* vara viitoare o să mă interesez dinainte ce-i mai mișto, Torremolinos, sau Canarele, sau Costa Brava, să n-o feștelesc, un tip ca mine trebuie să se vîndă scump, uitați-vă la mine, de-i vorba de haz și de alte chestii, o spunea și bunică-mea, e de-ajuns să-mi văd imaginea în oglindă, zău așa, scumpo, fir-ar să fie, tipa cu fundul jos se întoarce de la telefon și nu mă lasă să m-admir, și se întoarce grozav de mulțumită, îi strălucesc ochișorii, măi să fie, nu de croșetat îți arde ție, cum naiba să-ți ardă de așa ceva, iar lui mandea să nu-i vii acum cu brașoave... „Vine, vine, spuneți, vă rog“, nu te lasă o clipă să-ți aduni gîndurile, drace...

— LOURDES, FETIȚO, stai mereu așa, ne asculți, și taci chitic... Dumnezeu știe ce idei îți trec prin cap în clipa asta...

— Mie... ? Nimic... !

— Bine, bine, oi fi știind tu. În gura închisă nu intră muște, cum spun cei cu carte.

— Lourditas e încă foarte tînără, asta-i, și uneori se plictisește cu noi...

— Vai, nu spuneți așa ceva, don Nicolás... !

— Ei, cum să nu, la vîrsta ta o fată are mereu ceva de povestit. Trebuie să te obișnuiești să intervii în discuții, să spui lucruri cu două înțelesuri, nostimade, glume, prostioare... Asta-i secretul succesului în societate.

◆

Sînt cum s-ar zice năucită, zăpăcită de toate astea, lumea de aici mă impresionează, colegii sînt cu toții așa de eleganți, înțoliți la mare lux și așa de curtenitori, de slugarnici cu șefu', se vede că toți sînt încîntați de el, îl iubesc, îl respectă, se întrec în atenții, iar eu mă simt ca o proastă, n-am nimic de spus, nimic nostim sau șocant de povestit, nu mi s-a întîmplat nimic extraordinar, ah, de-aș avea un socru

Și mai trebuie și să bîrfești un pic, de obicei cade grozav de bine...

— Da, domnule, așa am să fac. Cînd o să-mi vină rîndul să vorbesc.

— Cînd o să-ți vină rîndul? Fată dragă, tare prostuță mai ești. Vorbește și tu, zi ceva, povestește-ne un film, sau despre năzbîtiile iubitului tău, știu și eu, ceva. Parcă ești înțepenită!

— Păi, eu...

— Da, da, se vede. Las-o baltă. Doamne, ce copilă! Ce mai, dacă-ai fi fost fata mea...

— Doña Concha, vă rog nu vă supărați...! Eu... Eu... Mie...

ca cel al Rosendei, așa bătrîn și, mă rog, bine situat, aș avea de ce vorbi cu voce tare, toți ar rămîne cu gura căscată, sau dacă m-aș pricepe la zepeline, ca Nicolás, care de fapt pare un amărît, ca să nu mai zic de teste, mie mi-au făcut teste și nu m-au întrebat chestiile alea de care vorbește Timoteo, mi le-a făcut o psiholoagă care suspina din cînd în cînd, avea un copil bolnav și greșea notînd răspunsurile, sărmana, m-aș bucura să-i fi trecut necazul, sigur că nu era nimic grav, și nu-s în stare nici să-mi amintesc întîmplări din război, cum fac mai toți de-aici, povestesc mereu despre victorii și măsuri nimerite și fapte nemaipomenite de eroism, ce să zic, dar, mă rog, o fi adevărat dacă spun ei, eu n-am habar de problemele cu premiile literare, ca don Ricardito, ce serios mai e, nici nu fac spiritism și

— Nu mai spune, las-o baltă, că ne strici petrecerea. E de groază limbuția asta a ta...! Cu toate că, sincer vorbind, eu nu mă încred nici atîtica în astea care tac ca peștele. Haide, Lourditas, privește-ne bine în ochi... Mi se pare mie că ascunzi ceva, și ceva nu prea bun. Am ghicit? Hm, hm, hm...

— Nu, doamnă, eu nu mă ascund deloc, doña Rosenda. Vă ascult doar. Am multe de învățat din ce spuneți dumneavoastră... Vedeți, chiar acum o clipă, cînd vorbeați de boala socrului dumneavoastră...

— Nu-mi mai aminti!... Ce lipsă de maniere! N-ai pic de minte!

nici n-am chef de așa ceva, nici nu-s pe post de văduvă oficială și reprezentativă, cum e doña Casilda, mi-ar plăcea să-i fiu de ajutor, s-o amuz, să fac și eu ceva ca să se simtă iar la largul ei, mulțumită, precis că plînge mult noaptea, cînd rămîne singură, biata de ea, poate o avea copii, ar fi mai bine, deoarece, cum banii nu-i lipsesc și, vorba ceea, necazurile cu pîine se-alină... și nu cred nimic din articolele de ziar, cum face doña Concha, bănuiesc că n-a văzut în viața ei un cartof de aproape, nici n-am acasă animale, cum se pare că are doña Luisa, care-i cam obosită, zic eu, ca să îngrijească de viețăți, dau multă bătaie de cap și au tot felul de boli, doña Luisa e cea mai simpatică dintre toți de-aici, singura care-mi spune te rog cînd îmi cere ceva, cu amabilitate, zîmbind, și mă privește în ochi ca să-mi mulțu-

— Doña Rosenda, bietul dumneavoastră socru... Regret nespus ce i s-a întîmplat socrului dumneavoastră, zău că da, pe cuvînt.

— Ah, tinerele astea, ce talent au să zică tocmai ce nu trebuie. S-o fi văzut fata... ?

— Dar eu, doamnă...

— Ce se întîmplă, doña Rosenda, e că tinerii care n-au făcut războiul, nici n-au trăit epoca de după război, nici revoluția națională, cred că tot ce au și ce găsesc e opera lor, sau că li se cuvine. Naiba știe de ce. Nu ne sînt recunoscători pentru nopțile noastre de veghe, pentru această luptă neîncetată, fără răgaz, pentru binele tuturor, ca să obținem, și am

◆

mească, mi-ar plăcea să stau în birou cu ea, l-a împodobit cu flori mari de hîrtie, flecuștețe de amintiri, fotografii cu Robert Redford, ce păcat că e singură, m-aș bucura să se mărite, încă mai are timp să găsească un bărbat bun, așa cum merită, și mi-ar plăcea chiar să mă duc uneori la ea la masă, o fi știind să-și facă probabil casa tot așa de primitoare și sigură și înmiresmată ca ea, la fel de gingașă cum îi e vocea, gestul, hainele atît de uzate, felul său de a fredona, impetuos și vesel, de a vorbi de una singură și de a nu lua în seamă glumele cu dublu înțeles care i se tot fac, zău că i se fac, mereu, și chiar în clipa asta mă simt așa de zăpăcită că nu știu cum să-i mulțumesc lui don Carlos pentru dedicația de pe carte, mi-a scris cuvinte foarte afectuoase și nu mă cunoaște deloc, mai degrabă ar trebui să

obținut-o, bunăstarea copleșitoare cu care ne mîndrim. Da, însă tinerii din ziua de azi...

— Aveți dreptate, don Mario, tinerii ăștia... Ar trebui să le fie învățătură de minte ! Dacă eu...

— Nu există altceva decît războiul ca să se lecuiască lumea de egoism. Pe cuvînt. Jur că-i așa. Ați vedea dumneavoastră atunci dacă și-ar da seama ori nu ce înseamnă să bați zdravăn fierul cît e cald.

— Mă rog, în sfîrșit, în tot cazul, dacă va fi un nou război, Lourditas n-o să meargă pe front, zic eu.

◆

aibă pică pe mine, fiindcă i-am luat locul favoritului său în probele de la concurs și, în afară de asta, tare mă tem că n-o să dau doi bani pe cartea lui, nu mă interesează nici atîtica, m-am prins că a copiat de ici, de colo, sfînta foarfecă să trăiască, vorba aceea, dar așa se face de obicei în anumite medii, în sfîrșit, eu sînt aici la coada cozii, adică pe treapta cea mai de jos, ce mai, după portar, și poate de asta sînt toți amabili și afectuoși cu mine, mă tolerează, pare-se că nu mă văd cînd trec pe lîngă mine, și o duc foarte bine așa, nu sînt altceva decît fata de la arhivă, biata Lourditas, nimic mai mult, ei știu că nu le fac concurență și o țin întruna cu : „Fată dragă, adu asta, adu ailaltă !“ ; „Iute !“ ; „Fetițo, de două luni ți-am cerut documentația aia !“, și asta-i pentru că sînt tînără, față de ei sînt o puș-

— Tu să nu zici nici pîs, Timoteo. Tu să-ți ții gura și să te străduiești să-ți treci testele care ți-au mai rămas.

— Mă rog, señora Ríus, cine ar fi crezut că dumneavoastră, în sfîrșit, dumneavoastră, atît de liniștită, de impasibilă, o să vă ieșiți din fire așa... Vezi ce-ai provocat cu ieșirile tale, Lourditas ? Știi ce trebuie să faci în cazuri de-astea ? S-o lași baltă.

— Lourditas, n-o să-ți faci griji pentru cearta asta... Sînt oameni care se înfierbîntă ușor. Tu spune-le că te bucuri să-i vezi teferi, și cu asta basta.

— Ia te uită, galanton mai e junele !

◆

toaică, nu mă interesează certurile lor, nici meritele lor, nici intrigile, nici pilele lor, eu mi-am cîștigat locușorul prin strădania mea, a trebuit să rezolv la concurs o grămadă de exerciții și de chestii cu încuietoare, și pe nerușinatul ăla pe care-l proteja șeful au fost nevoiți să-l trimită la plimbare cu papagalul lui, că n-avea nici cea mai vagă idee despre ce era vorba, așa că... și totuși nu era un băiat prost, era pur și simplu unul din cei care vor să profite de situații și de aranjamente ca înainte, asta trebuie să se sfîrșească odată pentru totdeauna, și-o să se termine, bineînțeles c-o să se termine, o să fie sarcina noastră, cruciada noastră, fără discursuri și fără propagandă, dar o să sfîrșim noi cu asta, chiar dacă o să fie nevoie de multă muncă... se întreabă neîncetat unii pe alții tot felul de prostii, o fac ca să fie ama-

— Nici vorbă de galanton, doña Rosenda, și de june cu atît mai puțit. Dar e de-ajuns cît v-ați tot luat de fata de la arhivă, care n-are experiența, nici pregătirea noastră. E destul că stă aici, fără să se bage în discuție, adică în polemică... E clar ?

— Mulțumesc mult, don Mario ! Eu... Mie îmi sînteți simpatici cu toții, zău că da. Ce se întîmplă însă e că eu sînt tînără și, bineînțeles, nu ne prea potrivim în multe din chestiile pe pe care le povestiți dumneavoastră. Vedeți, nu mai departe decît istoria cu cartofii... Eu am crescut de mică știind ce buni sînt cartofii, în timp ce dumneavoastră a trebuit să citiți asta

◆

bili, vă mulțumesc sincer, n-aveți pentru ce, mi-ar plăcea să fiu și eu în ton și să debitez o polilоghie lungă despre zepeline, ca să-i țin isonul lui Nicolás, sau despre socri de neam mare ce-și dau sufletul înconjurați de tot clanul lor și împărțind la sfaturi solemne, precis că-i făcea să plîngă, calicii ăștia trebuie să se smiorcăie în fața oricărei slăbiciuni omenești, împănate cu un pic de roman foileton, și mi-e totuna să însăilez o predică despre cartofi sau despre ridichi, dar nici vorbă de așa ceva, cum o să fac eu una ca asta, nici nu m-ar lua în seamă, n-o să le povestesc doar că în fiecare seară mă duc la cursul meu de engleză, cu băieți și fete ca mine, și că ne strîngem acolo bucuroși, că noi credem în muncă, visăm zile frumoase și pline, chiar dacă o să ne dezamăgească cu prima ocazie, da, asta e, trebuie să

într-un ziar. Dumneavoastră vă place șunca fină și *gazpacho* [1] din regiunea La Mancha. Mă rog, vă cer iertare...

— Bine ai răspuns, fetițo. Acum toată lumea se crede genială. Sînt glume ale democrației pe care vor să ne-o aducă.

— Asta zău că nu-i așa. Democrația... Noi, tinerii, fără excepție, iubim democrația și-o să ne străduim să luptăm pentru ea.

— Md'a.

— Ia auzi !

— Asta-i bună !

— Ce tot zice mucoasa asta ?

— Maică-măiculiță !

◆

crezi, să crezi, să mergi tot înainte și, de altfel, pe ei care sînt așa de importanți zău că nici nu i-ar interesa să afle că îmi place nespus să merg la cinematograful din cartier cu Ramonín, Moncho cum i se spune acasă, e un cinema unde filmele rulează în continuare, înăuntru e călduț, iar eu sînt cu el, și ne mai place să dăm o raită să vedem cîte ceva prin apropiere, Escorial, Aranjuez, Alcalá, cu mașinuța lui de ocazie, vopsită de curînd, și e atît de bine, sîntem împreună, chiar azi, îndată ce se termină plictiseala asta, o s-o pornim, o să luăm ceva în drum, în Madridul ăsta e foarte greu să dai de un loc liniștit și comod să stai de vorbă, și o să ne spunem multe, ce-o să fie cînd o să-și termine el studiile, nu-i ceva ne-

[1] Fel de supă rece, specific spaniol.

— Ah, Doamne, vă rog, doña María Luisa, spuneți-mi dumneavoastră, am zis vreo prostie ? Ceva rău ? De ce și-au ieșit cu toții din fire ? De ce se uită așa la mine ? Vă rog, doña Rosenda, închideți gura, c-o să vă intre ceva...

— Păi, fetițo, chestia cu democrația, aici... Nu știi și tu că nu-i bine să pomenești de funie în casa spînzuratului ?

— Măi să fie, și cine-i spînzuratul ?

— Deci așa, fetițo, deci așa, o să rîzi tu de maică-ta, dacă crezi că m-ai luat peste picior pe mine, pe noi... Asta-i bună. Drace, cînd e să deschidă fata gura...

— Vai, don Nicolás, nu vă supărați, zău ! Ah, ce păcat, v-au vărsat niște lichior de ana-

◆

maipomenit, dar e o facultate, și-o plătește el singur, și am început deja să strîngem bani pentru un apartament micuț, n-o să împrumutăm de la nimeni, nici măcar de la bancă, jos cu societatea asta de misiți și de cămătari șmecheri, trebuie să le dovedim la toți indivizii ăștia că nu merită să simulezi de ochii lumii, să-i implorăm să nu se mai prefacă, se vede imediat ce intenții au, li se ghicesc de la o poștă, și de asta nu ne pasă deloc, noi vrem să trăim, doar atît, să trăim, să ne învăluie bucuria de zi cu zi, să ne aflăm măsura exactă pe lumea asta și să lăsăm să treacă zilele știind în fiecare clipă că am fost utili, poate consecvenți cu noi înșine, totul să fie atît de limpede și de simplu, atît de nou mereu, nu mai vreau să vedem nicicînd scînteia asta de neîncredere

son pe umăr !... Uf, a picat și pe cartea lui don Carlos... Auziți, dacă vreți v-o schimb cu a mea... În fond, dedicația e aceeași la toți...

— Ați auzit ? Ia uitați-vă la fata asta, și părea adormită... Și nu vorbește în glumă, da de unde ! Nimeni de-aici n-ar îndrăzni să facă o astfel de observație... Da, scumpo, nimeni, chiar de-ar fi adevărată. E o lipsă de considerație față de don Carlos. Mai limpede nici că se poate. Tocmai azi dimineață îi povesteam bărbatului meu... În ziua de azi ? În ziua de azi nu mai există maniere, nici educație, nici respect, nici... Mă rog, mai bine tac...

◆

care izbucnește în privire la toți adulții ăștia încuiați, incapabili să se adapteze gusturilor noastre, muzicii noastre, hainelor noastre, dezinvolturii noastre, sînt niște pisălogi îngrozitori care nu fac altceva decît să-și amintească, să-și amintească, s-au născut cu vocația de a tot repeta, așa că acum mai bine îmi țin gura, nu vorbi, Lourditas, dacă nu ești întrebată, în afară de asta la ce bun să vorbești dacă ce spui tu nu place decît cel mult la o jumătate dintre ei, cealaltă jumătate se simte obligată să se bosumfle și să bombăne, poate chiar să strige, nu-i exclus să se iște o ceartă de pomină, sînt de aceeași părere cu toții numai cînd e să fie împotriva mea dacă spun, cum am încercat înainte, că de fapt nu e neapărat nevoie de atîția bani ca să trăiești, atîția cîți

— Vă rog, nu mă priviți toți așa, atît de încruntați și toți o dată, o să mor de rușine... Dar ce-am spus ?

— Prostuțo, nu-i lua în seamă, vor să rîdă de tine ! Tu vezi-ți de mîncare, iar ei, treaba lor...

— Mulțumesc, doña Luisa, mulțumesc. Eu... știți... ?

— Haide, că atîta te-au tot rugat să vorbești... Nu vezi că tovarășii noștri sînt oameni importanți, foarte importanți, cunoscuți, cu multe relații, unii din ei cu titluri universitare și cu tot tacîmul ?... Fetițo, fetițo...

— Da, doña Luisa, dumneavoastră înțelegeți tare bine lumea... Toți au titluri universitare și așa mai departe...

◆

vor ei, ce să-i faci, sînt o groază de oameni care-și duc zilele cu mult mai puțin, așa-i, ce chestie, nu trebuie să-mi treacă prin cap o astfel de prostie, colegii mei ar rămîne uluiți numai la gîndul că îi poate trece prin cap cuiva una ca asta, zău că da, ei bine nu, n-au dreptate, sînt orbiți de ceea ce e de prisos, de ceea ce e nesemnificativ, de dorința lor de a-și supune tovarășul, cu atît mai rău pentru ei, eu n-am nevoie de bijuteriile, de blănurile și de cizmele astea, de atîtea scîncete, de harababura asta de coafori și croitori și cosmeticiene, poate că e numai fanfaronadă, naiba știe, atîtea călătorii cu toptanul, tot ce vreau eu e să

— Păi sigur!... Oferă-le păhărelul tău de lichior, așa, întocmai, lui Timoteo, lui Nicolás, n-are importanță... Cîtă vreme sorb, tac din gură, n-or să se mai lege de tine, și...

— Bineînțeles, bineînțeles! Ascultați, doña Luisa, eu cred că, poate din cauză că au așa de mult de lucru, toți de aici sînt nițel trăsniți, ce mai, nu vi se pare?...

— Ah, fată dragă... În sfîrșit, faceți liniște că începe discursul lui don Carlos... Și nici nu e o prostie așa de mare să spui că e firesc să repete dedicațiile, haida-de, sînt atîtea cărți pe care le iscălește...

◆

trăiesc, și am cea mai bună armă, bine ascuțită, pe care n-o pot avea cei care și-au dus traiul în împrejurările tuturor ăstora, da, am aici, în mîini, întreagă-întreguță și sporind mereu, am tot ce-i mai bun din ce se poate avea, speranța mea, speranța, ah, ce bine se merge cu ea alături... ce-mi poate păsa mie că mi se strigă neîncetat: „Fetițo, haide, mișcă-te! Repede, dosarul ăla!", sau că nu-s luată în seamă, ce mai, nu-s altceva decît fata de la arhivă, măruntă, ștearsă, urîțică, tot timpul în blugi și pulover și cu o carte, una care trăiește din leafa ei, ce poate să-mi pese cînd eu merg înainte, hotărîtă și zîmbitoare, cu nespusă liniște, eu, Lourditas, fata de la arhivă, biata fată de la arhivă, așa-i, sărmanii de ei, la urma urmelor și ei... Îmi pare rău, grozav de rău că ospătarii își bat joc de toți...

— Ah, DON MARIO, voiam să vorbesc cu dumneavoastră o clipă, știți, am avut un vis oribil! Ah, dac-ați ști! Dumneavoastră, care sînteți în măsură, precis c-o să mi-l explicați, cred că da, nu-i așa?

— Povestește-mi, Dolorinas! Fiind vorba de un vis de-al tău nu poate decît să-mi facă plăcere...

— Cum dumneavoastră aveți puteri din astea oculte, grozav de mari... Eu n-am înțeles nici o iotă din visul ăsta aiurit.

— Haide, vorbește, nu mai face pe nebuna.

— Păi să vedeți. O să vi-l povestesc repejor, fiindcă don Carlos o să-și debiteze polilogia, mă rog, discursul, da, în fine, mă înțelegeți. Să vedeți. Nu mai știu bine cum a început, dar bineînțeles că a început...

— Ah, fetițo, zi mai departe...

— Dar, don Mario, n-am făcut altceva decît să casc gura!... Nu mă enervați, că mă încurc...!

— Vorbește odată!...

— Ah, nu vă înfuriați! Să vedeți. Eu mă aflam într-o cameră de spital. Erau acolo trei

paturi. În fiecare eram cîte două persoane...

— Tu trebuie că erai cu iubitul ăla al tău, care seamănă aproape leit cu o focă tristă... Deși poate că dezbrăcat... Nu-i așa.. ?

— Don Mario, nu-i prea elegant din partea dumneavoastră, ca să zic așa... De ce nu mă ascultați ? Vă jur că e un lucru foarte serios...

— Vorbește, nesuferito !...

— Păi, să vedeți, nu știu cu cine eram, cel puțin la început nu știam. Dar era foarte plăcut, desigur. Ne potriveam de minune... Mă rog, vreau să spun că stăteam comod în pat, la căldurică... Și ceilalți din cele două paturi se simțeau în largul lor. Ne dădeam seama că se purtau foarte bine cu noi acolo, la spital, zău că da, grozav. Cu alte cuvinte, eram încîntați. Nu mai știu dacă v-am spus că eu mă aflam în patul din mijloc. Stăteam culcată pe partea inimii. Asta-i semn bun sau rău ?

— Zi mai departe, ce naiba !

— Bine. Într-un colț era o lădiță, în colțul opus celui unde se afla baia... Fiindcă, știți, era și o baie, tare frumoasă, model italienesc.

— Iar te oprești ! Hai, mai departe !

— Da, imediat. În odăița de care vă spun stătea medicul. Era biroul lui și avea acolo tot felul de chestii. Cei șase bolnavi, adică noi, cei șase culcați în paturi, îl îndrăgeam mult pe medic. Ah, pe cuvînt că-l îndrăgeam mult, zău. Atît de frumos, de manierat, cu părul alb, cu niște mîini atît de blînde... Obișnuia să se plimbe prin camera lui gol pușcă, fumînd o havană foarte aromată. Ah, mi-e rușine să vă spun, dar faptul că-l vedeam plimbîndu-se așa îmi producea o relaxare minunată... !

— Ascultă, drăguță... !

— Da, da ! Acum vine ce-i mai important. Erau doi infirmieri... Pe mine nu m-au luat pe nepusă masă, că totdeauna, dar totdeauna, infirmierii ăștia... Ce mai, observasem eu ceva la ei... Nu mă întrebați ce, dar era ceva.

— Zi înainte, Dolorinas !

— Păi, într-o dimineață, cea cu visul... Ah, visul meu era colorat, știți ?

— Da, da... !

— Într-o dimineață, cea cu visul, trebuie că ne făcuseră o injecție cu ceva, un narcotic, un drog, chestii de-astea, știți, SLP sau LSP, sau SOS sau UCD [1], ori nu știu ce naiba, cam așa ceva, mă rog, mă înțelegeți, fiindcă eram tare toropiți, fără să ne putem mișca, la căldurică. Știți dumneavoastră precis cum. Îți dai seama de tot ce ți se întîmplă sau ți se spune, te aprinzi de orice, auzi serialul de la radio și anunțurile, dar nu te poți mișca. Ceva cam așa ca sufletul la puțină vreme după ce moare omul, încă mai e în odaie, aude bocetele celor din jur și-și atinge lucrurile, se duce la bucătărie, face toate astea, firește, pînă cînd se încredințează că nu-i luat în seamă defel și o întinde în altă parte. Dar acolo, adică în visul meu, zău că ne luau în seamă, pentru că nici unul din cei șase nu eram morți. Începeți să-i dați de capăt, don Mario ?

---

[1] Uniunea Centrului Democratic, partid politic spaniol.

— Da, da, bineînțeles.
— Să nu mă faceți să vă repet iar...
— Nu, nu.
— Atunci merg mai departe. Cei doi infirmieri, despre care v-am mai spus că pe mine nu mă duceau, mi-au făcut injecția. Nu știu cum, dar mi-au făcut-o, sînt sigură. Și rămaseră drepți, foarte zîmbitori în halatele lor, la picioarele patului meu. Și-mi tot spuneau ba una, ba alta, îmi făceau complimente, mă rog, o groază de galanterii de-astea. Iar eu le răspundeam. Eram singura din cei șase care puteam vorbi.
— Pentru asta nu-i nevoie să juri. Continuă.
— Erau foarte amabili. Unul, cel mai arătos, acuma îl recunosc, desigur ! era brutarul, da, cel de sub apartamentul meu, un flăcău din Sanabria de care trebuie să te ferești.
— Îmi închipui !
— Deodată, se auzi un zgomot îngrozitor în camera doctorului. L-am auzit țipînd, jelindu-se, horcăind, apoi o căzătură. Se vede că cineva îl altoise rău de tot. Mă rog, îi făcuse de petrecanie. Nu știu cum naiba, dar eu vedeam cadavrul lui prin perete. Mi se face pielea de găină cînd îmi amintesc ! Un infirmier, brutarul, îi spuse celuilalt : „Pe ăsta l-am mîntuit. Acum vin ceilalți la rînd. Dă-i zor. Poate sosi călugărița aia împelițată“. Asta-i tare urît, să vorbești așa de călugăriță, ce credeți ? Să te iei în felul ăsta de cineva care nu e de față...
— Ziii mai departe !

— Uf, ce frumusețe de „iiii“ ați scos, don Mario ! La vîrsta dumneavoastră umblați cu asemenea fițe...
— Haide !
— Bine, atunci, eu, speriată îngrozitor, și fiindcă îl îndrăgeam nespus pe doctor, așa cum v-am mai spus, i-am zis, v-am spus și că eram singura în stare să vorbească, ceilalți erau prostiți de-a binelea, l-am întrebat : „Ce s-a întîmplat ? Săriți-i în ajutor !“ Și drept răspuns îmi arătară mîinile, foarte mulțumiți, ridicîndu-le ca să le văd mai bine...
— Și ce... ?
— Păi brutarul, știți de cine vorbesc, începu să tot sară în sus, arătîndu-mi ceea ce-i fuseseră mîinile. Nu le mai avea și-n locul lor erau niște cioturi înfășurate în două ghemotoace de tifon, foarte curate, și mi le arăta rîzînd în hohote. Voia să-mi spună că el nu putea să dea o mînă de ajutor nimănui. Nu mai avea mîini. Îl împinse cu cotul pe celălalt, făcîndu-i semn, cu fața, cu bărbia, cu ochii, spre patul meu... Celălalt avea și el un ciot exact la fel în locul mîinii stîngi, dar dreapta îi rămăsese întreagă și teafără. Mi se urcă dintr-o săritură în pat și rămase în picioare, țeapăn, teribil de înalt... A trebuit să dea becul la o parte cu mîna, iar becul stătu nemișcat în locul unde-l puse, fără nici un fel de sprijin, cu alte cuvinte gravitatea era și ea adormită. I-or fi făcut pesemne vreo injecție, cred eu. Brutarul mă mîngîia, ușurel de tot, cu cioturile pe tălpi, prin pătură, iar eu rîdeam, rîdeam... De,

gîdiliturile... Dar îmi plăcea grozav... Începeam să mă înviorez. În schimb, mi se făcea tot mai frică văzîndu-l pe celălalt în picioare, acolo sus, așa de înalt și urît foc. Era oribil, pocit cum nu se mai poate... O față cunoscută, într-adevăr. Eu însă nu puteam să mă mișc. Individul începu să înainteze foarte încetișor prin pat către noi... În clipa aia l-am recunoscut pe cel care era lîngă mine în pat și m-am strîns în el cît am putut... Da, sigur, de ce să nu vă spun cine era. E doar un vis și, pe deasupra, cum mi-era atît de frică... Nu mai poți sta să te gîndești la prejudecăți sau la scrupule... Era băiatul ăla care face pe portarul la etajul unde-i laboratorul meu... Ce-i rău în asta ? Nu pot să-mi visez tovarășii de muncă ? Unde mai puneți că Juanito, în vis, nici nu purta uniforma de subaltern...

— Firește !...

— Atunci, infirmierul și-a dus mîna dreaptă, adică singura teafără, la prohab, mă rog, pe unde trebuia să fie prohabul, fiindcă v-am spus că n-avea nimic pe el decît halatul, care se desfăcuse de tot, ce-i drept că foarte curat... Și-a dus mîna acolo și a scos...

— Măi să fie, mare minune ar fi fost ca tu...

— Vă înșelați, don Mario. A scos un brici uriaș, uite așa de mare, aproape cît un cuțit de tăiat batog, sau cît o ghilotină de tăiat hîrtia. Mi-a plăcut că l-a făcut să strălucească, mișcîndu-l în dreptul becului. Un amănunt, nu vi se pare ? Ca și faptul că a tăiat un fir de păr ca să arate cît de ascuțit era.

— Dacă zici tu... !

— Am priceput atunci că se îndrepta încet către noi, către capul patului, cu intenții foarte rele... Dădu să se aplece, și i-am ghicit dorința sau intenția să-i taie ceva tovarășului meu de pat, Juancito, bietul de el. Mi-a trecut prin cap că, dacă aș face un efort, cum nu putea păși prin pat cu multă siguranță, nu mi-ar fi greu să-l trîntesc jos, să-și rupă poate vreun os în cădere... Mi s-a năzărit așa, deodată, vă spun, ca un fulger, că un picior zdravăn în vintre... Dar nu puteam încă să-mi mișc picioarele. Nu puteam să le scot din patul căldicel. Brațele, da, le-am putut scoate. M-a amenințat, foarte încruntat, ridicînd cuțitul : Doamne sfinte, ce spaimă ! Îngenunchease și tot agita cuțitul, apropiindu-se, iar eu simțeam că mor de-adevărat... L-am și văzut bucățele pe Juancito, tovarășul meu de lucru, care se strînsese în mine, profitînd de ocazie, poate un pic cam exagerat, că doar sînt feluri și feluri de a te apropia de cineva...

— Sfîrșește... !

— Păi chiar în clipa cînd era să-i taie gîtul și trăsese cearșaful deja, asta n-a prea fost limpede, nu știu dacă curentul stîrnit cînd l-a dat la o parte, sau pentru că halatul nu-l mai acoperea de fel, se desfăcuse de-a binelea, cert e că începu să se strîmbe, să se strîmbe, cuțitul dădu greș și el, foarte agitat...

— Ce-a pățit ?

— Păi, nimic deosebit. Începu să strănute, probabil că-l pișca nasul, și se zăpăci... Să fi văzut ce jalnic era așa, pe jumătate gol, cu cu-

ţitul bîjbîind prin aer, strănutînd din ce în ce mai vîrtos... O fi ceva alergic, n-am dreptate ?

— Bănuiesc că oi fi profitat de ocazie...

— Sigur că da ! Eu eram singura de acolo care mă puteam mişca puţin... I-am prins şi i-am sucit zdravăn... Ce credeţi, am avut nevoie de amîndouă mîinile... Erau aşa de mari !...

— Şi ?

— Încă o dovadă de lipsă de educaţie. A scos un urlet aşa de fioros, că ne-a deşteptat pe toţi, îngroziţi.

— Asta-i tot ?

— Asta-i tot. Vi se pare puţin ?

— Şi ce amintire ţi-a rămas din tot visul ăsta ?

— Două lucruri. Că Juancito e foarte păros, zău că da... Parcă maică-sa a călcat pe de lături şi-a făcut un ursuleţ. Precis că şi el mă visează uneori, ceea ce cred că e o lipsă gravă de disciplină... În sfîrşit, interpretaţi-mi acum visul, dumneavoastră vă pricepeţi. Eu nu reuşesc să leg nimic, oricîte horoscoape şi cărţi aş citi... Ah, da, sigur, a doua chestie... Ştiţi că individul cu cuţitul semăna cu dumneavoastră ca două picături de apă ?

— Asta mai lipsea să aud !... Tare mai eşti...

— Vai, tăceţi, don Mario ! Începe discursul lui don Carlos. După asta să-mi interpretaţi visul, nu uitaţi... !

MEREU IES DIN BUZUNARUL INTERIOR

PAHARELE SUNĂ UŞUREL, clinchet care atrage o linişte grea, în aşteptare, chelnerii se foiesc într-un du-te vino neîncetat, tăcuţi şi ei brusc, dornici de nu ştiu nici ei ce minune tainică, păşesc pe vîrfuri, alunecînd, poate bucuroşi să deslușească deja sfîrşitul, servesc păhărele minuscule după o scurtă întrebare prin care supun cerul gurii comesenilor la o rapidă hotărîre oarbă, lichioruri de anason marca „Chinchón“ sau „Maribrisard“, coniacuri „Magno“, „Trei turle“, „Carlos al III-lea“, şi toţi vor ce aud că cere vecinul, rareori priveşte careva sticlele, totul e o repetiţie mimetică de gesturi vane, şi iată că vine şi trabucul şi ţigara americană, dă-i cu sporovăiala, şoapte, priviri furişe spre ceas, senzaţie de aciditate, uşoare ameţeli, ghiftuială, o undă de oboseală străjuind ochii şi buzele, o neruşinată complicitate de zîmbete, lovituri de cot, semne cu genunchiul... Deasupra tuturor, clinchetul unei linguriţe într-un pahar, privirile împinse în aceeaşi direcţie convergentă, tîrîte de un vînt spectral, care impune gurilor linişte şi capetelor o înclinare afirmativă. „Pregăteşte-te, flă-

câu..." „Haida-de, iată că a început discursul..." „Fată dragă, fii numai urechi, că o să fie o capodoperă, ceva a-ntîia, cum zice secretara Excelenței-sale, să vezi cum o să ne spună mîine de unde l-a copiat, mi se pare că se vînd un fel de formulare pe la chioșcurile alea cu literatură porno, numai că pe astea le țin ascunse, ce mai, ia te uită, ia te uită, i-a dat drumul..." „DRAGII MEI PRIETENI, VOI TOȚI... N-AVEAM NIMIC PREGĂTIT PENTRU OCAZIA PE CARE MI-O OFERIȚI DE A MĂ AFLA ÎMPREUNĂ CU VOI, ÎN PACE ȘI ÎNȚELEGERE, VOI, TOVARĂȘI ÎN MOMENTELE GRELE ȘI ÎN CELE BUNE, DAR VĂ ASIGUR CĂ TĂRIA SENTIMENTELOR MELE DIN CLIPA ACEASTA MĂ COPLEȘEȘTE ȘI N-AȘ FI ÎN STARE SĂ VĂ SPUN CEVA BINE TICLUIT. O SĂ MĂ MULȚUMESC DECI SĂ VĂ CITESC CÎTEVA RÎNDULEȚE MODESTE, FIIND ALE MELE..." „Nu, n-avea nimic pregătit, dar din buzunarul interior s-au ivit hîrtiuțele alea nenorocite, de ce oare le țin mereu acolo, în buzunarul ăla, lîngă subsuoară ? Asta-i bună..." „N-AȘ VREA SĂ NU MENȚIONEZ PE TOȚI CEI CARE V-AȚI ADUNAT AICI, FRĂȚEȘTE, ÎN JURUL MEU, STRĂDUINDU-VĂ SĂ MĂ SUSTRAGEȚI DE LA OBIȘNUITA MEA IZOLARE ȘI SIMPLITATE. ȘTIȚI DOAR, CEI CARE MĂ CUNOAȘTEȚI, CĂ TOATE MANIFESTĂRILE ASTEA POMPOASE ÎMI PRODUC UN FEL DE STÎNJENEALĂ, ALERGIE, FARINGITĂ, NELINIȘTE, TREMURĂTURI, O SERIE ÎNTREAGĂ DE MODIFICĂRI CARDIOVASCULARE, URMARE

A TAHICARDIEI FIREȘTI PRICINUITĂ DE EMOȚIE..." „Măi să fie, da științific ne-a mai ieșit pe ziua de azi, unde mai pui că cel care a organizat ospățul e chiar el, bineînțeles că nu l-a apucat leșinul cînd a dat ordin : «Sîmbăta viitoare, la prînz, și notează atent cine vine, să nu cumva să fim nevoiți să mulțumim cui nu merită... Tu, încurcă-lume ce ești, bagă bine de seamă și comandă un desert a-ntîia...»" „Ba chestia asta se vede că a uitat-o, că ne-a servit o adevărată mizerie." „ÎN MOMENTELE ASTEA, ÎN CARE PATRIA INAUGUREAZĂ O NOUĂ ETAPĂ ÎNTRU PROPĂȘIREA SFINTEI ȘI MULT DORITEI DEMOCRAȚII, ÎN CARE ÎȘI VOR GĂSI RĂSPLATA NOPȚILE NOASTRE NEDORMITE ȘI FRĂMÎNTĂRILE DINAINTE, NE-AM ADUNAT AICI..." „Nerușinatul, ce naiba de frămîntări și insomnii și brașoave de astea, cînd a profitat totdeauna zdravăn de pe urma regimului..." „...STRÎNS UNIȚI, PRIVIND SPRE VIITOR, CONSTITUIND O INDISOLUBILĂ FORMAȚIE DE ATAC CARE NE VA PURTA SPRE NOI DESTINE GLORIOASE, PRIN MUNCA ȘI COMUNICAREA RODNICĂ ÎNTRE OAMENI ȘI ÎNTRE REGIUNI..." „Nu, aplauze, nu, vă rog, nu mă tulburați, nu aplaudați ; n-o să reușiți decît să mă speriați... Ai văzut, Lolina ? am spus să mă speriați, corect. Mulțumită ție sînt consecvent cu exprimarea cea mai aleasă recomandată de Academia Regală Spaniolă. Tu, în schimb, n-ai prea făcut la fel și, lăsîndu-te în voia entuziasmului, ai pregătit un meniu împănat cu cuvinte străine, din belșug. Să scrii

mîine Secretarului Academiei[1] să-l întrebi care-i traducerea cea mai neaoşă pentru termenii ăştia culinari... E un aiurit, dar răspunde. Nu uita nicicînd că limba a însoţit mereu Imperiul...[2]; „Stai neclintit mai departe, băiete, trebuie să mai ascultăm..." „ÎN ACEASTĂ CLIPĂ UNICĂ ÎN CARE EMOŢIA MĂ COPLEŞEŞTE, REPET, DORESC SĂ-MI EXPRIM CEA MAI PROFUNDĂ RECUNOŞTINŢĂ TUTUROR ŞI FIECĂRUIA ÎN PARTE, VOUĂ, CARE V-AŢI ADUNAT AICI, LĂSÎND OBLIGAŢII MAI IMPORTANTE, SAU CHIAR ADĂPOSTUL CALD AL CĂMINULUI..." „Acum dă-i cu familia, cum să nu, dragă, de parcă lui i s-ar fîlfîi de familie, o ţine tot într-o vîjîială prin toate părţile, ba-i la Coruña, ba la Londra, ba la dracu-n praznic, ce să-ţi mai spun, da, familia, şi cu căsuţa aia de care se vorbeşte la nesfîrşit ce-i ? Tipul ăsta are o moacă de n-o poţi cuprinde, imensă cum s-ar zice, adică, mă rog, ca o catedrală, mai ceva decît faţada Escorialului, cea de-a opta minune a lumii." „NU POT UITA CĂ JAVIERÍN, FOTOGRAFUL NOSTRU ILUSTRU, PREMIAT LA TOATE SALOANELE EXPOZIŢIONALE NAŢIONALE..." — „...chestia asta cu expoziţionale nu-mi sună bine, cred că e un lapsus, o să văd mai tîrziu în dicţionar" — „...CU ME-

[1] Alonso Zamora Vicente este secretar pe viaţă al Academiei Spaniole.

[2] Aluzie la cunoscuta frază din prima gramatică a limbii spaniole, a lui Antonio de Nebrija, datînd din 1492.

DALII DE AUR ŞI ARGINT ŞI DIN TOATE METALELE NOBILE SAU PE CALE SĂ FIE ÎNNOBILATE, FACE FOTOGRAFII MINUNATE ŞI ÎMPODOBEŞTE CU O ELEGANŢĂ ŞI O LUMINĂ FĂRĂ SEAMĂN ADUNAREA LA CARE SE PREZINTĂ CU FLASHUL ŞI CU YESHICA LUI, VA ŞTI PRECIS SĂ DEA ACESTEI SĂRBĂTORI O NOTĂ DEOSEBITĂ, MĂ ROG, VREAU SĂ SPUN PRIN FOTOGRAFIILE PE CARE O SĂ NI LE FACĂ..." „Cu nota asta deosebită să te speli tu pe cap, atunci cînd o să se mai ivească vreun pic de bun simţ şi lucrurile or să se îndrepte pe făgaşul pe care trebuie s-o ia, ce naiba, sîntem sătui să vedem atîtea călătorii, atîtea zaiafeturi pentru binele poporului chipurile, iar poporul nu se-alege pînă la urmă decît cu capul înfierbîntat şi cu picioarele îngheţate." „Mă rog, o să se arate încă şi mai amabil, grozav, o să vezi cînd o să ne zică, la spartul chefului, să plătim noi totul. De parcă nu l-am cunoaşte... Ţara asta n-are scăpare. Cînd o nulitate de soiul ăsta se poate afla unde se află şi continuă tot acolo unde a stat în anii ăştia atît de grei..." „Taci, dom'le, că te-aude, nu fă figuri proaste, dragă, să nu stricăm petrecerea." „ŞI SÎNT SIGUR CĂ ILUSTRUL NOSTRU COLEG ŞI STRĂLUCIT SCRIITOR GUSTAVO RÍUS O SĂ NE CONSACRE, ÎN CRONICA SA, NIŞTE PAGINI NEMERITATE, PLINE DE CĂLDURĂ, PENTRU A PREAMĂRI JUDECATA NOASTRĂ CHIBZUITĂ, ACTIVITATEA NOASTRĂ PLINĂ DE ABNEGAŢIE, CARE A PORNIT APROAPE DE LA

NIMIC ŞI AZI A AJUNS SUS, FOARTE SUS, FIIND LUATĂ ÎN CONSIDERAŢIE ÎN CELE MAI LABORIOASE ŞEDINŢE ALE CONSILIULUI DE MINIŞTRI...“ „Ce bine, Gustavín, mi-era teamă că n-o să te menţioneze... Aranjează-ţi cravata, toţi sînt cu ochii pe tine, scumpule... Să vedem dacă şi-or da în fine seama, doar a cam sosit vremea, că prestigiul lor depinde de condeiul tău, tîmpiţii de ei...“ „Pentru Dumnezeu, Paquita, zîmbeşte-i lui don Carlos şi taci din gură, ceilalţi nu ne interesează, sînt oameni de rînd, vulgari... Asta ar mai lipsi. Atenţie, Javierín încearcă să ne prindă pe amîndoi în obiectiv, şi flăcăul e ca un taur încăpţînat, mai făţarnic decît... Zîmbeşte!“ „ŞI NU POT, ODATĂ AJUNS AICI, NU POT SĂ NU-L EVOC PE REGRETATUL NOSTRU FEDERICO ENCINARES Y PANDUELES, MARELE NOSTRU ABSENT, ŞI PE CARE CASILDA, VEŞNIC CREDINCIOASA LUI VĂDUVĂ, ÎL REPREZINTĂ CU VIRTUŢILE EI NEPIERITOARE ŞI CU FIDELITATEA EI NEŢĂRMURITĂ.“ *„Of, Doamne, nu se putea să nu-l menţioneze şi pe Fede, bineînţeles, hodoronc-tronc, ce talent mai are neghiobul ăsta să ne strice mereu cheful, tocmai acum cînd reuşisem să-mi stăpînesc lacrimile, o să fiu nevoită să mai vărs cîteva, ca să-mi păstrez tristeţea la locul ei, şi să demonstrez în public că sînt într-adevăr o văduvă credincioasă şi foarte iubitoare, chiar dacă sila şi amărăciunea nu-mi dau pace, cînd mă pomenesc noaptea singură şi înfrigurată, iarnă după iarnă, pe cînd ceilalţi, iată-i aici, Casilda, în văzul turor, fiecare oaie cu perechea ei, vorba vine oaie, că mai curînd s-ar potrivi alt animal, te pomeneşti că tipul ăsta cu dantura falsă bate în retragere după ce-a auzit polilogia asta tîmpită despre fidelitatea mea... Ce manie, Carlos, haide, dragă, leagă-te de altcineva acum...“* „Biata femeie, e obligată s-asculte la nesfîrşit, de voie, de nevoie, elogii pentru pramatia aia de bărbatu-său.“ „Mă rog, asta-i, ce înseamnă să fii văduvă ilustră!...“ „Şi pe deasupra e şi o tipă bine.“ *„...Da, Fede, ai să vezi, o să stau să te aştept, ce-o fi crezînd individul ăsta, cu dantura lui oribilă, o să fiu mereu în acelaşi loc, zi şi noapte, zile-n şir, totdeauna, şi te-aştept repetîndu-mi în minte că totul e la fel, că n-ai să găseşti nimic schimbat cînd ai să te-ntorci, sper să te-ntorci odată şi-odată, precis că eu am să fiu plecată, şi cînd am să vin din oraş, de la biserică, de la serviciu, de unde-o fi, chiar de la banchetul ăsta, în curînd, o să te găsesc în fotoliul cu speteaza înaltă, cît îţi mai plăcea să tragi un pui de somn după-masa, îţi vei fi pus papucii, care erau la locul lor, chiar lîngă calorifer, sub fereastră, o să ai aerul obosit ca totdeauna cînd se lasă seara, o să vezi că lucrurile tale se află unde le ţii de obicei, aşteptînd, pipa, hîrtiile cu note, ultimul număr din PAPELES DE SONS ARMADANS, ziarul cu ştirile sportive, cursul la bursă şi buletinul meteo şi horoscopul, şi-ai să-ţi arunci o privire la pagina cu filme, Bertolucci, ştii? acum dau multe filme de Bertolucci, şi de Cavani, de Visconti şi de Russell,*

și-ai să te uiți la licitații, tablourile s-au scumpit îngrozitor, poate o să-ți fie dor să sune careva, uitînd că telefonul ne deranjează teribil, mă rog, unii prieteni au murit, alții s-au dat la fund, s-au mutat cu serviciul prin alte orașe, s-au pensionat, poate că au înțeles greșit așteptarea mea, au socotit că e o prostie să-ți pun zilnic tacîmul la masă, ori să ies după o sticlă de Johnny Walker sau de naiba mai știe ce, ceva care-ți plăcea ție, și să vorbesc cu voce tare, pe cînd verific dacă sînt cuburi de gheață la frigider sau pun hîrtie pe măsuță, hîrtie și plicuri, și comentez cu tine discursul lui Carlos, o adevărată calamitate, așa de înnebunit să i se recunoască valoarea, și nici vorbă, prea multe chestii împotrivă-i, că mulți au mai fost anii de șefie și de nerușinare, iar noi doi, tu și cu mine, stăm de vorbă despre ultimul disc al lui Sylvie Vartan, SI JE CHANTE, CETTE LETTRE-LÀ, LA PLUS BELLE POUR ALLER DANSER, *sau apariția la televizor a lui Johnny Halliday,* JE SUIS NÉ DANS LA RUE, CHEVEUX LONGS, IDÉES COURTES, *și-mi mai explici odată, să-mi intre-n cap, ce naiba înseamnă* PUNK, *iar eu îți repet din nou bîrfele de la banchetul de azi, ah, dac-ai fi auzit povestea cu boala cea de pe urmă a socrului lui... Ce-ai mai fi rîs, să ți se facă rău, nu alta, cum ai mai fi punctat-o cu comentariile tale... Și dă-i și dă-i cu taclalele, iar timpul trece, nu mai îndrăznesc să mă uit în oglindă de teamă să nu văd vreun rid nou, sau vreo pată care nu exista pînă mai ieri, ori vreun*

fir alb, părul cărunt, părul ăsta cărunt, ah, Doamne, părul ăsta cărunt, fac iarăși ordine în jur ca să nu se observe urmele absenței tale, și mă culc gîndindu-mă că tu întîrzii, și mă asaltează amintirea tipului ăla solid de la garajul de jos, are un tatuaj pe braț, o sirenă, sau o floare, nu știu bine, zi și tu ce dracu' mă poate interesa pe mine ce are individul ăsta pe piele, și parcă-i aud aluziile, îi simt privirile, să nu care cumva să crezi, nu, nu se uită la mine cu gînduri rele, uneori mi se pare chiar că-i citesc în ochi o duioșie stranie, tăcută, aproape clandestină, naiba știe ce-i la mijloc, că doar, așa cum spunea maică-mea, florile cele mai frumoase cresc pe grămada de gunoi... Și iată-mă iar cu noaptea înainte, atît de lungă, de rece, cu trosnetul mobilelor parcă tot mai tare... Carlos ăsta... Însă nu mă pot plînge că mi-a amintit că nu mai ești... Doar m-a întrebat înainte de a vorbi dacă vreau să te pomenească în discurs... Acum, ce bine, o să se lege de profesor, de savantul specialist în pești... Cum ai mai rîde, Fede... Pentru mine, banchetul ăsta s-a terminat, și mă duc să te aștept, Fede..." „ÎL AM ÎN FAȚĂ PE MULT-IUBITUL ȘI APRECIATUL PROFESOR APOLINAR DE RATO, DOCTOR, CUNOSCĂTOR CU EXPERIENȚĂ AL ȘTIINȚELOR BIOLOGICE ȘI SOCIALE, CĂRUIA ÎI DATORĂM ATÎTA STRĂLUCIRE ÎN STRĂDANIA NOASTRĂ COMUNĂ, RENUMIT ÎN ÎNTREAGA LUME PENTRU BOGATELE ȘI FOARTE PERTINENTELE SALE CERCETĂRI ASUPRA COMPORTAMENTULUI SOCIAL AL PEȘTI-

LOR, ÎN CAPTIVITATE ȘI ÎN LIBERTATE, ÎN MARE ȘI ASUPRA VIEȚII SEXUALE A ANUMITOR PLANTE PE CARE NOI NU LE BĂGAM ÎN SEAMĂ ȘI CARE AU NIȘTE REFLEXE ÎN VIAȚA COLECTIVĂ DE-A DREPTUL UIMITOARE, FAC TRIMITERE SPRE ILUSTRARE LA ARTICOLELE APĂRUTE ÎN PRESA NOASTRĂ CEA MAI DEMNĂ DE CREZARE ȘI MAI SERIOASĂ..." „Mare cretin mai ești tu cu povestea asta cu repercusiunea sexuală și cu celelalte tîmpenii, un rahat, ești cîrpănos, calic și ipocrit și, în clipele de răgaz, nițel gogoman, ce să-i faci, o fi ceva la care duce banul, ptiu, aici nu te bagă nimeni în seamă, asta-i bafta noastră, că de nu, am da de bucluc, pentru voi asta înseamnă știință, ceva care e de *bon ton*, care prinde bine în anumite momente, și asta-i pentru toți, cei de stînga și cei de dreapta, aici știința n-are nici o importanță, e o frivolitate în plus, o distracție socială, care nu duce decît la surghiun, la închisoare, la marginare... Universitatea, spui? Las-o baltă, băiete..." „ÎN SFÎRȘIT, CU NOI E ȘI MARÍA JOSÉ, DRĂGĂLAȘA STEWARDESĂ CARE NE REZOLVĂ ATÎTEA PROBLEME..." *„Ce-o fi vrînd să spună cu asta, măiculiță, o să i se ghicească intențiile indianului ăsta sălbatic, n-o nimerește deloc, mama lui de dobitoc, dar, mă rog, el e șeful, eu nu mai vreau să iau parte la nici un banchet pînă n-o fi vorba de cel de înmormîntare, în noaptea aia o să dansez de mama focului, așa cum au făcut cîțiva burghezi cînd a murit Franco,*

n-am să scap eu priveghiul ăsta, o să-mi invit toți prietenii, că toți au înghițit precis vreo măgărie de la binefăcătorul ăsta public, cu moaca lui nasoală, nu mai știu care poet de la... ah, da, Quevedo, vorbea de un nas foarte năsos, făcînd poate aluzie la vreun tip împuțit, ei bine, ăsta-i cîrn de tot, dar nimeni nu se poate pune cu el, ce lipsă de tact, ce naiba o mai fi îndrugînd acuma, că nimeni nu-l ascultă, care mai de care îi trage tare cu păhărelul de lichior de anason sau de coniac, și-și dă ochii peste cap și-l năpădesc amintirile, în timp ce-și linge buzele zgomotos, atît sînt de necioplіți, iar cînd sărbătoritul le apare în minte precis că simt un gust amar în gură și-și întorc capul în altă parte, ca să alunge coșmarul, ani lungi plini de necazuri, atîta vreme lucrînd împreună fără ca el să le întindă o mînă prietenească la nevoie, numai chestii de suprafață, țîfnă, antipatii, mustrări, aere de falsă superioritate, zile de răfuială, amenințări ba cu una, ba cu alta, stai și înghite, iar dacă nu-ți convine, uite ușa, nimeni nu știe ce se ascunde după amenințarea UITE UȘA, ce jale nesfîrșită și fără sens, Doamne, și trebuie să zîmbești, pînă cînd o să mai dureze jignirea asta cruntă, mai mare decît secretul meu de îndrăgostită, umilința asta veșnică?... Să scap, da, mai înainte de a izbucni, să mă duc acasă și pe întuneric să-mi savurez amintirile, numai ale mele, amintirea lui, a lui, atît de departe de toate astea, atît de ascunsă cine știe prin ce colțișor din mine însămi... Pe unde o fi acum? Ce voce o răspunde vocii lui, în ce privire se va oglindi pri-

virea lui ? Cum să ajung la tine acum, cînd știu că mi-am pierdut obișnuința să te văd...?" „AȘ DORI SĂ VĂ EXPRIM, ÎN ACEASTĂ CLIPĂ A ADEVĂRULUI MĂRTURISIT PRIN CUVINTE, CE RECONFORTANT E SĂ VĂ VĂD CHIPURILE PRIETENEȘTI AICI LÎNGĂ MINE ! VOI TOȚI, DOLORINAS, CONCHA, NICOLÁS, TIMOTEO, LOLINA, CASILDA, DUMNEAVOASTRĂ, PĂRINTE, CARE ȘTIȚI SĂ NE POVĂȚUIȚI, RICARDO, MARIO, CARE NE ADUCE IMPULSUL ASTRAL ÎN CONVERSAȚIA DE ZI CU ZI, MARÍA JOSÉ... VOI TOȚI, CU ROLUL STRĂLUCIT ÎN SOCIETATE PE CARE-L AVEȚI, ACUM, CÎND ȚARA INAUGUREAZĂ, CUM VĂ SPUNEAM, O NOUĂ ETAPĂ ȘI NOI, POPORUL, TREBUIE SĂ FIM STĂPÎNII CONȘTIENȚI, SOLIDARI ȘI PLINI DE EROISM AI PROPRIULUI NOSTRU DESTIN, ACȚIUNE PENTRU CARE MĂ OFER DREPT CONDUCĂTOR CU EXPERIENȚĂ ȘI CÎRMACI CURAJOS. ȘTIU CĂ DINAMICA ACESTEI CONJUNCTURI VA IMPUNE NEÎNTÎRZIAT SĂ LUĂM CUNOȘTINȚĂ CU O PROBLEMATICĂ CE VA TREBUI SĂ DUCĂ ÎN MOD VĂDIT LA O MAI INTENSĂ FOLOSIRE A RESURSELOR NOASTRE NATURALE ȘI CONSTITUȚIONALE, ȘI SĂ PUNĂ CAPĂT PENTRU TOTDEAUNA ATITUDINILOR RADICALE. SÎNT PE CALE SĂ INIȚIEZ DEVIZELE DE BAZĂ ȘI VĂ SOLICIT CU UMILINȚĂ PREȚIOSUL VOSTRU AJUTOR ȘI SĂ ORGANIZEZ ECHIPELE DE LUCRU CE VOR DESCHIDE POARTA ISTORIEI VIITOARE A COLECTIVITĂȚII NOASTRE, CARE VA TREBUI SĂ SE CONSTITUIE AUTONOMIC... MĂ IERTAȚI, AUTONOM." „Ascultă, Timoteo, asta trebuie să fie spaniola pe care se zice că o vorbim, dragă, fiindcă e drept că..." „Ei, asta-i, dom'le ! Cum să fie asta spainolă, și tu !" „Spaniolă ar fi să zici acum cu voce tare : Ia mai du-te și te plimbă... ! Nu-i așa ?" „Și încă cum !" „E un neobrăzat fără pereche." „Totuși, îi sîntem subalterni, ce naiba, așa-i făcută țara asta, prin toate cotloanele ei, și mai de sus și mai de jos." „Măi, să fie halal țară !" „ÎN SFÎRȘIT, CRED CĂ V-AM ÎNCHINAT LA TOȚI CÎTEVA CUVINTE, VORBA POETULUI, CUVINTE ADEVĂRATE. DAR CEEA CE NICI UN POET NU-I ÎN STARE SĂ EXPRIME ESTE NEMĂRGINITA MEA AFECȚIUNE FAȚĂ DE VOI TOȚI, AFECȚIUNE ȘI RECUNOȘTINȚĂ, SIMȚUL MEU DE DATORIE FAȚĂ DE COMUNITATEA PE CARE O REPREZENTAȚI, VOCAȚIA MEA DE SACRIFICIU, PE CARE DORESC SĂ MI-O ÎMPĂRTĂȘIȚI ȘI SĂ MĂ ÎNSOȚIȚI ȘI ÎNCURAJAȚI ÎN MOMENTELE DE NESIGURANȚĂ ȘI DE SLĂBICIUNE." „Timoteo, iată-l că se întoarce la timpurile cele bune. Năravul din fire..." „ȘI SĂ MĂ IERTAȚI, VĂ ROG APROAPE ÎN GENUNCHI — TERMIN ÎNDATĂ, ȘTIU CĂ MĂ REPET — DACĂ, ÎN VIRTUTEA DREPTULUI MEU NATURAL ȘI PE VIAȚĂ DE CONDUCĂTOR, V-AM PUTUT PRICINUI UNEORI VREO SUPĂRARE, VREO MICĂ NEMULȚUMIRE. FIȚI SIGURI CĂ AM FĂCUT-O FĂRĂ NICI O INTENȚE ȘI CĂ ÎN

SINEA MEA, ÎN ADÎNCUL SUFLETULUI, UNDE NU PĂTRUNDE ÎNȘELĂTOAREA VIAȚĂ LUMEASCĂ, DRAGOSTEA MEA PENTRU VOI E IMENSĂ, NEȘTIRBITĂ ȘI FĂRĂ MARGINI. ATÎT AM VRUT SĂ VĂ SPUN!" „Vă mulțumesc, vă mulțumesc mult, oh, nu mă aplaudați, au fost cîteva cuvinte fără importanță, spontane, dacă aș fi avut timp să scriu ceea ce meritați cu-adevărat... Așa cum ați băgat de seamă, n-am făcut nici o aluzie la dorința voastră fermă de a-mi conferi ultima decorație, e prea mult... N-o pot primi..." „Foarte bine, bravo, ne-a emoționat, ce noroc că a terminat, nu-i așa? De scuipat, în stradă, domnilor! A spus exact același lucru ca la comuniunea vlăstarului său sașiu, sau la nunta fie-si, toanta aia care n-a reușit să facă patru clase de liceu și a măritat-o cu un diplomat, chipurile să-i fie de folos patriei." „Ascultă, patria tipului ăsta nenorocit trebuie că-i una din cucoanele alea grase, cu stemă cu scut și leu și cu fanfara militară în timp ce-și face nevoile, nu-i așa?" „Haida-de, ce-ți veni cu a-și face nevoile, dragul meu? Acum nu-i cazul să umblăm cu chestii de-astea de pudoare științifică, e clar, răsfoiește orice revistă și ai să vezi cît de exact se spun lucrurilor pe nume, și vorba e că ce-i natural, băiete, ce-i natural, să-ți iasă din cap..." „Mi se pare că, cu tot discursul, ești cam pilit. Și asta nu c-ar fi fost bun vinul, da de unde! Acum, la sfîrșit, n-ar fi rău un pic de lichior de anason pe haină. Înfurie-te, dom'le, c-ai încurcat-o!" „Chelner, încă o cafea." „Am scăpat cu toții teferi și de

data asta." „La urma urmelor trebuie să fim recunoscători pentru asemenea chefuri patriotico-economico-docente. Mai uiți de una, de alta, de cuvintele cîntecelor de protest, de necazurile de acasă..." „Va trebui să trec pe la curățătorie, să las haina... Să vedem cu ce mă îmbrac mîine, dacă o să fie nevoie să ies... Trebuie să mă prefac că am gripă." „Ai observat, Rosenda, că șeful vorbește pe zi ce trece tot mai bine? E un Castelar [1], un Prieto [2]!..." „Da, da, o știu prea bine, haide, scoală-te, să pot ieși." „Ascultă, flăcău, te pomenești că ai la poartă zepelinul particular, nu?" „Ia-o din loc, prostule! Nu te mai scărpina, că sînt doamne de față." *„Iată-mă iar singură, cu grijile mele, stewardesa drăgălașă care ne rezolvă atîtea probleme, da, de-ar ști tipii ăștia care-i viața mea de cum le întorc spatele... Speranțele-mi sînt spulberate, dar te iubesc, și ieri, și azi noapte, și azi, unde vei fi oare, ce plăcut e să mă gîndesc la tine, atît de singură în hărmălaia asta." „Eu vă las, animalele mele sînt singure, părăsite, o să-mi facă o harababură... O să le povestesc tot, ce bine am petrecut... Ah, dacă ar bănui ăștia, am dat de el la telefon."* „Poți să-mi spui ce vrei, Gustavito, dar articolele tale merită ceva mai mult decît reuniunea asta nenorocită. Oricît de bine te-ar plăti..."

---

[1] Emilio Castelar, scriitor, orator și om politic spaniol (1832—1899).

[2] Indalecio Prieto Tuero, om politic și ziarist spaniol, membru reprezentativ al partidului socialist (1883—1947).

FIECARE SĂ-ȘI VADĂ DE-ALE LUI

ȘI IATĂ-I PE TOȚI în mișcare, purtîndu-și fiecare dezamăgirea, sătui pînă la refuz, cu amorțeala de la ultimul lichior în gît și în picioare, cu ochii strălucitori, iată-i cum o apucă pe stradă în jos, tînjind după siestă, în tăcere, merg copleșiți de deziluzie, anevoie, depănînd amintiri și treburi grabnice și proiecte, încurcîndu-se în toate, în tot ce au avut sau au vrut să aibă, fără hotare în amărăciunea și dorințele lor, merg pe stradă în jos, da, văduvioara, cucoana expertă în cartofi și diete, și fotograful, și fetișcana care pescuia autografe, și conțopistul care n-a văzut zepelinele, și funcționarul superior cu titluri care are nevoie de burse pentru copii, și părințelul progresist care se leagănă, și doamna cu sau fără rude la Tucuman, și savantul universitar cu peștișorii și obiceiurile lor, cel care-și lasă mereu nevasta acasă, și funcționarul pedant și ranchiunos, cu ulcerul lui duodenal, dureros și ajuns deja un mit, și văduvul care se lipește la ospețe, și stewardesa, cu fulgere umede în priviri, și cucoana cu socrul pestilent, și femeia copticică ce se gîndește la animalele ei și la... și merg

amestecîndu-se năvalnic și fără nici o punte de legătură cu lumea care trece, vînzători ambulanți, băieți care se întorc de la liceu sau de la școala profesională, cu fețele palide și cu cearcăne, soldatul necioplit nemaiputînd de admirație și uimire față de tot ce vede, și servitoarea încă nepricepută, păstrînd ceva rustic în cozile împletite și în încălțări, și chelnerul care e de serviciu după-masa, și șoferii de autobuz care-și așteaptă schimbul sub o marchiză plină de afișe, și perechea de îndrăgostiți care hoinărește ținîndu-se strîns de mînă, și pensionarul care-și tîrăște picioarele pe trotuar, sub soarele galben al asfințitului ce tocmai s-a lăsat, și zgomotele, zgomotele nesfîrșite, variate și copleșitoare, melodii stranii, țipete, claxoane, motoare, scîrțîit de porți, voci care izbucnesc deodată prin portaluri, glasuri care strigă anunțuri, întreaga viață a orașului palpitînd pe trotuare și pe la întretăieri, stingerea și aprinderea semafoarelor, și iarăși anunțuri, mereu și mereu, reclame pentru fericire, pentru mii de fericiri împrăștiate și îndepărtate, dezgolite brusc și puse la îndemînă, giuvaere, cărți, tablouri, călătorii, haine, blănuri, magazine de bijuterii, cafenele, curățătorii, CE MINUNAT E SĂ FII TÎNĂR! DROGURILE OMOARĂ, sfaturi urgente pentru fumat, băut, mîncat, plimbat sau chiar înmormîntat ieftin, fluierături după un taxi, glasul stins al unei bătrînele întrebînd de o stradă care naiba știe pe unde se află, și cea mai colorată și stridentă proclamare a plăcerii prin chioșcuri, nuduri în aer liber și băiețandrii contemplîndu-le zgomotos,

dîndu-şi coate, da, viaţa pestriţă năvălind pe la colţuri de stradă, unde totdeauna stă cîte un orb bătînd în asfalt cu bastonul lui alb, învăluit de briza nemişcată şi de neputinţă, cerînd ajutor să traverseze... Iar văduva abia de îndrăzneşte să stîrnească presimţirea fugară a unei posibile tovărăşii, a lui, *venea de la o petrecere, naiba ştie de unde, nu-i lipseau tertipurile ca să mă domine, să mă înşele, şi eu mă resemnam, mai mult ca sigur că în noaptea aia cu accidentul era cu vreo tîrfă, o fi fost ameţit, da, fără îndoială, venea de la una din reuniunile alea de politicieni rataţi şi scriitoraşi de mîna a doua, mai bine le-ar fi căzut să fi stat acasă cu toţii şi să pună umărul mai mult, că ţara asta se duce de rîpă, zău că da, s-or fi întîlnit cîţiva care se ocupă de concursuri, de premiul cutare sau cutărică, trăncănind la nesfîrşit despre cine cu cine se culcă, cu o suficienţă cumplită, te apucă groaza cînd îi auzi, toate cunoştinţele lor sînt tîrfe şi şi homosexuali, acum li se zice* gays, *înainte se folosea alt cuvînt, mă rog,* gays *sună ceva mai bine, au şi ei dreptul să trăiască, bineînţeles, în sfîrşit, cert e că s-a produs accidentul şi iată-ne plătind păcate de care nu sîntem vinovaţi, moartea e totdeauna un dar, chiar dacă pare tocmai dimpotrivă, după ce a derapat automobilul şi a intrat într-un pom sau ce s-o fi întîmplat, se zice că radioul cînta mai departe, cînta, o fi fost Peer Gynt care-i plăcea atît de mult, eu îi făcusem cadou caseta, se spune că muzica asta-i învechită, mă rog, nu-mi pot închipui ce fel de muzică o fi ascultat, asta-mi*

mai lipsea, desigur ceva frumos, într-adevăr... — Scuzaţi-mă, e vina mea, ce distrată sînt ! — *Dumnezeule, ce izbitură, se pare că nu mai ştiu nici să fac doi paşi, te pomeneşti că tîmpitul ăsta o fi crezut că eu, ce mai, asta-i, zău că... în după-masa aia eu îl aşteptam, ca totdeauna, cînd nu-l aşteptam oare ? sosea mereu cam pe la patru şi urca pe terasa unde stăteam eu, scriind sau pregătind cîte ceva, se apropia, mă săruta îndată, uneori cu o înflăcărare grabnică, zău că da...* — una... două... — *de ce dracu' mă încăpăţînez să aştept mai departe, o fi obişnuinţa, cred, toate le facem din obişnuinţă...* — trei... patru, nu, nu, asta-i diferită, asta da, cinci —, *tipul ăsta de la banchet, mare şmecher, habar n-am cine-o fi, mi-a luat adresa şi telefonul, şi-a notat orele cînd sînt de găsit şi m-a întrebat o grămadă de chestii...* — şase... şapte... — *cînd ajung acasă poate găsesc un buchet de flori, m-a întrebat care anume îmi plac, şi o carte de vizită cu o invitaţie la ceva, o cină, un concert, o plimbare la munte sau prin vreun oraş vechi, în sfîrşit...* — opt... *dacă n-ar avea dinţii ăia atît de groaznici, dar totul e să te obişnuieşti...* — nouă... — *Dumnezeule, acum îmi dau seama că număr maşinile ca a noastră care trec, ce ciudat e să spun* A NOASTRĂ, *înainte făceam mereu aşa cînd îl aşteptam, uitîndu-mă spre colţul străzii, la curbă, îmi puneam în gînd o distanţă sau o perioadă de timp ori un număr şi, dacă nimeream, însemna că avea să sosească, să ajungă pînă pe terasă şi să mă sărute, mai totdeauna mi-a ieşit bine socoteala, însă acuma ce rost mai are să număr iar, la*

ce bun, ce prostie, Doamne, atîta numărat, s-o țin tot așa și să aștept mereu, voi trece încet pe la ușa garajului, să văd dacă mă pot uita la tatuaj, sînt sigură că trebuie să fie o sirenă... Și tot așa pășește ușurel pe trotuar, dînd colțul în fața cinematografului cu filme porno, ca nu cumva să fie luată drept altcineva, asta ar mai lipsi, cucoana care-i dăduse zor cu cartofii și cu dietele, adevărate minuni cu glucoza și fosforul și fecula cartofului fiert în abur, care nu mai e dăunător nici un pic, așa cum prezintă un articol dintr-un ziar, s-a zis cu cancerul, s-a zis cu ulcerul, cu avitaminoza sau cu celelalte belele ale vîrstei, o să reîntinerească, *cine ar fi crezut una ca asta, cu atîtea parale cîte am prăpădit pe doctori, și aflu acum că niște amărîți de cartofi sînt buni la toate, nu-i nimic mai grozav decît să mergi la banchete de-astea ca să te instruiești și să schimbi păreri, unde mai pui și că îți faci o mulțime de relații care apoi, de, cine știe, în lume se întîmplă atîtea, aici nimeni nu crede în chestia asta cu cartofii, mai întîi fiindcă EL PAÍS e un ziar de stînga, și apoi pentru că le pică prost să știm că mănîncă și ei cartofi, mă rog, ei îi dau cu șuncă, șuncă și iar șuncă, cum o să înghită ei cartofi, gata, e clar ce-aveți de gînd, Concha asta are o frică de cancer, adică, în fine, tumoare malignă cum i se zice acum, ca să fie mai pe ascuns, mă rog, sărmana de ea, nu se atinge de nimic, mereu are gripă, e chiar suspect, te pomenești c-o fi avînd un plămîn putred ori făcut praf sau cum s-o fi spunînd, adevărul e că, ce mai, cu viața pe care o duce, de, e o biată proastă, acum vorbește numai de revistele ilustrate, cele de amor, cum li se zice, cum m-a mai plictisit într-o zi cu nunta ducesei de Alba, nu i-o iert, ai fi zis că fusese invitată, și toate le află de prin fotografiile din reviste, pe mine nu mă duce, dar ea vrea să-și dea ifose față de oricine-i iese în cale și să-l îmbrobodească cu tot felul de minciuni... Cartofii, cartofii, mi-ar putea fi de folos acum la memorie, m-am cam ramolit și n-am cea mai mică idee unde mi-oi fi lăsat mașina...* Și excelentisimul sărbătorit, un adevărat mare domn, cine ar îndrăzni să spună că nu-i așa, ajunge la el acasă, locuința cum nu se poate mai avantajoasă și extrem de ieftină, specială pentru cei credincioși puterii, scutită de impozite și cu portar chior, invalid de război, care salută pocnind din călcîie și cu mîna la cozoroc ; intrînd, sărbătoritul își netezește reverele, rîgîie, are pesemne prea multe gaze în măruntaie, *acum o să scap de ele în ascensor, tot nu mă aude nimeni,* AȘ VREA SĂ VĂ CER IERTARE APROAPE ÎN GENUNCHI... — la naiba ! — *nu-ți poți permite nici o clipă de neatenție, mi-am nenorocit mîna cu ușa liftului de-am văzut stele verzi, și asta fiindcă îmi tot repet fragmente din discurs, trebuie că i-am dat gata pe dobitocii ăia, niște nătărăi morți de foame* — dacă în virtutea dreptului meu natural și pe viață de conducător, v-am putut pricinui uneori vreo supărare, vreo mică supărare — *nu, nu, asta nu sună bine, data viitoare va trebui să schimb ordinea adjectivelor, și mi se pare c-am și citit asta pe undeva, dacă nu*

chiar așa formulat, măcar ideea, trebuie să merg la sigur, o să-i spun Lolinei să-mi pună în loc alte cuvinte mai sentimentale, chestia asta probabil că o știu toți și sînt destul de perfizi și de măgari ca să rîdă și, pe deasupra, oricînd sînt în stare să mă înregistreze și atunci într-adevăr am încurcat-o, ar fi bine să pun vreun citat din Azaña,[1] *e la modă acum, sau din Ortega*[2]*, e iar la mare preț, pe cretinii ăștia îi încîntă erudiția de o anumită factură, chiar dacă nu știu apoi să șterpelească cu grație cîțiva gologani, ce adunătură, măiculiță, ce plebe nenorocită, și să trebuiască să le dai de mîncare, să le arunci momeala vreunei lucrări, făcute bine sau de mîntuială, pentru a justifica faptul că-i suport, pe drept cuvînt se vorbește de indicele nostru foarte scăzut de productivitate, ce naiba de productivitate vor să avem cu cretinii ăștia, fir-ar să fie, ce chestie tîmpită să-mi prind mîna în ușă, nu există nicicînd fericire completă, m-o fi deocheat vreunul din derbedeii ăia, fotograful sau profesorul cu erudiția lui despre sardele, ori Lolina, de la o vreme încoace e tare răzvrătită, zău că da, de parcă n-aș fi plătit tot ce se cuvenea, și dă-le ajutoare fraților, și celui mai mare fă-i rost de lucru în străinătate, mai nimic, că, de, tare-i mai crăpa buza s-o întindă din țară, să sperăm că acum nu i se năzare să se întoarcă, și a trebuit să cumpăr pămînturile părinților ei ca să le*

[1] Manuel Azaña (1880—1940), om politic spaniol, președinte al Republicii Spaniole (1936—1939).
[2] Ortega y Gasset, filozof și scriitor spaniol (1883—1955).

plătesc datoriile, mă rog, de n-aș fi fost eu, ce mai în sus și-n jos, însă e clar că niciodată nu li-e de ajuns, unii socotesc că au numai drepturi... Să fi fost oare văduvioara, ce se mai înflăcărase cu tipul ăla care-i stătea alături, se apropia de el de mai mare dragul, au unii niște gusturi ceva de groază, e drept că și răposatul își făcea de cap, cum să nu, își făcea de cap băiatul, era de pomină dragul de Federico, pramatie fără pereche, ar fi luat-o peste picior pe propria-i mamă, accidentul a pus capăt multor rele, multor rele și multor năzbîtii, că, de, bietul de el... Iar Ríus ăștia totdeauna aduc cu ei ceva neplăcut, cu gesturile lor așa de scorțoase, cu seriozitatea lor așa de caraghioasă, de parcă mi-ar aminti necontenit ce-am făcut și ce n-am făcut, ce mai oameni și ăștia, îmi vine tare greu să-l suport pe el aici de față, cu articolele lui cu tot, ce tîmpenie, articolele astea, ce bolovani, iar acum, cu aiureala asta din jur, sînt absolut fără nici un miez, cum s-or fi informînd oare gîngăniile astea nesuferite, și mai sînt și invidioși de crapă, fir-ar să fie de invidie... Iată-l și pe fotograf, merge cu pași mari, cu aparatul atîrnat ba pe braț, ba pe umăr, *e clar că indivizii ăștia se lasă fotografiați cu anume dibăcie, se supără dacă nu ies bine, la naiba, ce mai fotografii aș face cu babele astea două, ce-or fi oare, precis că niște bigote, două ipocrite, puritane de mama focului, s-or fi rugînd cu mătăniile în mînă, stînd la o măsuță, cu o pisică ce toarce alături și cu un calorifer electric pe care-l scot din priză din cînd în cînd, probabil*

că ies să-și ia pensia, plictiseală mare, un film pe lună, recomandat pentru toate vîrstele, iar pe înserat s-or fi ducînd la biserică la vecernie, de-o mai fi existînd vecernie, rugăciuni și alte chestii de-astea răsuflate, și or fi blestemînd pe oricine, astea fac parte din vechea rezervă spirituală a Europei, băiete, l-or fi regretînd pe providențialul om născut la Ferrol, ia te uită la fătuța asta cu javra, și-a făcut nevoile cățelușul, nu pierd eu una ca asta, iese o fotografie genială, cu paznicul încercînd s-o amendeze și fata care-i plină de vino-ncoace, ah, ce mîndrețe, și curțile astea întunecate cu galerii, ce poze colosale, cinema-mărturie gen Buñuel, mă rog, de-ajuns cu atîta bătut la cap cu Buñuel, e bătrîn, să luăm pe altul mai tînăr și mai de-al nostru, Berlanga, Summers, Saura, ce naiba trebuie să tot treacă drept nu se poate mai bun ceva destul de răsuflat, halal să ne fie, aici nu poate fi valabilă autonomia legitimă, trebuie să repeți, să repeți sau să te lași repetat, ceea ce-i și mai rău, fir-ar să fie de treabă, mi s-a terminat filmul, bineînțeles, am fost nevoit să-i fac domnului o groază de fotografii, tipul ăsta e culmea culmilor, trebuie să-i fac munți de film ca să-l scot prezentabil, fără chelia încadrată de două fire de păr și lucind de grăsime, cu botul proeminent, fără moaca lui respingătoare, fără strîmbătura aia de dispreț sau de ură pe care o are tot timpul, iar de cravate, ce să mai vorbim, că i-am zis de mii de ori cum trebuie să și le asorteze, de ce culoare, dar el nu și nu, căpos troglodit, nu pricepe individul, am o serie de filme cu

el pe care nu le-a văzut niciodată și, de le-ar vedea, s-ar scăpa pe el, e urît, așa ca în realitate, urît de mama focului, scrîșnești din dinți cînd îl vezi, e slinos, putred, sînt sigur c-o să-i treacă fumurile îndată ce se vede, tipul ăsta e un nerușinat, un hodorog și o pramatie, dar chestia e că, pe bune sau nu, îți trece drept părinte-frate-prieten-aproape-și-iubită, însă toate astea trebuie să se sfîrșească și să-l pozeze de-acum încolo mă-sa, dacă o are, dacă nu, să și-o caute cu publicitate și castaniete, m-am săturat pînă-n gît să ard gazul, făcînd compoziții cu scene faimoase drept fundal, ba turnurile din Florența, ba cupola lui San Pablo, sau orașele romane, un vax, dar, ce mai, protagonismul obișnuit, oricît ai strînge cu ușa pe cel cu pîinea și cuțitul... trebuie s-o termin cu stilul ăsta, fiecare facă ce-o avea chef, și la naiba cu toții, aș prăpădi cu plăcere o mulțime de clișee în cîrciuma asta, bătrînii de colo la o partidă de cărți, tejgheaua de zinc, strălucitoare, copiii care joacă bile pe trotuar, sub salcîmul înmugurit... Iar profesorul specialist în pești, atît de învățat, se cufundă și el în larma de afară, șchiopătînd, pe o stradă ce coboară spre cartierele mărginașe și spre rîu, pierzîndu-se în noapte, cu gîndul la vorbăria lui dinainte, *ce oameni, le poți îndruga verzi și uscate, înghit orice, și dacă le spun că peștișorii ăștia cuminți se adună în cîrduri și pleacă spre Țara de Foc să depună ouăle, o înghit și pe asta, și dacă le spun că unii din ei cîntă flamenco în Marea Caraibilor, o înghit și pe asta, ce idioțenie, un car de prostie tăinuită,*

cu blănurile și costumele lor scumpe, bijuteriile, relațiile și ocupațiile lor foarte importante, răgetele lor neîncetate, Doamne, ce țară nenorocită, cîtă ignoranță, cîtă nerozie dezlănțuită și lucitoare ca decorațiile, briza asta călduță a după-amiezii de primăvară e o plăcere, și ploaia cu întreruperi, bălțile, verdele sfios al primelor frunze, și zarva copiilor care vin de la școală, și a vînzătoarelor care se înghesuie la ieșirea marilor magazine, și forfota de pe la ușile restaurantelor și lumina trandafirie ce se ascunde dincolo de Casa del Campo [1] și-mi aduce aminte de serile studenției, cînd ne plimbam prin cartierul Maravillas, prin Argüelles, pe Rosales, prin Parque del Oeste [2], tot orașul, întreg-întreguț, se lăsa năpădit de asfințit, se dăruia gingaș și scutura din umeri cînd se aprindeau primele felinare, recunoșteam zgomotele fiecărei străzi, fiecărei clipe, o veșnică minune care acum... Doamne Dumnezeule, ce schimbare imensă, ce sîngerare lentă, ce cădere pe verticală de ieri pînă azi, niște zile atît de promițătoare cele care au trecut și unde am ajuns, pe bună dreptate nevastă-mea nu vrea să iasă nicăieri, mai bine să te ții izolat, solitar, în atmosfera asta e singurul fel de a fi pe jumătate demn, așa-i, să rămîi solitar, o să cumpăr o vedere de aici, din dugheana asta, și-o să i-o trimit nătărăului sărbătorit pe care trebuie să-l curtăm ca să ne menținem cît de

---

[1] Zonă din Madrid unde se află un mare parc natural.
[2] Parcul din Vest.

cît în societate, o să i-o expediez în ziua cînd o să fiu scos la pensie și o s-o iscălesc citeț, trimițîndu-l la naiba, e o ultimă dorință, atunci voi trăi strîmtorat, de azi pe mîine, voi fi cu un picior în groapă, ce mai, moartea îmi va bate la ușă, înfometată, o să mă sting încet-încetișor, eu însumi o să-mi scriu discursul de înmormîntare pe care or să mi-l țină colegii, în ziua aceea toți mă vor elogia, toți, fără excepție, luptătorii dinainte, acum liniștiți, și marginații dinainte, mai puțin liniștiți astăzi, Doamne, ce carnaval de prost gust, s-aștepți îndelung pentru ca apoi... să-ți pui iscălitura, să semnezi mereu, mai bine aș iscăli vederea asta iluzorie decît să-l văd iar pe tipul ăla nesuferit dedicîndu-și cărțuliile grotești despre șomaj, despre măreția acțiunii sau istoria cutărui sau cutărui contract, totdeauna împrumută un pix ca să semneze, totdeauna se plînge că, nefiind al lui, n-o să scrie frumos, cu caligrafia lui atît de reprezentativă și caracteristică, și-o să pună o dedicație efuzivă, foarte drăgăstoasă, foarte siropoasă, cinică și repetată, fără imaginație, mereu exact aceeași, mereu îndreptată spre un viitor de neatins : „ÎN AMINTIREA FRĂȚEȘTII ȘI CALDEI ȘI VEȘNICEI NOASTRE PRIETENII", și-o să-și adauge semnătura, o mîzgălitură sucită, iscălitură de avocățel sau de țopîrlan parvenit și analfabet, care înșală fiscul, cum și este, drace, întocmai, și va trebui să-i mulțumim, acum cîteva clipe i-am exprimat cu toții gratitudinea noastră pentru volumul lui despre conviețuire, greve, întreprinderi, impozite, capitalizare, sau despre naiba mai

știe ce idioțenii inutile, aș vrea să știu și eu de ce mai asist, ca un laș, la toate plictiselile astea, ah, de n-ar fi din pricina urmărilor epurării de demult, de demult și totuși atît de aproape, atît de necruțătoare după treizeci și mai bine de ani de marginare și de umilință, ce bine s-ajung acasă, să mă descalț, să mă trîntesc pe pat, să beau ceașca de ceai adusă pe tăcute, să răsfoiesc ziarul, să mă uit la televizor, în seara asta dau Rîurile, *nu știu care o fi, păcat de puzderia asta de chestii ușurele și de prost gust ce apar pe parcurs, dar imaginile te înviorează, imaginile și numele, o să adorm cu cîntecele lui Rocío Jurado, sau ale Isabelitei Pantoja, într-una din serile astea o s-o dea pe Estrellita Castro, ba asta a fost ieri, ce păcat, și dacă televizorul nu merită, fiindcă ne-au băgat unul din filmele alea străine pline de violență, care te calcă pe nervi, și nu-l pot opri, că mereu se găsește careva să vrea să se uite, o să citesc vreo pagină de Zamora Vicente, o pagină despre vreun subiect dialectal, și atunci o să-mi vină negreșit somnul, mă rog, atîtea fricative și atîta talmeș-balmeș fonetico-lexico-morfo-sintactic, aproape că mi se închid ochii numai gîndindu-mă, iar mîine o să fie altă zi, ia totul de la cap, du-te iar la cursuri, citește, pune calificative, o mașinărie ce se învîrte și se tot învîrte și nu-și mai ia zborul, rămînînd mereu pe pămînt, o dezamăgire nesfîrșită, la răspîntia asta cîntau totdeauna niște orbi, vindeau hîrtii colorate cu textul respectiv, tangouri, pasodoble-uri andaluziene, dansuri populare madrilene, Perlita Greco cînta*

la teatrul Romea, MANUELA, ÎȚI NEGLIJEZI TOATĂ CLIENTELA... MEREU DAI LA CINEMA DE MANUELA, *chiar în colțul ăsta strigam toți, nebuni, beți de speranțe,* TRĂIASCĂ REPUBLICA !, *într-un paisprezece aprilie, a fost o explozie de entuziasm care s-a limitat doar la gesturi, acum nu mai există teatrul, nici afișele de spectacole, pur și simplu totul e un gol imens, o întindere pustie în memorie, ce chin prelung, cît de scurtă-i viața pentru atîta amar de necazuri, să dormi, poate să nu te mai trezești... nu mi-ar plăcea defel să mă întîlnesc din nou cu taximetristul, ar trebui să stau iar la taifas și-mi pică prost să-mi pierd nopțile, omul devine leneș pe măsură ce trec anii... ia te uită, nu-ți mai poți vedea de drum în tihnă, mașina asta era cît pe-aci să mă scoată definitiv din circulație, trebuie să fii cu ochii-n patru, că de nu...* Și cu două străzi în urmă se pierde funcționarul cumsecade, cuprins de ură împotriva omenirii întregi, o urăște așa, fiindcă asta-i menirea lui, să urască, să bombăne, să vadă totul în negru și fără nici o ieșire ori posibilitate de schimbare, să găsească mereu că totul e prost făcut, *asta-i de nesuportat, cînd o să se termine oare, unde o s-ajungem, tinerii ăștia care nu fac altceva decît să cînte și să-și petreacă serile și nopțile cu ghitara de gît, dă-i și iar dă-i cu refrene de protest sau politizate, niște cuvinte repetate la nesfîrșit, fără nici un haz, și tot bîțîie din mîini și din picioare și scutură din plete în vreme ce oamenii își schimbă convingerile, e de necrezut cum de nu-și dau seama, cîtă ipocrizie, cîtă înșelăciune, cîte*

chestii de-astea, reformismul politic nu prezintă nici un interes, totdeauna ieşim lezaţi noi, cei cu bun simţ, iată şi afişele propagandistice, ce mai fericire ne făgăduiesc, ce să zic, epoca lui Franco a fost o porcărie, dar cea de acum e şi mai şi, o s-ajung să mor prin vreun pod, sau dimineaţa la minister, pe stomacul gol, suportîndu-mi şefuleţu'-mare şef care, cum să nu, e aceeaşi cămaşă-albastră-trăiască-sindicatele-verticale, mereu o să-mi respingă calculele fără să se uite la ele, mereu o să-mi găsească nod în papură, iar apoi, după-masa, ţine-te goană, să bat toţi coclaurii ducînd hîrtii într-o mie de locuri, trăiască cea de a doua slujbă, fugi în Argüelles, în Las Ventas, Antón Martín, Plaza de Castilla, Las Delicias, Carabanchel, Moratalaz, Vicálvaro, toate cele treizeci şi ceva de intersecţii principale ale oraşului străbătute în goană, cu sufletul la gură, ajungînd veşnic tîrziu pretutindeni şi cîştigînd tot mai puţin, cu pantofii scîlciaţi, hainele uzate şi, cînd cred că economisesc şi eu ceva, inflaţia mi-o ia înainte şi mă lasă cu limba scoasă, niciodată nu ne-ajungem, dă-i cu ratele ba la una, ba la alta, nevasta e veşnic ţîfnoasă şi nemulţumită, ciufulită şi plîngăreaţă, şi totu-i în zadar, în zadar, să mor, ah, să mor într-un refugiu din alea unde aştepţi autobuzul, sau pe o scară de metrou, cel puţin acolo-i călduţ, şi cînd o să-mi dau ultima suflare te pomeneşti că mi se năzare să fredonez unul din cîntecele alea ale tinerilor, ceva de Bob Dylan, SUBTERRANEAN HOMESICK, *sau de Rolling Stones, aşa s-o fi zicînd ? un cîntec care se tot repetă, trist, lipicios, zgomotos, violent, mincinos,* CINE-I DE VINĂ ŞI CINE NU ?, MILIONARUL CEL DREPT ŞI SĂRACUL DE CARE-I NEVOIE, *sau, încă şi mai probabil, poate îmi dă prin cap să cînt, însufleţit, vreun cîntec de război,* REGIMENTUL CINCI, DE VREI SĂ-MI SCRII, ŞTII UNDE MĂ AFLU, *cîtă plăcere ne făceau şi cît erau de dătătoare de speranţă, dar oricît de mult aş cînta, de unele sau de altele, tot la naiba ajung, frumoasă mai e viaţa, nu-i aşa, tare frumoasă, mai ales după un banchet la care m-am dus fără să ştiu prea bine de ce, din rutină seculară, din silă seculară, frică seculară, lipsă de însemnătate seculară, fiindcă nu-s bun de nimic de cînd mă ştiu şi în vecii vecilor, şi pentru că sînt foarte departe serile cînd îi puteam aduce nevestei nişte flori, margarete, anemone, gura leului, îi plăceau atît de mult, erau alte vremuri, ne simţeam tare aproape, iar acum, cine ar fi crezut, nici nu mă aşteaptă, nici nu-i tresare pe faţă vreun fior de bucurie cînd vin acasă, aşa că, de, singurătatea, unica-mi tovărăşie...* Şi iat-o mai încolo, mergînd încetişor de tot şi oprindu-se la toate vitrinele şi trecerile, cu o curiozitate speriată în fiecare gest, pe cucoana care nu ştie prea bine dacă are sau nu rude la Tucumán, ori undeva pe-acolo, dincolo de ocean, *da, aşa-i, pesemne că trebuie să treci oceanul ca să le întîlneşti, cum or fi oare meleagurile alea, se zice că pe-acolo e o primăvară veşnică, ce grozav, orice ar fi mai bine decît ce avem aici, acum trebuie să îndurăm de frig, ce mai, cu economia asta de energie, şi-mi trec viaţa sin-*

gură în casă, bărbatul ăsta al meu o ține din-tr-un concurs într-altul, bine măcar că literare, concursurile, bineînțeles, ce altceva să fie, versuri și iar versuri, și povestiri cu duiumul, prefăcătorie în toată regula, pe mine nu mă trage pe sfoară, pentru trei parale cît scoate la treaba asta, dacă le scoate, că în jumătate din concursuri... dar, în sfîrșit, n-avem încotro, nu era să rămînem în tîrgul ăla, nimeni nu poate trăi acolo, și apoi, cu veleitățile politice, cine l-ar chema pe el să facă politică, mă rog, politică, prefăcătorii, matrapazlîcuri și minciuni, asta înseamnă politică, e drept că la fiecare concurs unde e în juriu lumea îi trimite tot felul de chestii, ba niște havane, ba un bilet pentru a petrece sfîrșitul săptămînii la La Manga sau la Salou[1]*, și nu-i de neglijat nici cina care se oferă de obicei la acordarea premiului, a distincției, cum zice Ricardito, cina cea importantă, grozăvenia lumii, cum zice tot Ricardito, te îmbraci la mare ținută, vezi miniștri în dreapta și-n stînga, și cucoane, ce mai, se leagă prietenii care, mai apoi, cînd copiii or să aibă nevoie de un sprijin, mă rog, fiindcă băieții mei or să ajungă cineva, să crape de invidie cei din tîrg, bancheri, or să fie bancheri, și notari, și generali, și-or să cîștige mereu la concursurile literare la care or să se prezinte, dar teamă mi-e că încă mai sîntem considerați cam neciopliți, am surprins asta din*

---

[1] Cunoscute localități turistice de pe litoralul spaniol: La Manga del Mar Menor, în Murcia, și Salou, în Catalonia.

comentariile uneia din cucoanele alea grase de pe la asemenea sindrofii, fac pe proastele și rîd de noi pe ascuns, și asta, cred eu, fiindcă bărbații lor, sau ce le-or fi tipii ăia, nu reușesc să cîștige votul favorabil al lui Ricardito, pentru că Ricardito, într-adevăr, n-o fi avînd el alte calități, dar cinste și fler ca membru al juriului, ce să mai vorbim... nu poate fi dus de nas, să vezi numai cum vorbește cu voce tare pe coridor, ori de cîte ori trebuie să-și dea verdictul asupra unui premiu, și meditează, și cîntărește, ba chiar ia note într-un carnet legat în piele cînd, la plimbare, se așază pe o bancă, iscodind originalele, bietul de el, multe sînt scrise de mînă, chinul de pe lume, și știu că atunci cînd exclamă: „Formidabil, formidabil, ăsta e formidabil!" îl are în mînă pe cel care o să cîștige premiul, nu mai încape nici o îndoială, și cînd te gîndești ce chestii mai spun tipii ăștia de pe la concursuri... dar, ce să-i faci, după atîta vorbit despre poeți și dramaturgi faimoși și romancieri încă și mai și, acum n-avem încotro și ascultăm polilogia asta despre sardele, cum am pățit azi, de a trebuit să-l suport pe profesorul ăla pe jumătate trăsnit, și sașiu de-a binelea, cu tot ce i s-a năzărit să debiteze despre viața și aventurile minunate ale vietăților alea nenorocite, pești sau crustacee sau ce naiba... mă rog, ceva în genul ăsta, ar fi putut și Ricardito să se așeze lîngă mine, nu la celălalt capăt al mesei, lîngă stewardesă, nu mă duce el pe mine, cum să mă ducă, ce-i mai fugeau ochii, o să trebuiască să mă dedic supravegherii intensive, ca la spitale, că, de,

cu pramatiile astea, și el, care e un adevărat armăsar, Doamne, ce mai bărbat... ah, măiculiță, ce magazin grozav, ce mantouri, ce taioare, ce de toate, și să nu mi le pot cumpăra, mi-ar ședea nemaipomenit, sînt sortită să port cîrpele astea burgheze, sare-n ochi că mă îmbrac de la o prăvălie de cartier, mi s-au ros clapele de la buzunare, iar de guler nu mai zic nimic, năpîrleală, nu alta, cînd am luat-o mi-au spus că e sconcs, da de unde, iepure în toată legea, în fine, cîtă vreme copiii sînt mînă spartă și juriile sînt plătite tot așa de prost, și asta dacă sînt plătite, că la ultimul, vezi bine, eu să nu știu, mare baftă a mai avut Ricardito cu concursul ăla, că a nădușit din greu, se vede treaba că la noi tot insul e un Cervantes, și apoi organizatorii... ne-au cadorisit o scrumieră de argint, Ricardito zice că-i de un sculptor renumit, mă rog, pe mine asta mă lasă rece, mai dă-o încolo, dragă, că doar cu scrumiera cea distinsă nu poți să te îmbraci, să mănînci, nu îți faci relații, nu poți ieși pe stradă, ce părere ai, n-o să mi-o atîrn de gît, sau da? păi atunci, ce mai, of, lumea asta, ce bine era în tîrgușorul meu, de n-ar fi fost din pricina politicii, politica asta încurcată... unde mai pui că Ricardito a făcut mai întîi Teologie, că de aici i se trage prestigiul, așa că nu se poate plînge... Și Ricardito cu nevastă-sa se îndepărtează surîzători, el cu gîndul la numeroasele poeme pe care e nevoit să le înghită, chiar de i s-ar opri în gît, și asta pînă la sfîrșitul lunii, și la nu mai puținele scrisori de recomandare la care trebuie să răspundă, poate ar fi mai bine să

tipărească un fel de formular, cu niște linii așa, și fraza finală aici, cu elogii și păreri de rău bine dozate, mă rog, trebuie să-i mulțumești pe atîția... Se pierde în mulțime și părintele progresist, vocea-i tremură în frînturi armonioase, i se pune un nod în gît, rîgîie, amețește ușor, lichiorul de la urmă i-a venit de hac după atîta îmbuibare, nu prea vede bine distanțele, *cretinii ăștia mă zăpăcesc dinadins, mi-e nu-mi place să-mi bat gura, ce mai, toți au cîte ceva de spus lui don Rufino, părințelul cu vocea subțire, sînt niște nerușinați, m-am săturat pînă peste cap să se tot ia de vocea mea, de parcă ei ar fi Callas sau Beniamino Gigli, toți sînt niște amărîți goi pușcă, niște mîncăi, iar ele, mai bine nu zic nimic despre ilustrele doamne care au halit astăzi împreună cu mine, se respiră și se simte o invidie periculoasă care Domnul știe unde poate duce, azi nu mai există respect, nu mai există nimic, ce însemna să fii preot acum cîțiva ani, doar cîțiva, ce plăcere și responsabilitate, zău așa, nu-i totul ușor pe lume, responsabilitate zic, iar acum trebuie să asculți mereu tîmpenia asta cu catolicismul național, și dă-i și iar dă-i cu chestia asta, ce să zic, au descoperit din nou America, adevărul e că, fără suportul ăsta cu naționalismul și așa mai departe, de unde puteau să aibă ceea ce au proștii ăștia, iar tipul cu banchetul putea acum să sfarme bulgări de pămînt cu căpățîna lui, n-ar fi avut nici învîrteli, nici medalii, nici catedre, instituții model, banchete în fiecare an, discursuri, și n-ar fi fost rău deloc, dom'le,*

să se interzică discursurile prin decret, că tipul spune nmai idioțenii, cum să nu fii progresist, treaba e însă că dai în jur de o liotă de troglodiți bădărani, dar, bineînțeles, acum sînt cu toții democrați de mama focului, nu-i așa, și nu-i de sperat o revenire după pro-democrația catolicismului național în țara asta, nu? să vedem dacă bagă la cap, nu prea știu ce să fac în seara asta, adevărul e că după mîncare nu-s bun de nimic, trebuie să mă odihnesc o vreme, întocmai ca șerpii, și să mă mai slăbească cu plictiseala asta cu rugăciuni și exerciții spirituale, nu-mi văd capul, sau fundul, ce manieră de a vorbi, auzi, fundul, în fine, ce legătură să aibă fundul cu timpurile de acum sau cu mai știu eu ce, zău așa, o să caut un cinema unde filmul rulează în continuare, și o să intru vreo două ceasuri, să uit de bătaia de cap, de conversații, de întîlnirile chipurile din senin, pentru a solicita chilipiruri, recomandări, cărți de vizită, pile pe la tribunale, pe la concursuri pentru vreun post, scutiri de vamă, de taxă la liceu și tot restul, halal de burghezia asta mijlocie, am dat de naiba cu morala ei, dom'le, ce bine, aici rulează Discretul farmec al sus-numitei[1], *cu patru r-uri*[2], *mă strecor înăuntru, se zice că apare un episcop care omoară un om cu aceeași ușurință cu care aprinzi lampa, sau dai drumul la televizor, să vedem dacă-i adevărat, și astfel o să uit și de sîcîiala drăgălașului de Timoteito de la banchet, cu toate că, lăudat fie Domnul, părintele ăla de la el din sat, părintele ăla...* Și își tîrăște încetișor picioarele pe trotuar bătrînelul văduv, unde o să se ducă să mănînce mîine, pe socoteala cui, *gloata asta proastă, pusă tot timpul pe invitații, petreceri și alte caraghioslîcuri, nu-i bună de nimic, e o adevărată povară, niște zgîrciți fără nimic sfînt, fac întruna socoteli și iar socoteli să vadă cum le cresc acțiunile la companiile lor de telefoane și hidroelectrice și nu-și permit decît o cheltuială pe an, poate o escapadă* charter *la Londra, sau la Paris, în grup, ca oile, și-și cumpără cîte o drăcie pe Oxfort Street, în vreo prăvălioară indiană, sau marocană ori libaneză, sau de vechi exilați spanioli, care-s deștepți și nu vin înapoi în țară și, cu drăcia în geamantan, or să se întoarcă obosiți și mai proști ca la plecare, încăpățînîndu-se să mai economisească puțin pentru cînd o fi să vină concediul, și în sfîrșit sosește, greu a mai trecut vremea, și ies fiecare cu perechea, dă-i curse cu mașina de ici colo, vreun film pornografic pe care-l văd amîndoi, și apoi, la culcare, o să li se facă rușine și n-or să fie în stare de mare lucru, or să-și dea seama de stîngăcia lor și, plini de morgă, vor fi de comun acord s-o mascheze, zicînd că e puritate, sfințenie, binecuvîntată perpetuare a speciei, ca să vezi, fățărnicie cu toptanul, ce mai, și sînt cu toții niște ticăloși, să fi văzut numai cînd a fost nenorocirea cu biata nevastă-mea, de s-a*

[1] Film de cunoscutul regizor spaniol Buñuel, intitulat *Discretul farmec al burgheziei*.

[2] Pînă acum cîțiva ani, filmele în Spania purtau ca indicativ unul, doi sau trei r-uri, cu acestea din urmă cenzura semnalînd filmele periculoase pentru morala publicului.

înecat în bazin, nimeni n-a știut să-i întindă o mînă, nici să-i facă respirație gură la gură, nimic, nici prin gînd, dar toți erau din ăia care au fost vreodată în Montmartre sau în Soho, halal șmecheri, ei, care se descurcă să nu plătească impozit pe venit și, dacă se poate, nici un fel de impozit, și să nu lipsească de la biserică în zilele cînd se ține slujba, poate că niciunuia nu i-a dat prin cap s-o ducă la postul de Cruce Roșie sau să telefoneze după salvare, în loc să scoată strigăte de spaimă și să debiteze o groază de prostii, așa că trebuie să mă răzbun, să plătească toți rechinii ăștia care merg pe la discoteci și banchete, și-s plini de bube, de cecuri și de blănuri, să plătească, eu o să mă bag veșnic în sufletul lor și-o să le preamăresc tîmpeniile, să le facă întruna, ca să treacă în istorie cu litere de aur gusturile lor literare dubioase, dorința lor de a duce o viață superficială și fără miez, vulgaritatea și ticăloșia lor, să plătească prînzuri și cine, banchete, și cafele cu gogoși, niciodată n-or să plătească de-ajuns, nici chiar cu viața, cu viața lor ridicolă, răul pe care-l fac cu banii și cu ifoșele lor, ei bine, dom'le, trăiască burghezia noastră prefăcută și de viță veche, cu carieră universitară și acțiuni peste acțiuni, și cu Quijote ad usum delfinis, *mă rog, ia uite restaurantul ăsta mititel, plin de lume, probabil că e o nuntă, hai înăuntru!, precis că o fi avînd vreunul o garoafă la butonieră, dar n-or fi chiar toți cu garoafa pusă, ca cei de la banchetul de unde vin, halal sărbătorit, ce mai fățarnic, toți cei care se aflau atunci la piscină erau de soiul*

ăsta, turiști, indivizi parfumați, lume bine înțolită și umflată, disprețuitoare, încrezută, lume care bîțîie din cap la orice melodie de la radioul cu tranzistori pe care-l cară cu ei, și toți n-au făcut altceva decît să debiteze idioțenii calomnioase, că dacă era singură, că cine știe cu cine naiba o fi fost, și care i-o fi bărbatul, dacă avea vreunul, ce chestie și cu femeile astea, să te îneci în plină zi și într-o duminică, să strici cheful celorlalți, nu alta... Trăiască mireasa! și să ne punem pe mîncat și pe băut, iar mai tîrziu să ne culcăm, și mîine ce-o vrea Domnul... Și tot așa rămîne zăpăcit în larma prăvăliilor și a reclamelor, reclama vieții, printre oameni care trec vorbind singuri și cu voce tare, osteniți și fără țintă, rămîne zăpăcit șeful de birou cel cumsecade, González, sub povara cocoașei, și mai ales a artritei, v-a trebui s-o ia spre casă pe drumul cel mai scurt, că, de, îl obligă prostata și, îndată ce i se limpezește puțin capul, îi vin în gînd micile lui probleme de fiecare zi, *măi să fie, și copiii ăștia ai mei, ar trebui să se hotărască să se prezinte la concurs, aici ești nevoit să dai concurs pentru orice, iar șeful poate să-mi facă vreun aranjament, să-i împingă puțin, nu-s ei chiar sclipitori, dar el s-a descurcat să numească și să anuleze comisii pentru ca progeniturile lui să cîștige, și a reușit să-i laseze bine pe mulți din ei, în posturi foarte bune, ai mei nu le vor face umbră în nici un fel, am avut eu grijă să studieze altceva, ce nerușinare, ce uneltiri, ce matrapazlîcuri ca totul să-i iasă întocmai pe plac, chiar și cu amenințări, de bună seamă, lungi au mai*

fost anii ăştia de dictatură, de trecut cu tăvălugul peste tot, iar tipul ăsta grozav a mai tras sforile în folosul lui, de, mare cucernic, o droaie de copii, motive excelente ca s-ajungă primar, şi pe deasupra se mai şi înfurie foc uneori dacă cineva îndrăzneşte să solicite ceva la care are el un drept de netăgăduit, după atîţia ani de cînd tot împarte şi se bucură de sinecuri după pofta inimii trebuie că-l sîcîie ca lumea să-şi revendice cîte ceva şi să vorbească limpede, se întunecă la faţă şi răspunde la salut în silă, scăldîndu-se în propria-i fiere cu tot zăduful, la naiba, acum n-o să mai fie la modă atîtea rugăciuni în public, atîtea procesiuni cu cei care au pîinea şi cuţitul[1]*, ar trebui să le însufleţească pentru ca el să fie în continuare în centrul atenţiei, dar o să le vină el de hac, precis că o să le vină, cum să nu, şi sigur că n-o să renunţe să se îmbuibe mai departe, casă mare, ieftină şi favorizată, avantajele unei familii numeroase, rezervare exclusivă în anumite locuri, chilipiruri, glorie naţională şi, pe deasupra, din cînd în cînd cîte un banchet plătit de toţi, că, de, sărmanul de el, banii trebuie să iasă de unde a, şi în ce-l priveşte... şi să fii nevoit să preamăreşti neîncetat munca lui excepţională, omenia lui, intenţiile lui cum nu se poate mai bune faţă de semeni şi faţă de Patrie, să nu lipsească Patria, şi în vremea asta... îţi vine să-l trimiţi la dracu cu Patria lui cu tot, dar, mă rog, pentru cît mi-a mai rămas, o să-mi rup plămînii cu huiduitul, iar picioarele... — Ah, uite o cofetărie...! — O să iau pentru cei mici nişte trigoane, că le plac grozav, şi mi-am băgat în buzunar nişte garoafe de la masă drept amintire, o să-şi revină iute în apă, sînt foarte nepretenţioase, băieţii o să-şi poată imagina că au mîncat şi ei împreună cu mine...*

Şi au pornit în pereche, fără ţintă precisă, cu mici opriri, stînd de vorbă pe îndelete şi serios, în mod confidenţial, Dolorinas cu Mario de la Luna, ea brusc preocupată de problemele lumii de dincolo, de spiritele care revin pe pămînt conjurate de don Mario şi-ţi dau sfaturi ce să faci ca s-o scoţi la capăt, rezolvă aprinse certuri de familie, situaţii îngrozitor de supărătoare ; fac confesiuni doar persoanelor pe care le-au cunoscut şi iubit, şi le povestesc, aşa, între hohote de rîs, cît au fost de mincinoşi, de făţarnici, de ascunşi în toate, absolut în toate, dar niciodată nu apar spiritele unor oameni mari, sau nu apar aşa, cît ai bate din palme, don Mario cel puţin n-are putere ca să-i atragă la şedinţele lui pe Hitler, pe Cromwell sau pe Gengis Han, nici măcar pe Godoy [1] sau pe José Antonio [2], şi cînd te gîndeşti că odată, la un congres, a izbutit să-l invoce pe Karl Marx, dar nu i-a zis nimic ce să nu fi fost ştiut di-

---

[1] Aluzie la notabilităţile care, în timpul lui Franco, aveau puteri depline asupra populaţiei, anume preotul, primarul şi poliţia, care, la procesiuni, deschideau cortegiul.

[1] Manuel Godoy y Alvárez, om politic spaniol (1767—1851), favorit al reginei María Luisa de Parma, soţia lui Carol al IV-lea.

[2] José Antonio Primo de Rivera, om politic, creatorul Falangei spaniole (1903—1936).

nainte... Degeaba pretinde Dolorinas să stea la taifas cu Isabel la Católica sau cu Jeanne d'Arc, ori cu generalul Prim, ca să nu mai vorbim de Rasputin, și cît a mai savurat ea lectura din ziar a istoriilor lor în foileton, sau le-a urmărit cu ardoare serialele la radio! „Sfînta Teresa? Sfînta Teresa spuneți, don Mario? Ce grozăvie, cum o să stau eu de vorbă cu Sfînta Teresa? Nu, nu, iată ce-i, sfinții nu mă prea interesează, don Mario, mă impresionează, înțelegeți? Și să știți că nu-mi place interpretarea visului meu, trebuie să-mi faceți alta într-una din zilele următoare", și Dolorinas își ia rămas bun enervată, tremurătoare, disprețuind spiritele astea care, cu cea mai bună intenție de pe lume, o pot face lată și spune ceea ce nu trebuie față de cineva care n-are de ce să fie la curent, și pace bună!... „Ce-i asta, ce-mi văd ochii? Cineva o ia pe Lourdes într-un o sută douăzeci și șapte alb, strălucitor, tipul seamănă cu Travolta, iar mironosița de ea tăcea mîlc, și eu care credeam că fata asta..." Și Nicolás și Timoteo își iau rămas bun la nesfîrșit, cu strîngeri de mînă și palme pe spinare și o groază de *dom'le*, și *flăcău* și *simpaticule*, glume cu două înțelesuri, aluzii la zepeline și teste, avioane și Renfe, luîndu-și unul de la altul și răsfoind pliantele turistice șterpelite de la recepția restaurantului, Paris, Roma, Londra, Budapesta, Praga, fără a se putea hotărî pentru o călătorie sau alta — „Prea multe muzee și puține discoteci și, atunci cum să... ?" — în realitate nu fac altceva decît să ascundă frica de a ieși, de a se mișca, a fi cu sufletul la gură, a păți ceva, a-și pierde poate vreun sentiment de demult într-un oraș necunoscut, unde se vorbește o limbă sucită și de neînțeles, fără chipurile de zi cu zi, și „Dragă, să vedem ce facem apoi, gîndește-te bine, poate ne-ajunge să alegem una din rutele astea cunoscute, spre Lanzarote sau coasta Huelvei. Se zice că-s tare ieftine." „Ai băgat de seamă cum trudește fotograful?" și în parcaj vor mai discuta încă despre zgomotul de la motor, temperatura și metehnele mașinilor lor, niște rable față de puternicul Volvo al familiei Ríus, Gustavo și Paquita, care n-au făcut altceva decît să surîdă înghețat, să fie de acord și, plini de morgă, să-și etaleze superioritatea, detașarea, condescendența lor nemărginită. „Măi, să fie... ! Cum ai mai murdărit cărțulia de la don Carlos." „Ah, așa-i, chiar și dedicația, care-i exact la fel ca a ta, e bună de pus în tigaie. Cu atîta grăsime..." Și Luisa, cu pași mici și iuți, a ajuns în stația de autobuz, unde așteaptă de multișor, Luisa, femeia matură care arată foarte bine, atît de tăcută și politicoasă, stă îngrijorată, poate încearcă să-și amintească unde și-a lăsat lucrul de mînă și dacă a pus sau nu apă la pasăre, apă și foaia de salată, dacă a șters sau nu praful de pe pian, de pe ramele tablourilor, de pe etajera unde se îngălbenesc filele cu partituri muzicale, și lasă să treacă două sau trei autobuze, ca nu cumva să mai fie pe aproape cineva cunoscut, să aibă timp să plece cu toții, și, ridicînd brusc capul, transfigurată, trece strada, ia un taxi în direcția

opusă stației unde a așteptat, știe bine unde și de ce se duce și, încinsă la față, străbătută de un fior pătimaș, de o neliniște crescîndă, *va ajunge, da, va ajunge iar acolo, că viața merită s-o trăiești, de asta e viață, dacă m-ar vedea colegii, nici nu vreau să mă gîndesc, cum ar mai rîde, cu răutate, știu, fără să vrea, uneori îmi vine să fac să le amuțească veninul astupîndu-le gura cu ceva, cu o floare, o păsărică, gura și urechile, și așa, prostiți, să-i iert, să-i iert...* Iar Lolina, secretara, și María José, stewardesa, mai rămîn puțin împreună într-un bar cu nume străin și englezit, ca să se uite prin fereastră la lumea care vine și se duce, cu o *cuba-libre* pe masă și o dublă amărăciune ignorată învăluindu-le și despărțindu-le, regretînd pe ascuns că sînt împreună, fără să știe cum să-și spună pur și simplu „La revedere, o să ne mai vedem !“, temîndu-se poate să rămînă singure, îndată ce dau colțul, sau urcînd scările de marmură ale caselor lor, pregătindu-și ceva de-ale gurii, ceva semipreparat, fără miros de mîncare și fără cîntece prin bucătărie. „Dragă, ce bine c-a venit Rosenda, ne-a înveselit prînzul, zău așa, săraca de ea, spurcată mai e la gură, dar atît de nostimă, și cînd te gîndești că răposatul era din familie, că de-ar fi fost un străin...“ „Ia te uită, trece fostul combatant victorios, unu-doi-trei-stai !... Fii atentă ce țanțoș mai bate pasul!“

DIN NOU ACEEAȘI FAȚĂ A MONEDEI

ȘI S-AU ÎNDEPĂRTAT cu toții, bucurie a rutinei redescoperite, cumpărături în rate, ore de intrare și de ieșire, oboseala aventurii amoroase pe furiș, amărăciune arzătoare pentru frustrarea ascunsă, se simt tainic uniți, peste agenți de circulație și cîntece de protest, convorbiri la telefon, boli și renunțări, prin cartea care dormitează, cu dedicație cu tot, în vreun ungher pe acasă : *Teorie și practică a comunicării sociale,* volumul întîi, de Carlos L. de Hontañón y de la Calzada Pimentillos del Melgarejo, niște pagini de lectură plăcută, foarte potrivită pentru rezolvarea unor încîlcite probleme politice, sociale, economice, probleme atît de actuale, atît de omenești...

CUPRINS

Lector : MIHAELA CIUNCAN
Tehnoredactor : ELENA DINULESCU

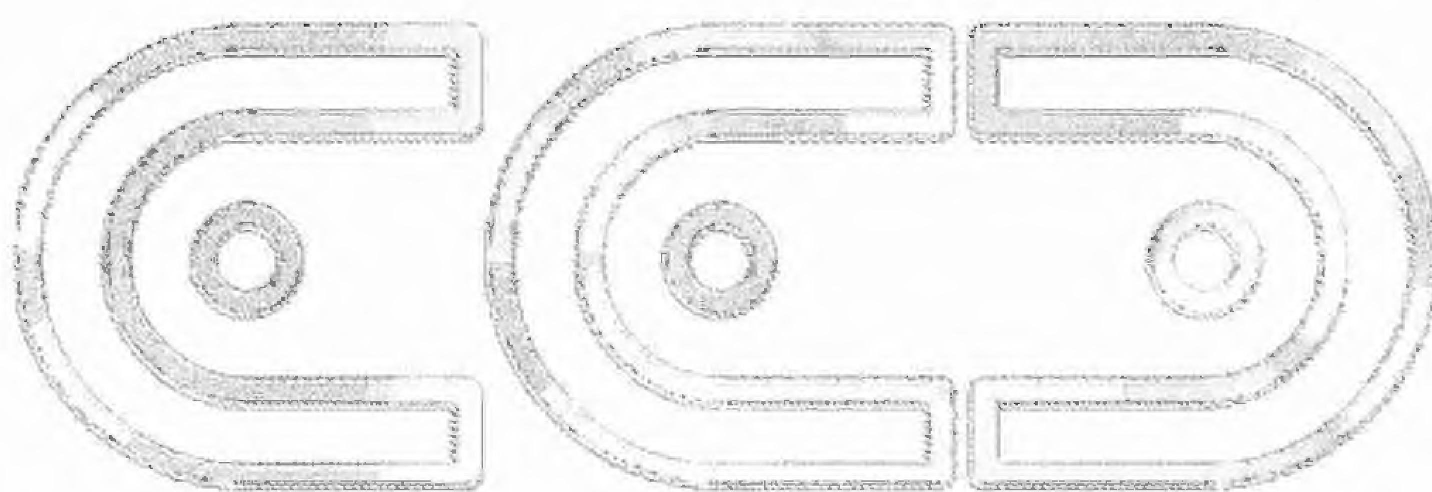
Bun de tipar : 24.I.1986. Coli de tipar : 8.

Tiparul executat sub cd. 5260/985, la
ÎNTREPRINDEREA POLIGRAFICĂ
BACĂU
Strada Mioriței, 27

Scanare și prelucrare digitală

de

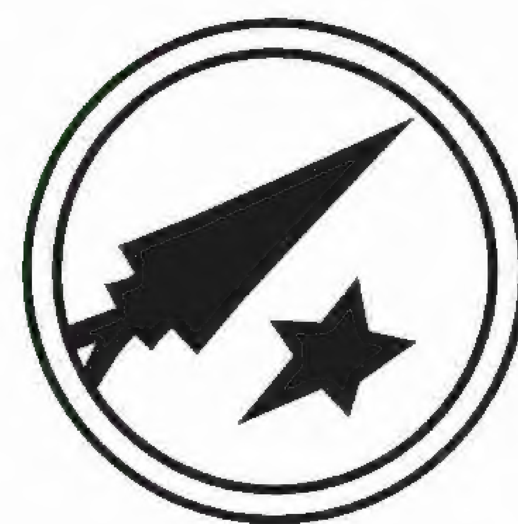
Anonim

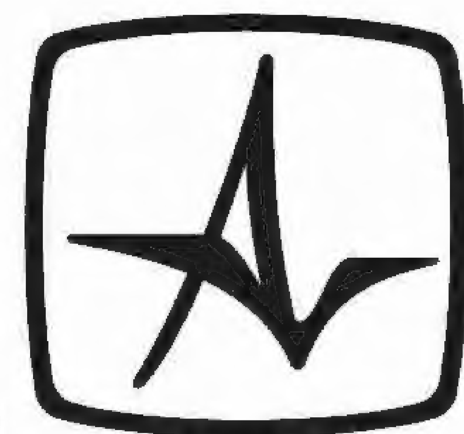

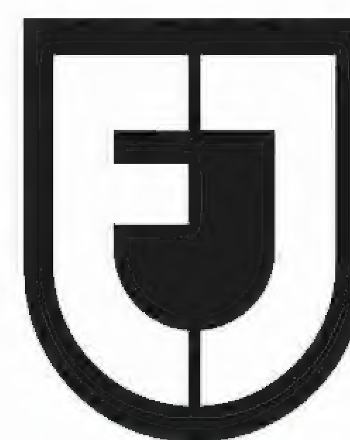
și

CAT Graur

Antwerpen

2024

